YARINDAN İTİBAREN 20 SAYFA

15 MAYIS ÇARŞAMBA 1935

TAN

BUGÜN 16 SAYFA

SAYI: 23 – 3326
Onbirinci YIL
Sahib ve Başmuharriri
MAHMUD SOYDAN

Sayısı 5 Kuruş — İSTANBUL — Telefon { Müdür: 24318. Yazı işleri: 24319. İdare ve matbaa : 24310.

BUGÜN

2 incide : Peyami Safanın fıkrası — Şehir haberleri.
3 üncüde : Ankara muhabirlerimizin telefonları — Galip Ataçın yazısı — Feleğin fıkrası.
4 üncüde : Aziz Hüdayi Akdemirin "Bizde Casusluk" adlı eseri — Kendi kendimize çatıyoruz.
5 incide : Son haberler.
6 mcıda : Hitler'in "Kavgam" adlı kitabının tercümesi — Sarı Bal.
7 incide : Berber sayfası.
8 incide : Ekonomi — Askerlik.
9 uncuda : Kültür sayfası.
10 uncuda : Fatih İstanbulu nasıl aldı? — Sevinçenler, evlenenler — Hikâye.
11 incide : Briç dersleri — Kadın ve Moda.
12 incide : Faydalı bilgiler — Öz dil sözlüğü — Sağlık öğütleri.
14 üncüde : Kızıl Çember.

Boğazların Tahkimini istiyoruz!

BOGAZLARIN SİLÂHLANDIRILMASI

Üç Balkan Devleti VE Boğazlar Davamız

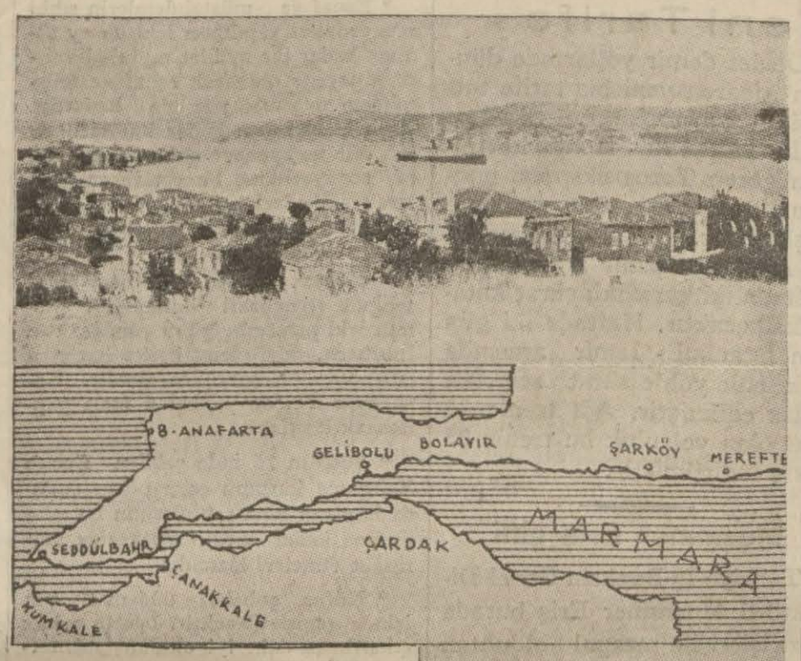

Papulas Ve Kimisis Nasıl İdam Edildiler?

[Atina Hususî Muhabirimiz Bildiriyor]

Atina, 8 Mayıs

Bugün Papulas ile Kimisis için idam kararı verileli onbeş gün oluyor. Karar tatbik edileli de on üç gün.

Atina halkı üzerinde mühim bir tesir bırakan bu karar, hükûmet âzaları ile divanıharp âzaları arasında da bir çok şiddetli münakaşalara sebebiyet vermişti.

Başbakan Çaldaris o günlerde hastaydı ve hükûmeti filen idare eden Kondilis idi. Papulas ve Kimisis hakkında verilen hüküm, burada "Üçler hükûmeti,, diye anılan Atina askerî valisi Panayotakos, donanma kumandanı ve fevkalâde divanı harplardan birisinin reisi Sakellariu ve diğer fevkalâde divanharp reisi hava kumandanı Repas arasında kararlaştırılmıştı. Karar verilir verilmez Pesmasoğlu, Maksimos, İçişleri bakanı Rallis, eski finans bakanı Laverdos ile bugün bu bakanlığı idare eden müsteşar Helmis Kondilise müracaat ederek mahkûmların aflarını istemişlerdi.

Kondilis, hakikatte, bu karar ile hiç alâkadar olamazdı. Çünkü kararı veren kendisi olmadığı gibi, divanıharpların itidal ile hareket edişlerine karşı yeni bir isyan çıkarmak tehdidini ileri süren de o değildi. Esasen örfî idare altında bulunan memleketin doğrudan doğruya hâkimleri yukarıda söylediğim "Üçler,, idi, kararı da bunlar vermişti. Fakat Kondilis, kendisine vâki olan bu müracaatı, artık yavaş yavaş "Üçler,, in ellerinde tuttukları hâkimiyeti onlardan çekerek büsbütün kendisi almak ve otoritenin kendi elinde olduğunu göstermek için mahkemelerin kararlarına hükûmetin hiç bir şekilde müdahale edemiyeceğini ve etmiyeceğini söyliyerek reddetti.

Bununla beraber, isimlerini saydığım siyasî şahsiyetlerin neticesiz kalan müdahalelerinin tesiri de olmamış değildi. Bu derece şiddetin, bir gün gelip teaksi tesir yaparak üzerine dönebileceğinden endişe eder gibi görünen fevkalâde divanıharp reisi hava kumandanı Repas, diğer fevkalâde divanıharpların da belki bu derece kuvvetli hükümler vermiyeceğini de düşünerek son dakikada, bizzat vermiş olduğu halde, idam hükmünün geri alınmasını ve Papulas ile Kimisis'in aflarını istedi. Lâ

[Arkası 13 üncüde]

Fikret ADİL

1. Rüştü Aras Bükreşte bu Dilevi görüştü

Bükreş, 14 (A.A.) — Söylendiğine göre Romanya, Yunanistan ve Yugoslavya Balkan konferansında, Boğazların tekrar askerleştirilmesi hakkındaki Türk isteğini müdafaa etmeğe karar vermişlerdir. Tevfik Rüştü Aras, bugün Bükreş aovyet elçisi Ostrosky ile uzun bir konuşma yapacaktır.

Tevfik Rüştü Aras Tataresko ile görüştü

Bükreş, 14 (A.A.) — Türkiye dış bakanı Tevfik Rüştü Aras,

[Arkası 13 üncüde]

(Çanakkale Boğazının görünüşü, Boğazların haritası, Romanya Başvekili Tataresko)

Parti Kurultayında Münakaşalar Oldu

96ncı Maddenin Değiştirilmesi Teklifi Reddedildi

[Ankara Hususî Muhabirimiz Bildiriyor]

Ankara, 14

Receb Peker, Süleyman Sırrı, Hakkı Tarık Us, Abdülmuttalip

Kurultay bugün Saffet Arıkanın başkanlığında toplandı. Nizamnamenin müzakeresini yaptı. Yarın toplanmak üzere dağıldı.

Bugünkü toplantıda nizamnamenin 96 ıncı maddesi görüşülürken münakaşalar oldu.

Kurultay içtimaında 96 ıncı madde şudur:

"Merkezde partiyi alâkadar eden işlerin takibi için yapılacak temaslar parti vekilleri ile umumî kâtip veya bunların namlarına harekete salâhiyetli zatlar arasında ağızdan veya parti ile olur. Vilâyetlerde patiyi alâkalandıran işler için yapılacak temasların parti reislerile valiler yapar.,,

Önce Süreyya Özgecen söz aldı, bu hükmün kazalara da teş

[Arkası 13 üncüde]

SUYA SABUNA DOKUNMADAN BİTPAZARI!

Romanyada iken içime acısı çöken şeylerden biri de, tâ Meşrutiyetten beri evlerimizden alıp birer birer Sandal Bedestenine taşıdığımız ve haraç mezad sattığımız Türk eşyasının Romen zenginlerinin evlerinde,en güzel süs eşyası olarak baş sedirlere yerleştirdiklerini görmek oldu. Zamanımızda bir Türk'ün, eski sarayların ve konakların gördes halılarını, Bursa kumaşlarını, pirinç mangallarını, gümüş ve altın sahan takımlarını, tahta üzerine yaldız kabartmalı geniş sedirlerini, mavi çinilerini, çeşmi bülbüllerini, büyük ustaların üzerlerine en umulmaz renk nuance'larını işledikleri eski kadehleri, şekerlikleri, çiçeklikleri bulabilmek için kendi memleketinde yapcağı araştırmalar tamamen beyhudedir.

Türk sanat dehasının yarattığı eşsiz örnekleri görebilmek için Kapalı Çarşıya girmek değil, ne yazık ki memleket dışına çıkmak lâzımgeliyor. 1914 denberi harblar, parasızlık, türlü sıkıntı ve derd yüzünden bedestene taşıdığımız bütün o ana,baba yadigârlarını, açıkgöz bazirgânlar kapatmışlar ve ecnebiler de bunları bulduklari yerde biraz farkla lenaparak sandık sandık kendilerine taşımışlardır.

Umumî harbi doğuran Enver Paşa - Talât Bey ahmaklığının bellibaşlı neticelerinden biri şudur ki, Türk, Rumeliden vatanın daha geri topraklarına hicret ederken, geri topraklardaki eşya da, ileri ve daha ileri topraklara hicret etmişlerdir.

Fakat, mal değeri milyarları bulan, sanat değerine baha olmayan eski eşyalarımızdan elimizde bir şey kalmamasının sebebi yalnız fena idarelerin bizi dişimizden, tırnağımızdan arttırdıklarımızı dahi satmağa mecbur etmeleri değildir. Bizim, elimizde avucumuzda olana esasen kıymet vermekliğimiz ve sıkışınca elimize geçeni koltuğumuza vurup Bedestene taşımak âdetimizdir ki,bugün İstanbul evlerinin içini tamtakır bırakmış, öbür tarafta Çarşı ve Bedesten dediğimiz ve eskiden seyrine doyum olmayan Şarkın bu en zengin pazarı da bitpazarından farksızlaşmıştır. O kadar farksızlaşmıştır ki, bütün o eski Türk sanat eserlerinin yerinde şimdi biribiri üzerine yığılı duran taklid pıstovlarla antika diye Amerikalılara yutturulan bir alay pirinç ve bakırdan başka bir şey kalmamış!

Ve bunun içindir ki, koca çarşı böyle Bitpazarına dönünce, hattâ biraz değerli bir Türk eşyası bulmak için, İstanbulda filân veya falanın evine değil de, Prenses Kantakuzen'in Bükreşteki villâsına gitmek lâzım geliyor!

Ali Naci KARACAN

ATATÜRK

[Ankara muhabirimiz bildiriyor]

Ankara, 14

Atatürk'ün, iki üç gün zarfında seyahate çıkmaları, bu meyanda İstanbul ve Yalovayı şereflendirmeleri muhtemeldir.

●

Ankara, 14 (A.A.) — Atatürk dün akşam Türk kuşunun uçuş alanını şereflendirerek üyelerin çalışmalarını gözden geçirmiş ve derslere çok yakından ilginlik göstermişlerdir. Büyük Önderin bu ilginliği gençler arasında çok coşkun bir heyecan uyandırmıştır.

GÜNÜN MESELESİ: İMTİHAN!

Kültür Bakanı Dedikodulara Cevab Veriyor

Abidin Özmen Kitab Münakaşalarını da Karşılıyor

[Hususî Muhabirimiz bildiriyor]

Ankara, 14

Kültür Bakanı Abidin Özmen

Kültür bakanı ile bugün muhtelif meseleler hakkında görüştüm. Bakan imtihanlara dair sorguma cevap vererek dedi ki:

— "Biz bundan altı ay evvel imtihan talimatnamelerini yaptık. Her mektebe bildirdik. Esaslı bir talimat olarak görüldü.

İstanbulda toplanan komisyon talimatın muallimlerle mümeyyizler tarafından iyi tatbik edilmesini temine de çalışacaktır.

Bir mahalde talimatta tayin edilen miktarda mümeyyiz bulmak imkânı bulunamazsa üç yerine, iki mümeyyiz kullanmak kabil olacaktır.

Yine bazı yerlerde talebe kesafeti yüzünden talimatta tayin edilen müddet az görülürse uzatılacaktır.

Bununla beraber İstanbulda toplanmakta olan komisyon büyük bir müşkülât karşısında olduğunu henüz bize bildirmemiştir.

Vaziyet bu merkezde iken imtihanlarda husule gelecek her hangi bir zorluktan uzun uzadıya bahsetmek memleket gençliği üzerinde fena tesir eder.

Bundan başka çalışmadığından dolayı imtihanlarda muvaffak olamıyan talebeye de faydasız itiraz vesileleri verilmiş

[Arkası 13 üncüde]

HOCANIN TEKERLEMELERİ

YATAĞANIN KAZIYAMIYACAĞI YANLIŞLAR...

Vaktile biçak taşımak yasak edilmiş. Ama şimdiki gibi, gene üstünde biçak taşıyanlar varmış.. Bu yasağı kontrol etmek için yer yer asesler dolaşıyorken bunlardan birisi Nasreddin hocaya rastgelmiş...

Hoca da aksi gibi o gün evde ki yatağan biçağını satmağa götürüyormuş.

Ases, hocayı çevirip arayınca; kol gibi biçak meydana çıkmiş. Ases sormuş:

— Bire hoca, nedir bu?..

Hoca, yatağanı satmağa götürdüğünü söylese ne inandırmanın, ne de cezadan kurtulmanın imkânı var.

— Bu efendim, kalemtraş. Cevabını vermiş.

— Bu ne biçim kalemtraş?Bununla ne yaparsın?

— Efendim, kalem açarım. Yazı yazarken yanlış olursa onları kazırım..

Ases gülmüş..

— Hoca saçmalama! Hiç bununla yanlış kazınır mı?.

— Yiğitim öyle yanlışlar var ki, Allah seni inandırsın, bu bile yetişmez.

●

Hep insanız. Papa olmadığımız için "yanılmaz,, lık iddia edemeyiz. Bütün gayretimiz, hocanın yataganile bile kazmamıyacak yanlışlıklar yapmamak olmalıdır. Bu amaca varabilenlerimize ne mutlu!

DÜŞÜNDÜKÇE

TEK FİKİR

Ferdlerin olduğu gibi cemiyetlerin hayatında da öyle fevkalâde ve süprem anlar vardır ki bir tek fikir yollarını aydınlatır: batmak üzere olan bir geminin kaptanı artık yolcuların keyfini ve rahatlığını düşünmez; onların ferdî hak ve hürriyetlerine de müdahale ederek en ağır disiplini koyar ve hepsinin ayrı ayrı iradelerini bir tek fikir, gemiyi kurtarmak fikri etrafında toplar. Ağır hasta bir adam için de evvelki tabiî zamanların türlü gidişlerdeki faaliyetlerine son verilir ve doktor tarafından onun bütün kuvvetleri bir tek fikir, sağlık fikri etrafında seferber edilir.

Harb veya ihtilâl halinde bulunan cemiyetler için de böyledir. Kurtuluş savaşında ulusun iradesi bir tek fikrin önüne koşuldu ve zafer öyle kazanıldı. O zaman bu tek fikirden sapmak şüphesiz vatana hiyanet olurdu. Belki aynı zaferi diplomasi yollarında arayan bir Almanya, veyahud, işçi kesafetine karşı firen yapmaya mecbur bir İtalya için de bir tek fikrin peşinde gitmek zarureti hâlâ vardır.

Kurtuluş savaşımız gibi lâiklik ihtilâlimiz de zaferini başkalarından evvel kazandı ve bugün Türkiye batan bir gemi olmadığı gibi Türk Ulusu da "hasta adam" değildir. Değildir ama savaş ve ihtilâl bitmiş olsa bile inkılâp yürüyor, diyoruz. Bir tek fikrin etrafında buluşmak zarureti az çok hâlâ vardır.

Ben ne dar mânada, mutaassıb liberal, ne de koyu hürriyet düşmanı olmadığımı kaç defa yazıp söyledim. En zıddıma giden şey dar akidelerin kataloğuna girmektir. Bunun için "tek fikir" ve "çok fikir" taraftarlarının da eksiklerile faziletlerini anlamaktan uzak değilim.

Bugünün Türkiyesi hâlâ muayyen prensipler etrafında bir tek fikir disiplini kurmaya mühtaçtır, zira batmak üzere asla değilse bile büyük dalgalar üstündedir, hasta değilse bile yorgundur. Ancak, bugünün tek fikir disiplini dünkünden farklı olmak lâzımdır. Bu disiplinin korsesini, hasta adamın almaya başladığı geniş soluklar nisbetinde gevşetmeliyiz.

Hepimiz Cumhuriyetçi, lâik, halkçı, milliyetçi, inkılâpçı, hattâ yerine göre devletçiyiz; fakat bu altı ok fikrini bir kılişe ve bir resim halinden çıkarmak için diğer fikirlerle olan farklarını, ve nüanslarını belirtmek, bunun için de çok daha açık ve geniş konuşmak lâzımgeldiğine inanmalıyız. Kendini sevdirmek ve kabul ettirmek isteyen bir fikirde bu kadarcık bir cesaret aramak hakkımızdır, cesaret ve samimiyet.

Peyami SAFA

ŞEHİRDE OLUP BİTENLER

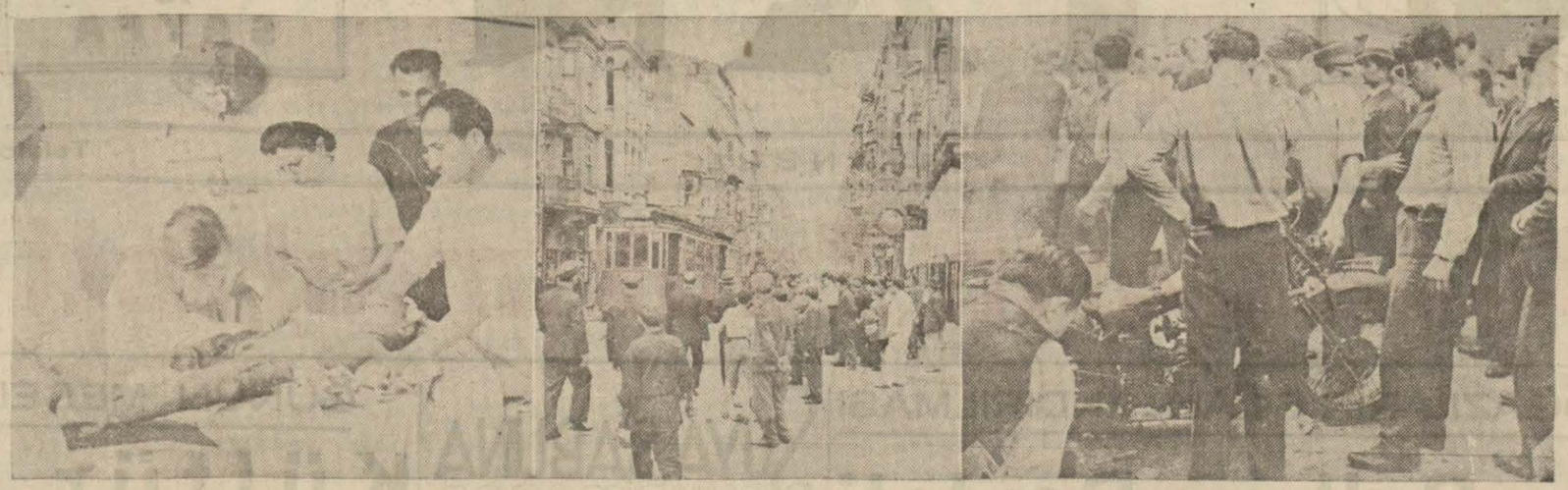

Dün Taksimde yine bir tramvay faciası oldu, bir çocuk çiynendi, resimlerimiz bu çocuğun çiynenişini ve hastanede kendisine ameliyat yapılmasını gösteriyor. Sondaki resim de de dün akşam Sirkeci istasyonu karşısında çıkan yangında yanan motösiklet görülüyor

İlk Tedrisat Müfettişleri

Hazirandan itibaren, ilk tedrisat müfettişlerinin makam tahsisatlarının verilmiyeceği anlaşılmıştır. Halbuki, baş muallimlerin tahsisatı iade edilmiştir. Bunun üzerine, ilk tedrisat müfettişleri, kültür ve iç işler bakanlığında yeniden teşebbüsler yapmağa karar vermişlerdir.

Türkiyede 196 müfettiş vardır. Bunların 27 si İstanbuldadır. Müfettişlere ayda en çok 30, en az 15 lira makam tahsisatı verilir. (30) lira makam ücreti alanların mecmuu (40) kadardır. Bir bu kadarın makam ücreti de (25) liradır. 20 ve 15 lira tahsisat alanlar ekseriyette dir.

Bütün Türkiye hususî idaresi bütçesinin maarif fasılları yekûnu (11) milyondan artıktır. Müfettişlere verilen yıllık makam tahsisatının tutarı (20) bin liradan çok değildir. İlk tedrisat müfettişlerinin aslî maaşları en çok 17,5 veya 20 liradır.

Kültür Bakanlığının, ilk tedrisat müfettişlerinin makam tahsisatlarının kaldırılmasile hâsıl olacak vaziyeti tamir için, aslî maaşlara birer derece zam yapmağı düşünmekte olduğu da söylenmektedir.

Buz fazla ücretle satılmıyacak

Yeni mevsimin başlaması dolayısile, belediye kaymakamlıklara bir tamim göndererek, buz satışının iyi bir şekilde kontrol edilmesini bildirmiştir. Buzun kilosuna, 100 para âzamî fiat konmuştur. Esnaf buzu, bundan yukarı satamıyacaktır. Uzak semtlerdeki bayiler, belediyeye müracaat ederek, kendilerine, bir kuruş fazlasına satmak için, müsaade edilmesini istemişlerdir. Bu esnaf, buzların fire verdiğini, ziyan ettiklerini ileri sürüyorlar. Belediye, bu işi tetkik ediyor.

Bir Yolsuzluk Tutuldu!

Eminönü mal müdürlüğü zat maaşları kaleminde bir suiistimal meydana çıkarılmış, tahkikata maliye müfettişleri el koymuşlardır. Zat işleri memurlarından İzzete görülen lüzum üzerine işten el çektirilmiştir. Müfettişler, maaş ilmü haberleri üzerinde tetkikat yapıyorlar. Yolsuzluğun, mükerrer tediyat yolu ile yapıldığı anlaşılmaktadır.

Otomobil parası Verilmiyecek

Son harcırah kanununa göre memurlar seyahatleri esnasında kilometre başına ancak otuz kuruş ücret alabilirler. Bu vaziyet karşısında otomobille seyahat etmek menedilmiştir. Memurlar her zaman umumî nakil vasıtalarından ve otobüslerden istifade edeceklerdir. Otomobile binmiş oldukları takdirde masrafları kendilerine verilmiyecektir.

Eminönüne çıkan yollar

Belediye, Eminönü meydanına çıkan ikinci derecedeki bütün sokakları tamir ettirmeğe karar vermiştir. Bu iş için bütçe de tahsisat ayrılmıştır. Bu sokaklardan, Eminönü meydanına nakil vasıtalarile toz toprak gelmektedir. Tamirat bu yaz yapılacaktır.

Yanan Adliye sarayı yerine

Yanan adliye binası yerine, büyük bir meydan yapılması için, belediye imar şubesi bir proje hazırlamağa başlamıştır. Yanan binanın enkazının bir an evvel buradan kaldırılması için alâkadarlara tebligat yapılmıştır. İstanbulun gelecek plânında da, burası Marmaraya bakan bir teras halindedir.

Devlet demir Yollarında Yeni Tarife

Devlet demir yollarında dünden itibaren yeni bir tarife tatbikine başlanmıştır. Şimdiye kadar Eskişehir - Konya hattından geçen Toros ekspresi bundan böyle Ankaradan geçmeğe başlamıştır. Ankara - Samsun ve Ankara - İzmir arasında da haftada iki karşılıklı sürat katarı kalkacaktır. Haftada iki gün için İstanbul - İzmir arasında Eskişehir yolile sürat seferleri ihdas edilmiştir. Adi trenle 32 saat olan yolculuk bu trenle 25 saate indirilmiştir.

Muammer Eriş gitti

Türkiye İş Bankası Genel Direktörü Muammer Eriş burada bazı işleri ile meşgul olduktan sonra dün akşam Ankaraya gitmiştir.

İngiliz bahriyelisinin cesedi dün gömüldü

Geçen sene Kuşadası sahillerinde memnu mıntakaya yaklaştığı sırada muhafızlar tarafından açılan ateşte ölen İngiltere nin Devinçayr kruvazörü zabitlerinden doktor Robensonun cesedi bir senedenberi aranmakta idi.

Ceset nihayet bulunmuş ve İstanbula getirilmiştir.

Dün öğleden sonra İngiliz sefarethanesinin kilisesinde zabitin istirahati ruhu için âyin yapılmış ve âyinde İngiliz sefiri ile sefaret erkânı ve İngiliz kolonisi bulunmuştur.

Bundan sonra zabitin cesedi Haydarpaşaya geçirilmiş ve Kırım İngiliz mezarlığına merasimle gömülmüştür.

Bu merasimde bir kıta polis müfrezesi ile kara ve deniz kıtalarından birer müfreze bulunmuş, son selâmı yapmışlardır.

KÜÇÜK HABERLER

* Esnaf ve müstahdemlerin sıhhî muayeneleri yapılması için bu ay sonuna kadar bir mühlet tayin edilmişti. Muayene olunacak esnaf ve müstahdem miktarı yüz bin kadardır. Halbuki, şimdiye kadar bunun onda biri bile muayeneye gelmemiştir. Esnaf cemiyetlerine birer tezkere yazılarak alâkadarların muayeneye gönderilmesi, aksi halde cezalandırılacakları bildirilmiştir.

* Yüksek Ticaret ve İktısat mektebinde stenografi imtihanları önümüzdeki perşembe günü yapılacaktır. İmtihana, talebeden başka harçten istiyenler de girebileceklerdir. Kazanmak için on yanlıştan fazla yapmamak lâzımdır.

* Şubatın 25 inde çekilen Çocuk Esirgeme kurumu eşya piyangosunda kazanan bilet sahiplerinin bu ayın sonuna kadar kurum merkezine müracaat etmeleri lâzımdır.

* Nüfus şubeleri 935 malî yılı içinde genişletilecektir. İşlerin çabuk çıkarılması için iyi okumuş memurları alınacaktır.

* İstanbul iskân idaresinde, eski tefviz işlerine ait birtakım pürüzlü kâğıtlar kalmıştır. Bunların temizlenmesine çalışılmaktadır. Pürüzlü işler temizlendikten sonra tefviz komisyonu kaldırılacaktır. Bundan böyle iskân idaresi bütün çalışmasını yeni gelecek göçmenlere bağlıyacaktır.

* Fatihte yıkılan kuyuda 36 saat kaldıktan sonra çıkarılan İnebolulu Mehmedin yaraları iyi olmuş ve dün Cerrahpaşa hastanesinden çıkmıştır.

* Tayin hakları vilâyete ait memurların sicilleri için yeni bir usul kararlaştırılmıştır. Tayinlerde yanlışlık olmaması için yeni tayin olunacak memurların sicilleri vilâyetçe de tutulacaktır. Bundan başka kanunun gösterdiği şartları taşıyan kadro dışı memur varsa bunlar önce alınacak, yoksa dışardan tayin yapılacaktır.

* Üniversite talebe yazılması talimatnamesinin muvakkat maddesinin D fıkrasında "Türkiyede lise derecesindeki ecnebi mekteplerin 33 - 34 ders yılından önceki" cümlesi, talimatname basılırken, tarih yanlışlıkla, 32 - 33 olarak yazılmıştır. Bu şekilde aylardanberi sürüp giden yanlışlığın meydana çıkması birçoklarını müteessir etmiştir. Bu yanlışlık alâkadarlara bildirilmiştir.

* Yol parası mükelleflerini tesbit için alınan 35 memurun faydaları görülmeğe başlamıştır. Şimdiye kadar yol parası vermiyen birçok kimselerden borçları tahsil edilmiştir. Yeni bütçede yol parası için tahmin edilen varidatın temin edileceği ümid olunuyor.

* Beyazıd umumî kütüphanesinin genişletilmesi kararlaştırılmıştır. Kütüphanenin yanındaki medrese de alınmıştır. Kütüphanede geniş bir okuma salonu yapılacaktır. Birçok kitaplar yeniden sıraya konmuştur.

* Bugünden itibaren, köy mekteplerinin son sınıflarında imtihanlar başlamıştır. Dün beş müfettiş köylere gitmiştir. İmtihanlar bir hafta sürecektir. Tek muallimli köylerde, imtihanlar müfettişlerin huzurile yapılacaktır. Bu yıl, üç sınıflı köy mekteplerinden sekiz bin kadar talebe çıkacaktır.

* Bu sabah vilâyet ziraat müdürlüğünde bir toplantı yapılacaktır. Bu totpltantıda, yazın Büyükadada açılacak çiçek sergisi programı görüşülecektir. Bundan başka, Adada yapılacak çiçek bayramında lâzım olan çiçekler hazırlanacaktır.

* Belediyenin Galatadaki çocukları kurtarma yurdunun kadrosu 80 e çıkarılmıştır. Yurdda ıslah edilen 15 kadar çocuğa muhtelif sanatlar öğretilmiştir. Bunlar yakında yurddan çıkarılacak, dışarıda kendilerine iş verilecektir. Bu çocuklar altı ay yurdun kontrolü altında bulunacaklardır.

* Dağcılık ve yürüyücülük kulübünün yeni yaptırdığı üç tenis kortunun açılması cuma günü yapılacaktır. Açılma resminden sonra, davetlilere bir danslı çay hazırlanmıştır.

* Cuma günü, General Don Stenben vapurile limanımıza 450 Alman seyyah gelecektir. Seyyahlar şehrimizde iki gün kalacaklardır.

* Üç yıl evvel getirtilen sondaj makinesinin, bu yaz bendlerde işletilmesi için, tahsisat ayrılmıştır. Bendlerin duvarlarının dayanıklık kabiliyeti ölçülecek, buna göre bazı tedbirler alınacaktır. Bendlerden eski olanlar, asırlardan beri tamir görmemiştir. En fazla tamire mühtaç kısımların bu yıl yapılmasına çalışılacaktır.

* Üniversite yabancı diller mektebinde dün almanca, ingilizce, rusça imtihanlarının son yazılısı yapılmıştır. Yarın sözlü imtihanlar başlıyacak ve iki gün sürecektir.

* Üç gündür şehrimizde bulunan Japon topçu kumandanı Katsou Nakamora ile Majör tayyareci Fuaşiro dün sabah Atinaya gitmişlerdir.

* Lâğvedilen Lüleburgaz ihtisas mahkemesi müddeiumumisi Semih Adana hukuk hâkimliğine terfian tayin edilmiş, dün memuriyetine gitmiştir.

* Evkafta yapılan imam ve müezzinlik imtihanlarında 31 kişi kazanmıştır.

* Sultanahmed Medreselerinin kubbe kurşunlarında yapılan tamirat Haziranda bitmiş olacaktır. Kıymetli tarihî evrak burada tasnif edilecektir.

* Beyoğlu mıntakasındaki kazanç mükelleflerinin verdikleri beyannamelerin tetkiki peyderpey tamamlanıyor.

Tarihî binalara Numara konuyor

İstabul müzeleri umum müdürlüğü, şehrimizdeki tarihî kıymeti haiz binalarla bütün cami ve mescitlere numara koydurmağa başlamıştır. Bunun için ayrılan memurlar, her semtteki bina ve camileri tesbit işine girişmişlerdir.

Bu çalışma bitince, tamir ve muhafazası icap edenler, kıymetli âbideler ayrılacak ve şehir plânı üzerinde işaret verilerek ona göre yer açılacaktır.

"TAN"m tefrikası : 23.

Erik Çiçekleri

MAHMUD YESARI

Bu oda da gösteriyordu ki Kadriye, bu köşkü, tam bir sayfiye olarak döşetmişti.

Bu yemek odasında, insanın gözü, gönlü açılıyordu; en iştahsız insanın, burada, iştahı gelebilirdi; burada, yemek yemek bir zevkti.

Kadriye ile karşı karşıya oturmuştuk. Hizmetçi kadın, sessiz sessiz hizmet ediyordu. Kadriye bu sessiz dolaşıştan sıkılmıştı; hizmetçiye:

— Ben, zile basar, seni çağırırım. dedi.

Hizmetçi kadın, başını eğerek çıkmıştı.

Ben, sesimi çıkarmadan, yemeğimi yiyordum. Kadriye, yavaşça sordu:

— Konuşmamak niyetinde misin?

— Ne söyleyim?

— Emel, olsaydı, konuşur muydun?

— O, hiç geveze değil...

— Onu da söyletmenin kulpunu, kolayını buldun...

Cevap vermedim.

Kadriye, tekrar sordu:

— Bugünkü yemekleri nasıl buldun?

— Enfes!

— Neler hoşuna gittiğini söylemediğin için, gene talihine oldu...

— Hakikaten çok nefîs...

Tekrar susmuştuk. Kadriye, havlusunu buruşturarak attı:

— Oooh! doydum.

Ben de, havlu ile ağzımı siliyordum:

— Ben de fazla yedim. Daha şimdiden ağırlık bastı.

Kadriye, hayretle gözlerini açmıştı:

— Ne dedin? ne dedin? Yoksa yemekten sonra tekrar uyumak niyetinde misin?.. Dünyada bırakmam. Salonda oturacaksın...

Birdenbire sustu, sıkılı yumruklarını masaya dayadı, yüzüme tatlı tatlı baktı:

— Pardon... Sana, otur, kalk, yat, diyorum ama; işin var mı, yok mu? diye sormuyorum. Sahi, sen, dündenberi başıboş, âvaresin. Senin işin yok mu? Hiç bir yerde aramaz, sormazlar mı?

— Hayır... Kim soracak... Bir yere bağlı değilim ki...

Bir kahkaha attı:

— Sen de benim gibi sıkıntılısın... Peki, yapacak bir işin yok mu?

Cebimden hâtıra defterini çıkararak gösterdim:

— Boş durmuyorum ki... Elimde iş var.

Kadriye, gözlerini kırpıyordu:

— Demek, bunu kendine iş edindin?

Defteri cebime koydum; başımı çarpıttım:

— İşsizlik... Ne yaparsın?

Kadriye, dişlerini sıktı, dik dik baktı:

— Bu kabalığını, sana, fena ödetirim.

Zile bastı, hizmetçiye:

— Bize, iki sade kahve! dedi.

Hizmetçi kadın sordu:

— Nerede oturacaksınız?

Kadriye, yüzüme bakıyordu:

— Nerede oturalım?

— Sen bilirsin!

Kadriye, hizmetçiye dönmüştü:

— Salonda oturacağız.

Hizmetçi çıktıktan sonra, salona geçtik. Kadriye, kahvesini içti, ayağa kalktı:

— Ben, bir saat kadar uyuyacağım.

Hemen hatırladım:

— Bir dakika... Bir şey soracağım.

— Seni dinliyorum.

— Kırmızı odada, defterleri yazdırırken, nasıl giyiniyorsun?

Kadriye, gülerek düşünüyordu:

— Bu, pek belli olmaz. Gününe ve havaya göre değişir..

— Meselâ nasıl?

— Yağış havalarda, benim de içim kararır. Koyu renk, kapalı esvap giyerim. Güneşle beraber, ben de açılırım; kâh kimono, kâh pijama giyerim. Ayaklarım da, giyinişime bağlıdır, kâh çorapla otururum, kâh çıplak ayak... Artık, sen, buralarını istediğin gibi yakıştırırsın.

Elini selâm verir gibi sallayarak kapıya doğru yürüyordu:

— Sakın, uyuyayım, deme... Eğer odana girer de, uyuyacak olursan, pencerenin camlarını kırarım, taşlarım.

— Uyumam, merak etme.

Kadriye, odadan çıktı...

Göz kapaklarım, kendiliğinden kapanıyor, eğer bu hazım gevşekliğini yenemezsem, oturduğum yerde uyuyacağım.

Yerimden kalktım, kapının sağındaki zilin düğmesine bastım. Gelen hizmetçi kadına:

— Bana, bir sade kahve daha yap, dedim. Fakat bahçede, çardağa getireceksin...

Salondaki geniş koltukların yumuşaklığı, enerjimi kıracaktı.

Bahçede ,tarhlar arasında ağır ağır dolaştım. Çardak, serin gölgelikti.

●

"Bu tuhaf maceramı anlatayım:

İşportacılıktan, küçük bir tezgâh kurmuş, sonra bu tezgâhı büyülte büyülte büyük bir mağaza sahibi olmuş bir tüccar...

Çok cahil... Fakat cahilliğini kapatacak, örtecek derecede değil, hattâ mazur gösterecek, affettirecek derecede zeki, kurnaz... Biraz okuması, yazması var, lâkin bunu, bir mektepte okuyup öğrenmediğine eminim.

Nasıl tanıdığım da, pek hoştur. Canımın sıkıntısından bir yerde durup oturamıyordum. Sabah akşam, evden çıkıyor, âvare dolaşıyordum. Ne yaptığımı, ne yapacağımı, ne yapmak istediğimi bilmiyordum.

Mağaza, dükkân camekânlarını seyrediyor, saatlarca kaldırımlarda sürünüyordum. Sinemalar, konserler, danslı çaylar, biri, bir şey, beni eğlendiremiyordu.

Büyükçe bir mağazanın camekânı önünde durmuş, ipeklilere, mevsimlik kumaşlara bakıyordum.

[Arkası var]

Ankara TELGRAFLARI

Ucuz Elektrik Alma Ve Dağıtma Yolu

Ekonomi Bakanlığı Mühim Bir Kanun Projesi Hazırladı

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Memleketin ucuz elektrik istihsal ve dağıtma yolunu bulmak maksadile Ekonomi Bakanlığı bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu proje Bakanlar Heyetinde görüşüldükten sonra önümüzdeki ay Kamuaya verilecektir. Bu projeden anlaşıldığına göre, Bakanlık Ankarada bir elektrik işleri etüd idaresi kuracaktır. İdare, hükmî şahsiyeti haiz olacak ve memleketin mevcud su kuvvetleri ve sair enerji membalarını tetkik ederek elektrik istihsaline en elverişli olanları seçecektir. Idare ikinci beş senelik sanayi programındaki elektriklendirme kısımlarını hazırlayacak, elektrik lâboratuvarları kurup memleketin yabancı ellerden gelen veya memleket için yapılan elektrik malzeme, makine ve âletlerini fennî surette muayene edip Ulusal servetin israf edilmesinin önüne geçecektir. Bunlardan maada memlekette elektrik istihsal, nakil, tevzi ve kurulma tesisatının kurulma ve işletmelerinde intizam ve emniyet bakımından lâzımgelen kanun ve nizamname projelerini ve fennî şartnameler hazırlanacaktır. İdare, elektrik mühendisi, fen memuru ve ustaları yetiştirmek için tedrisat programları hakkında mütalea beyan edecek elektrik santrallarının maliyet ve satış hesaplarını tetkik edecektir. İdare elektrik enerjisi üzerine mevzu vergiler hakkında ve elektrik ücret tarifesi üzerinde etüdler yapacak ve demiryollarımızın elektrikleştirilmesi çarelerini arayacaktır. Kısmen veya tamamen hükûmet sermayesile kurulacak sınaî müesseseler, elektrik ihtiyaçları temin edilmeden önce idareye müracaatla mütaleasını almağa mecbur tutulacaklardır. Idare bir umum müdür ve bir muavini ile lüzum ve ihtiyaç nisbetinde şubelerden teşekkül edecektir. Bu şubelere lâzım olan mühendis, mütehassıs, ustabaşı ve işçiler seçilerek alınacaktır. Bu proje kanuniyet kesbettiği zaman Ekonomi Bakanlığına bağlı elektrifikasyon bürosu kaldırılacaktır.

●●●

DİLEK KOMİSYONUNDA

Türk Tütünlerinin Üstünlüğü Temin Edilecek

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Partimizin büyük kurultayının dilek komisyonu raporunu hazırlamış ve bastırmıştır. Yarın sabah kurultay üyelerine dağıtılacak ve genel heyette görüşülecek olan bu rapor dikkate değer bahislerle doludur.

Raporda gümrük ve inhisarlar bakanlığı ile ilgili işlere dair olan dilekler bahsinde tütün ekim mıntakalarının tahdidi ve tütün zeriyatına müsaade edilen mıntakalar mevzii tahditler yapılması hakkında şu mütalealar dermiyan edilmektedir:

"Türk tütünlerinin iç ve dış piyasadaki eski ve yüksek mevkiini korumak veya aynı tütünlere üstünlüğünü temin etmek için tütün ekim mıntakalarını tahdit etmeğe ve her istenen mıntakaya zeriyat için izin vermesine zaruret vardır. İyi tütün yetiştirilmiyen mıntakalara tütün ekilmesi rekoltenin artmasına ve iyi tütünlerimizin şöhretini kayetmesine sebep olmakla kalmayıp iç ve dış piyasada tütünlerimiz fiyatlarının düşmesini de mucip olmak suretile tütün müstahsillerini zarara sokar. Piyasada açıktan zarara tütün satmak istiyenlerin saçakçılık yapmasına da sebep olur. Bu sebepledir ki komisyonumuz bakanlığın tütün ekimini tahdit eden bu usulün memleketin iktisadî menfaati kadar, müstahsilin de menfaatine uygun bulmuştur. Tütütn ekimine izin verilen mıntakalarda mevsimi ve mahallî tahditler yapılması dileğine gelince, bu iş esasen bakanlıkça da düşünülmüş ve yeni lâyıhaya bu hususta hükümler konmuştur. Tütünlerimizin temizlik ve inceliğinde çok müessir olan bu usulün bir gün evvel tatbiki gereklidir.,,

Komisyon raporunda bundan sonra inhisar idaresinin bu sene piyasadan satın alacağı tütün işine işaret edilmekte ve bu idarenin ihtiyacından fazla tütün alması doğru görülmemektedir. Köylü sigaralarının ucuzlattırılması hakkındaki dilek te yerinde görülmemekte ve evvelce köylü sigaralarının fiyatlarından indirilen iki kuruşun inhisar idaresini mutazarrır ettiği ve neticede idarenin 2 kuruş yerine bir kuruş tenzilât usulünü kabul ettiğini ve bu yüzden idare gelirinin derhal eski vaziyete çıktığı ifade edilerek köylü sigaralarından yeniden fiyat indirme talebinin muvafık görülmediği zikrolunmaktadır.

KURULTAY BİLDİRİGİ

Ankara, 14 (A.A.) — C. H. P. büyük kurultayı bildiriği.

C. H. P. büyük kurultayı 14-5-1935 Salı günü saat 10 da toplanarak yeni tüzük taslağını konuşmuş ve onamıştır. Uzun raporu ancak yarına kadar yetiştirilebilecek olan dilek işlerini konuşmak üzere 15 Mayıs sabahından tekrar toplanacaktır. Illerden gelmiş olan delegeler bugün öğleden sonra tarım enstitüsünü gezmişlerdir. Delegeler Çarşamba günü Parti Genel Kâtibinin öğle yemeğinde bulunacaklardır.

●●●

İki Aylık Kontenjan Listesi Gümrüklere Bildirildi

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Mayıs ve Haziran aylarında İstanbul gümrüklerine tahsis edilen kontenjan miktarı gümrüklere bildirilmiştir.

Tarife numarası A 54 2 den Galataya 32 kilo, A 202 B 2 maddesinden Galataya 8948 kilo, İstanbul gümrüğüne 936 kilo, 178 inci maddeden Galata gümrüğüne 39.539 kilo, B 213 maddesinden Galataya 88.575, İstanbul gümrüğüne 6138, A 272 maddesinden Galataya 114, Istanbula 35, C 276 maddesinden İstanbul gümrüğüne 10.200 377 C D E P maddesinden Galataya 8792 kilo, İstanbul gümrüğüne 16 kilo, 378 C D E maddesinden Galataya 3227, İstanbula 252, 379 C D E F maddesinden Galataya 5536, İstanbula 2880, 380 inci maddeden Galataya 57, İstanbula 5, 383 üncü maddeden Galataya 534, İstanbula 74, 413 üncü maddeden 81 Galata, 22 Istanbul, 414 üncü maddeden 43 Galata, 378 Galata, 415 inci maddeden İstanbula 270, 451 inci maddeden 1271, 523 B 2 maddesinden Galataya 395, İstanbula 25976, 532 A Galataya 1662, İstanbula 3961, 532 B İstanbula 106 kilo.

1066 Galataya, 700 A 1124 kilo Galata, 292 kilo İstanbula, 702 inci madde 45 kilo İstanbula.

Iran-Efgan Sınır meselesi

Ankara, 14 (A.A.) — İran ve Efgan hükûmetleri arasındaki sınır meselesinde hakem ödevini yapmış olan or general Fahrettin, hakem kararnamesini yarın dış işleri bakanlığında, bakanlık vekili Şükrü Kayaya tevdi edecek ve mumaileyh de merasimle orada hazır bulunacak olan Iran ve Efgan büyük elçilerine teslim eyliyecektir.

İhtiyar heyetlerinin kaldırılması üzerine

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Meclise gelen bir lâyıha ile belediye teşkilâtı olan yerlerde ihtiyar heyetlerinin lâğvı hakkındaki kanuna şu ek yapılmıştır.

"Belediyelere verilen vazifelerden dolayı, belediye 1580 numaralı kanununun 70 inci maddesinin tarif edildikleri tarifeye göre bir ücret alırlar. Belediyelerce yapılacak olan bu tarifeler vilâyet merkezi olmayan yerlerde dahiliyenin tasdiki ile katileşir.,,

Orman çiftliğinin 10 ncu yıldönümü

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Orman çiftliğinin 10 uncu yıldönümü münasebetile yarın bütün hükûmet erkânı ve kurultay azası çiftliğe davetlidirler.

Hukuk işleri Direktörlükleri

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — İç bakanlık vilâyetlerde çok lüzumlu ve zarurî olan Hukuk işleri direktörlükleri teşkilâtının çoğaltılmasına karar vermiştir.

KÜÇÜK ANKARA HABERLERİ

Ankara, 14 (Tan) — Kars depremiden ötürü Irak Başbakanı, Dış Bakanlığı vekili Şükrü Kayaya gönderdiği tel yazısile acılarını bildirmiştir.

Ankara, 14 (Tan) — İnhisarlar Genel direktörlüğünün Tabako Eksfot, kumpanyasından satın alacağı 100 bin kilo tütün bakinin, bedeli Merkez Bankasına yatırılarak serbest döviz verilmemek ve karşılığında kumpanya tarafından ayni mikdarda Artvin mıntakası tütününün Mısıra çıkarılması şartile, memlekete sokulmasına Bakanlar Heyetince müsaade edilmiştir.

KRONİK

İLİM DİLİ

Yeni dilimizin temeli olan öz türkçe sözlük herkesi hayran edecek kadar kısa bir zamanda bitti. Bundan sonra Türk dili bu sözlüğe dayanarak yaşayacak, büyüyecek ve genişliyecektir.

Bu yeni dil temelinin yanında, Arap ve biraz da Acem köklerinden çıkarılmış olan eski ilim dilimizi kullanmak şüphesiz kabil değildir. Zaten sözlük kurulmadan, Tarama Dergisi bile derlenmeden çok önce o eski ilim terimlerimizin şimdiki ulusal duygularımıza hiç uymadığı belli olmuş, o terimler hemen büsbütün bir tarafa bırakılmıştı. Fakat onların yerine yenileri konulamadığından ilim adamlarımız dilsiz gibi kalmışlardı. Susmayı istemiyen, ilim kitapları yazmağa çalışanlar da fikirlerini anlatacak yeni terimler bulmak, daha doğrusu, uydurmak için çok güçlük çekiyorlardı.

Sözlük kurulduktan sonra elbette Terim kolları da yakın zamanda işe başlıyacaklar ve, pek umarız ki, sözlüğün pek kısa bir zamanda meydana çıkarıldığı gibi onlar da ilim dilimizi kısa bir zaman içinde yerleştirecekler.

Terim kollarının üzerlerine aldıkları işi görürken, sözlüğün kuruluşunda kılavuz tutulan prensipleri gözönünde bulunduracakları şüphesiz ise de, onların yeni ilim terimlerimizi öz türkçe köklerle mi kuracaklarını, yoksa Avrupanın başka ülkelerinde ilim terimleri kurulurken yapıldığı gibi lâtince ve eski yunanca köklere mi başvuracaklarını şimdiden söylemek pek erken ve ancak onların olan bir hakkı tanımamak olur.

Hayatta her hangi bir işi görmek için mümkün olduğu kadar az yorulmak, insanların ve bütün yaşayan cisimlerin tâbi oldukları bir tabiat kaidesidir. Bu kurala göre her hangi bir ulusun da ilim terimlerini gene kendi öz dilinin köklerinden çıkarması pek tabiî olmak lâzımgelir. Netekim eski çağlarda pek yüksek felsefeleri ve ilim prensipleri olan eski Yunanlılar, daha sonra islâm devri ilim adamları terimlerini o zamanlardaki genel diller olan yunancadan ve arapçadan çıkarmışlardı. İslâm devrinde yunanca köklerden kuruîmuş terimler varsa da bunlar ancak alışıklıktan ileri gelmiştir.

Halbuki Avrupalı ulusların hemen hepsi yeni ilim terimlerini kurarken daima lâtince ve eski yunanca köklere bakmışlardır. Bu da Avrupalı ilim adamlarına şüphesiz fazla bir iş olmuştur. Herkesin kendi öz dilinin köklerine göre terim çıkarması daha kolay iken, genel tabiat kaidesine aykırı olan bu hareketin sebebi nedir?

Avrupalıların ilmi yeni öğrendikleri zaman bu aykırı hareketin sebebi şüphesiz kendi dillerinde ilim fikirlerinin ileri lememiş olması, onların medeniyeti eski Romalılardan öğrenmiş olmalarıydı. Onun için Avrupalılar eski Yunan ilmini islâm devri ilim adamlarından öğrendikleri vakit bütün terimleri lâtinceye göre uydurmuşlardı. O zamanlarda zaten ilim kitapları baştan aşağı lâtince idi.

Ancak sonradan, eski Yunan ilmini doğrudan doğruya yunancadan öğrendikleri v a k i t, daha sonra ilim kitaplarını kendi dilleriyle yazdıkları vakit, ülkeler ayrılarak ulusların her biri nasyonalist bile oldukları vakit, ilim terimleri hep lâtince ve eski yunanca köklerinden çıkarılmıştır. Niçin?

Bunun sebebi gene bütün canlı cisimlerin tâbi oldukları bir tabiat kaidesidir. Bu kaideye göre de yaşayan her şey ayni halde kalmayarak değişir. Dil de canlı bir hâdise olduğundan o da durmadan değişir.

İlkin, dil yaşadıkça her sözün anlamı genişler. Bir tek misal söylemek için, bizim aslan sözünü hatırlatacağım. Düşünürseniz bunun gibi iki, üç, daha çok bile anlamları olan bir türkçe sözler bulursunuz. Her dilde böyledir. Dil yaşadıkça bir çok sözler ilk anlamda gösterdikleri şeylerden başka şeyler de gösterirler.

Sonra bir sözün gösterdiği fikir genişler. Meselâ yurt sevgisi ilkin herkesin kendi ocağının sınırları içinde kalırken, gittikçe site, daha sonra büyük bir ülke sınırlarına kadar genişlemiştir.

Bir gün Avrupa birleşmiş devletleri kurulursa o vakit yurt sevgisi bütün bir kıt'a sınırlarına kadar genişliyecektir.

Hülâsa halk dili, edebiyat ve şiir dili yaşadıkça değişir. Bundan dolayıdır ki eski çağlarda kendi öz dillerile ilim terimleri kuran eski Yunan ve islâm ilim adamlarının kullandıkları terimler de zaman geçtikçe anlaşılmaz olurdu. Netekim ruh anlamını söylemek için ilk Yunan filozofları psikos kelimesini kullandıkları halde sonra bu kelime yunanlılarca ayni anlamda anlaşılamadığından Platon onun yerine nus kelimesini kullanmıştı.

Halbuki ilim dilinin hiç değişmemesi lâzımdır. Bir terim hangi anlam için konulmuşsa, bugün olduğu gibi, dünya durdukça gene yalnız o anlamda olması ve o kelimeyle başka hiç bir şey anlaşılmaması istenilir. Yeni ilmi kuran Avrupalı ilim adamlarının istedikleri budur.

Yaşayan dillerin köklerile terim kurulduğu halde o arzuyu yerine getirmek imkânı olamayacağından Avrupa'nın ilim adamları terim kurdukları vakit, ölmüş ve artık değişmiyecek olan dillerin köklerine baş vurmuşlardır.

Ancak, bugün eski yunanca veya lâtince köklere göre yapılan terimleri anlamlarının o eski dillerdeki anlamlara mutlaka uygun olması lâzım gelmez. Netekim mikrop kelimesi eski yunancada kısa yaşayan demek olduğu halde şimdiki ilimde öyle demek değilir. Mikrop kelimesi bugün artık eski yunanca değildir. Hangi dilde kullanılıyorsa o dilin malıdır. Yaşayan ve bir çok anlamlara gelebilecek olan bir kelime olmaması ve anlamının bir daha değişmemesi yetişir.

Bizim yaşayan türkçemizin mikrop kelimesini aldığı vakit onu zararlı insanlara kadar genişletmesi yaşayan dilin nasıl değiştiğini gösterecek iyi bir misaldir. İşte Avrupalı ilim adamlarının istemedikleri de budur. Vakıâ. bir terim konduktan sonra yaşayan bir dile girerek anlamını değiştirmesine engel olmak ellerinden gelmezse de, hiç olmazsa başlangıçta bu karışıklığa meydan vermemeğe çalışırlar.

Demek oluyor ki Avrupa ilim adamlarının terim kurarken ölmüş dillerin köklerini almaları eski ananeden kalmış yahut ukalâlıktan ileri gelen bir hareket değil, bile bile yapılan ve ilim zihniyetine uygun bir harekettir.

G. A.

FELEK

ISTANBUL KILAVUZU

Londrayı kendi kendime gezmeğe mecbur kalmıştım. Elime bir Londra haritası verdiler. Şöyle katlanan bir harita. Yanında da Londra sokaklarının alfabe sırasile listesi vardı.

Bu haritanın bana ettiği fenalığı kimse etmemiştir. Çünkü küçük ve kestirme sokakları göstermediği için 5 dakikada gidebileceğim yere yarım saatlik bir dolambaç çizdikten sonra varıyordum. Haritanın bu hiyanetini neden sonra, okkamdan bir hayli kaybedip, şehri de biraz anlamıya başladıktan sonra anladım, anladım ama o bana edeceğini etmişti.

Yine o zaman anladım ki, bir şehrı tanıtabilecek ilk unsur iyi bir kılavuzdur. Istanbulumuzu hep biliriz. Dışı güzel, havası güzel, manzarası güzeldir; lâkin dünyanın en çapraşık şehridir. Istanbulluların bile içinden çıkamıyacakları kadar karışık yolları, ayrı ayrı semtlerde aynı adı taşıyan birden fazla sokakları vardır. Yerlisinin bile arada bir apıştığı bu karışık şehrın bir kılavuzu yoktu. Çünkü bunu yapmak güç, ağır ve yorucu bir işti.

Istanbul sokaklarına taktığı çetrefil adlardan dolayı kendisine haklı haksız takıldığımız şimdiki vilâyet mektupçusu Bay Osman, İstanbulun bu eksiğini-övünülecek kadar düzgün ve değerli bir kılavuz yaparak doldurdu. İstanbul kılavuzunda bu gözü işten yılmaz zatın bize verdiği en doğru mahalle haritalarından ve ucu bunlara dayanan sokak isimlerinden başka İstanbula dair topladığı meraklı tarih ve istatistik bilgileri vardır. Ben bu kılavuzu elime aldıktan sonra ancak, İstanbulu tanıyorum, diyebildim.

Bu kılavuza göre: 930 - 931 hesap yılında gümrükler, belediye, idarei hususiye ve evkafla beraber Istanbuldan alınan vergilerin tutarı 84 milyon 342 bin lira imiş...

Bu ufak bilgiyi eserin kıymetine bir misal olarak gösterebilirim.

Bu kılavuzdan bütün yeni çıkmış eserler gibi (Tan)ın Bibliyografi sütununda bahseder geçerdik. Lâkin ara sıra hattâ önünü ardını düşünmeden muttasıl çattığımız İstanbul belediyesinin ortaya böyle güzel ve değerli bir eser koymuş olmasını aynı alâka ile yazmamak hak sızlık, garezkârlık olurdu.

Bu eser İstanbul belediyesinin ve Bay Osmanın övünebileceği bir iştir, tebrik etmeliyiz.

B. FELEK

Madencilere kolaylık

Krize rağmen maden ihracatımızı teşvik için maden resimlerini indiren bir kararname hazırlanmıştı. 1932 yılından beri tatbik edilen bu kararname, iki sene için muteber olmak üzere yeniden tatbik sahasına konulacaktır.

İzmirde Beyanname Dağıtan 12 Kişi Adliyeye Verildi

İzmir, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Bir mayısta şehrin muhtelif yerlerine köylü ve küçük memurları hükûmet aleyhine tahrik eder mahiyette beyannameler atmakla suçlu olarak yakalanan 12 kişi hakkındaki tahkikat bitti. İş adliyeye intikal etti.

İstanbulda basılmış, buraya getirilerek kunduracı Ahmede verilmiş, kısmen dağıtılmış beyannameler, risaleler, "Kızıl İzmir,, yazılı bir tahta klişe, kırmızı orak çekiçli daktilo ile yazılmış "emekçi,, adında bir kaç tane gazete ele geçirilmiştir.

Yakalananlar şunlardır: Kunduracı Ahmet, Dedeağaçlı Ahmet, çorapçı Süreyya, tütün amelesinden Yusuf Hasan, kundura makinecisi Mazhar Ahmet, Hayri Tekin, şöfor Zekeriya, komisyoncu kâtibi Mehmet Emin, Giritli Cazim ve küçük Hilmidir.

İstanbulda yakalanan kunduracı Salâhaddin de buraya getirilecektir. Bunlar İzmirde üç hücre tesis etmişler. Birini kunduracı Ahmet, ikincisini kunduracı İsmail, üçüncüsünü de çorapçı Süreyya idare ediyormuş. Bunlardan Cazim evvelce yine bu işten dört yıla mahkûm edilmişti. İstanbulda daha bazılarının bunlar

BİZDE CASUSLUK!

"TAN" m tefrikası : 23.

Yazan: Aziz Hüdayi Akdemir

Hayret: İngiliz Amiralı Harbe Girip Girmiyeceğimizi Kararlaştıracak Kabine Toplantısında Bile Bulunuyor!

Bir sadrazam Babrâliye ancak kendisine gösterilen yoldan gidebilirdi. Başka bir yoldan geçmesi padişahın gözünden düşmesine veya sürgüne gitmesine sebep olurdu. Çok çalışan, memlekete hizmet eden, halkın saygı ve sevgisini kazanan her Türk o nispette şüphe ve tehlikeye girmiş olurdu. Bu adamlar nihayet ortadan kaybolurlardı ki, bunların ne olduklarını ancak Marmaranın derinlikleri, Yıldız sarayının karanlık dehlizleri ve Abdülhamidin kendisi bilirdi.

"Asrımızın sonsuz bir müstebidi olan Abdülhamit hükûmetin tekmil iplerini elinde tutmak isterdi. Her iş mutlaka bir (İrade) ile görülürdü. Bundan işlerin ne kadar güç ve ağır görüldüğü anlaşılabilir. En adî bir (Suikast curnalı) devletin bütün işlerini durdurur, padişah günlerce bu işi meydana çıkarmakla meşgul olurdu. Padişahın bu korkusundan istifade etmek istiyen bazı kimseler hafiyelikle kendilerine müreffeh ve mükemmel bir hayat temin edebiliyorlardı. (Hafiye curnalı) ne kadar saçma olursa ekseriya o nispette çok mükâfat alıyordu. İşte böylece memleketin kanı ve hayatı pahasına birçok dalkavuk sürüsü zengin oluyordu.

"Önce Abdülhamidin ve sonra da "İttihat ve Terakki,, nin teşkil ve idare ettiği bu "hafiyelik,, hizmeti yalnız kendi halkı aleyhine işliyor, ilerde Türkiye ile harbedebilecek devletleri hudutları içinde çalışmak ihtiyacını hatıra bile getirmiyordu. Öte taraftan ise yabancılar çok ateşli, serbest ve hiç durmadan çalışıyorlardı. Türk silâhlarının korkusu büyük Sultanlarla beraber kaybolduktan sonra Avrupa "Hasta adam,, ın mirasını bölüşmek için mücadele ediyordu. Kavga en ziyade İstanbulun başına kopuyordu. Başta Rusya, İngiltere, Fransa olmak üzere her devlet gizli istihbarat hizmetleri vasıtasiyle İstanbulda gerek Türkiyenin içerdeki vaziyeti ve gerekse Avrupalı rakiplerinin çalışması hakkında malûmat almağa çalışıyordu. Bu didişmeden bazan Sultanın istifade ettiği de oluyordu. Türkiyede akalliyetler hemen umumiyetle Türklere düşman idiler. Bunun içindir ki büyük harpte İtilâf devletleri kendi tebaalarından casus kullanmağa lüzum görmemişlerdir. Türkiye akalliyetlerinden istenildiği kadar gönüllü casus bulmak kolay olmuştur.

"Türkiye hizmetinde bulunan iki yabancı komisyon casusların bir ocağı, bir yuvası idi. Bu komisyonlardan biri Türk donanmasının düzeltilmesine çalışan İngiliz amiral Limpus, diğeri Türk jandarmasını düzeltmeğe memur Fransız jenerali Bauman idaresinde idi. Bunların Türk hizmetinde bulunmaları Türkiye aleyhindeki istihbarat işlerini son derece kolaylaştırıyordu. Hattâ Amiral Limpus Türkiyenin harbe iştirak meselesini konuşmak üzere toplanan nazırlar heyetine bile iştirak etmişti.

"Türkler Kûtülemmare'de esir ettikleri Ceneral Tovnshende geniş bir serbestlik vermiş olduklarından bu ceneral ve maiyeti Türkiyedeki casusluğun bir merkezini teşkil etmişti.

"Kafkas hudutlarında yapılan muharebelerde oradaki Ermenilerin ahval ve hareketlerinden Türkler çok zarar görmüşlerdir. Bu Ermeniler her zaman düşmana Türk ordusu hakkında malûmat verebilecek vaziyette idiler. Bunlar yalnız haber vermekle kalmıyor, nakliye kollarına hücum ediyor, zayıf kıt'alara baskınlar yapıyorlardı. Ordu gerisinde emniyet büsbütün tehlikeye girmişti. Bunun içindir ki Türkler Ermenilere karşı şiddetli bir mukabelede bulunmak mecburiyetinde kaldılar. Bunun mes'uliyeti her halde İtilâf devletleri istihbarat servislerinindir. Ermenileri hiyanete teşvik eden onlar olmuştur.

" Şurası gariptir ki, bir bira fabrikası kendisine lâzım olan arpayı harp devam ettiği müddetçe düşman bir memleketten celbetmekte idi ki, bu vaziyet şüphesiz casusluk için bazı yollar açmıştır.

"Gelibolu yarımadasındaki muharebelerde gizli istihbarat çok ateşli çalışmıştır. İtilâf devletleri Türkiye akalliyetleri arasındaki adamları vasıtasiyle

[Arkası var]

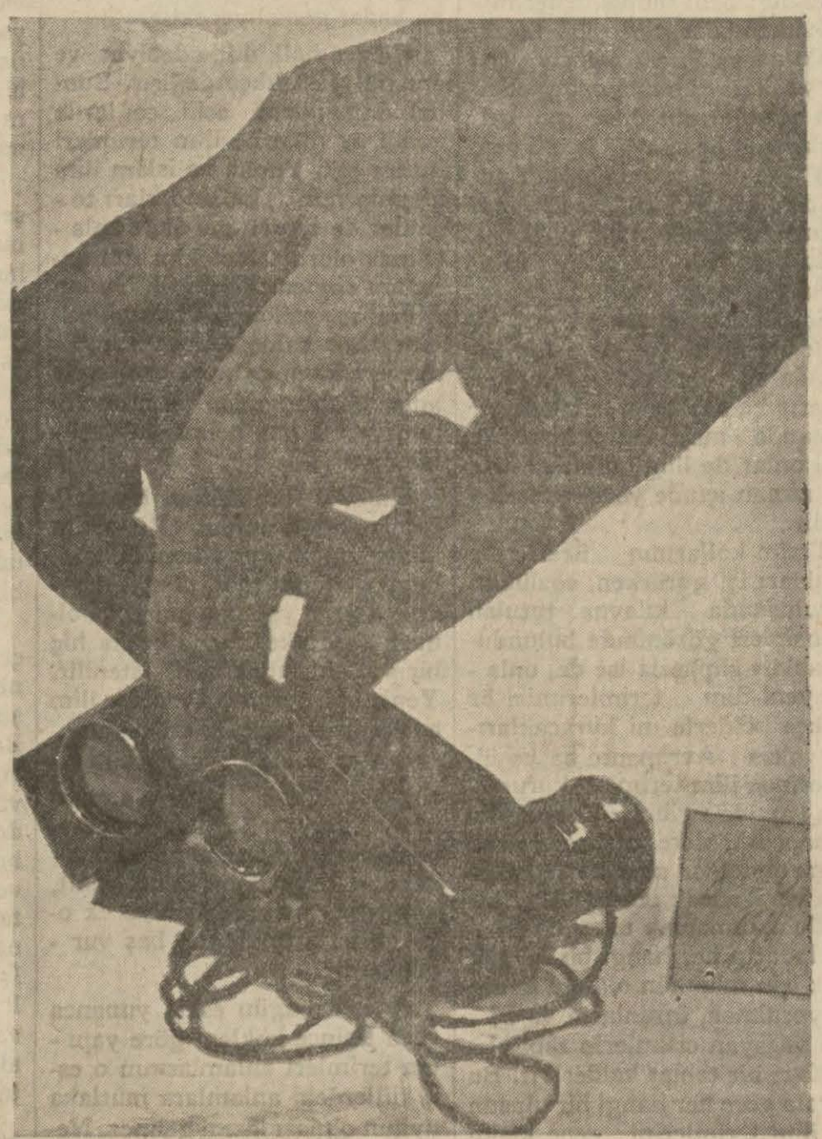

Bu bir tiyatro dürbünü değil, bir fotograf makinesidir. Elin tuttuğu yerde klanşör vardır

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin
UNYON SIGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : 4.4888. 3222

Mukaddema Üsküdar, İhsaniye mah. Yalıboyu sokak (45) numaralı hanede mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Asaf kızı, Mahmud karısı (Melek) e

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan:

Emniyet Sandığına rehnetmek suretile mezkûr Sandık idaresinden 13-5-1933 tarih ve 62185 numaralı senet mucibince istikraz eylediğiniz Sekiz liranın tesviye edilmemesi hasebile meblâğı mezbur borcunuzun yüzde dokuz faiz ve yüzde üç komisyon ve faiz ve komisyon ve masarif yekûnundan yüzde iki buçuk muamele vergisi ve masarifi icraiye ile maan tahsili hususunun temini zımnında merhun bulunan bir roza yüzük (altı taş noksan) İcra ve İflâs Kanununun 145 inci maddesine tevfikan paraya çevrilmesi için daireye müracaatta bulunan alacaklı mezkûr Sandık idaresi tarafından talep edilmesi üzerine olbaptki mddei kanuniye dairesinde tanzim ve berayi tebliğ mübaşirine tevdian tarafınıza gönderilen ödeme emri zahrına mübaşirinin vermiş olduğu meşruhatta mezkûr mahalde ikamet etmediğiniz bildirilmiş olmasına mebni tebligatı muktaziyenin bir ay müddetle ilânen tebliği takarrür etmiş olmakla tarihi ilândan itibaren 934 - 8014 dosya numarasile müddeti muayyenei mezkûre zarfında icranın durmasını mutazammın şifahî ve ya tahrirî olarak bir itirazı kanunî serd veya borcunuzu eda eylemediğiniz takdirde müddeti mezkûrenin hitamını müteakıp berveçhi talep merhun mücevheratınızın paraya çevrilmesi hususundaki muamelâtı icraiyenin gıyabınızda infazına iptidar kılınacağı malûmunuz olmak ve bu hususiaki ödeme emrinin tebliği makamına kaim bulunmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ kılınır. (2656)

OKUDUKLARIMIZ, DUYDUKLARIMIZ

Üsküdar..

Şehir içinde leyleğin yuvadan attığı yavrulara benzeyen şehir parçacıkları vardır. Sanki Istanbulun biraz uzağında ve denizaşırı yerinde olmak bir suç imiş gibi, bayındırlık işleri görüşülürken adları en sonra hatıra gelir. Yahut ta hiç gelmez.

Bunlardan biri de Üsküdar olmak gerektir. Ben, kendimi bildim bileli, Üsküdar; neyse, gene odur.

İstanbul ve hele Beyoğlu, çeşit çeşit kalıplara girer, plânlar değiştirir. Yangın arsalarında, apartımanlar evler belirir. Yer yer, yollar açılır. Edirnekapı, Sirkeciye, Aksaray, Fatihe bağlanır. Taksim meydanında omuz omuza vermiş sekiz dokuz katlı apartımanlar sivrilir.

Fatihin yangın yerinde, her yıl bir yeni mahalle peyda olur.

Yedikule, Samatya gibi en uzak semtlerde bile ara sıra bir canlılık, az çok bir kımıldanma, bir kalkınma görülür.

Yalnız, şu garip, bağrı yanık Üsküdar, hiç değişmez.

En aşağı 40 bin kişinin barındığı Üsküdarın bu talihsizliği nedendir, diye çok düşündüm, bulamadım. Yanıbaşındaki Kadıköy, Beyoğlu caddesinden kopmuş bir parça gibi, ışıl ışıl yanarken, boynu bükük Üsküdar, karanlıklar içine gömülerek sabahı bekler.

Üsküdarda paçaları sıvamadan geçilecek yol yoktur. Önünü görecek kadar ışık yoktur. İçinde oturulabilecek ev, yoktur. Tek tük bulunsa da, bu kağşamış binalarda oturmağa cesaret edecek kimse yoktur.

Basık bir türbenin bütün loşluğunu, selvi dolu bir mezarlığın bütün esrarını, to'u kafeslerinin parmaklıkları içinde asırlardan beri saklayan bu vakitsiz toprağa gömülmüş şehir parçasına, el atmak için belediyemiz daha ne bekliyor?

Üsküdarlıların içten içe ve kendi aralarında sordukları bu sorguyu, ben burada açıkça tekrarlıyorum:

— Şu Üsküdar, leyleğin yuvadan attığı yavru olmaktan ne vakit kurtulacak?

Salâhaddin Güngör

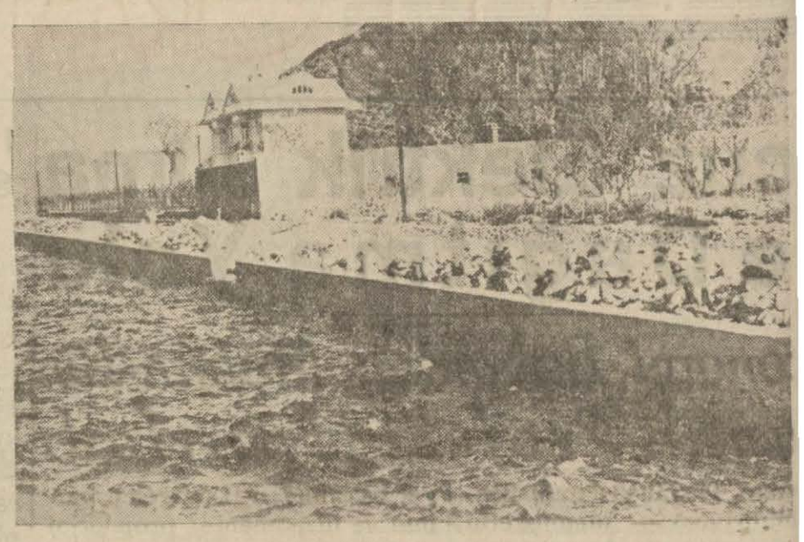

Şu yol Kireçburnu iskele caddesindeki yoldur. Daima bu yoldan gelip geçmek mecburiyetinde olan ve o civarda oturan kimseler soruyorlar: Bu yol ne zaman bitecek?

Ne Dersiniz?

RESMÎ DİL!.

Resmî dil, ne kadar uğraşırsak uğraşalım, hâlâ eski ağdalı kıvamını kaybetmedi. Bunun kalemden kaleme, memurdan memura olan yazışmalarda belki büyük bir zararı yoktur. Çünkü onlar öyle görüşmeğe alışmışlardır. Başka üslûpla yazılırsa yadırgarlar, belki de saygısızlık sayarlar. Ayıplanmaz. Yılların mıhladığı bir alışkınlık pek kolay sökülmez. Lâkin bu arada halka karşı yazılmış ve söylenmiş sözlerin, onların anlayacağı gibi olması lâzımgelmez mi?.

Dul aylıkları için altı ayda bir yapılan yoklamalarda kullanılan basma bir formülerin arkasındaki "İhtar" ı aşağıya çıkarıyoruz. Bu ihtar, tekaütlere, dullara ve yetimleredir ve içinde cezaya dayanan noktalar da vardır.

İHTAR

(İşbu ilmühaberde yazılacak ecvibede hâk ve silinti olursa kabul edilmiyecektir. Heyeti ihtiyariye henüz teşekkül etmemiş ise ahalii mutebereden üç zat tarafından sıfat ve memuriyetleri yazılarak tahtim olunacaktır.

Yazılan ecvibede muahharen hilâfı vâki birşey tebeyyün edecek olursa mühürlemiş olanlar ile sahibi maaş kanunen mes'ul tutulacaktır.

Düsturun dördüncü cildinin altıyüz beşinci sahifesinde münderiç nizamı veçhile işbu ilmühaber için yirmi beş kuruş ücret talep olunacak ve bundan ziyade alanlar kanunen mes'ul tutulacaktır. Ecvibe sualden noksan yazılıp ta iade edildiği takdirde muhtarân tarafından ayrıca ücret talep edilmiyecektir.)

Bu satırları okudunuz. Tekaüdler, diyelim; bu eski dile alışıktırlar, lâkin dullar ve yetimler bu satırları nasıl anlar? Anlamazsa işi yarım kalır, hırpalanır. Git gel, git gel yorulur. Zaten bu yoklama işi bugünkü tarzile çok yorucu bir şeydir. Buna bir de böyle anlaşılmaz dille yazılmış ihtarları katarsak iş kördüğüm olur.

Acaba herkesten evvel resmî dil, halka söyleyen dil ayıklanmak gerekmez miydi?..

Siz ne dersiniz?

YENİ KITAPLAR

VARLIK

On beş günde bir çıkan edebiyat ve fikir mecmuası VARLIK 'ın 15 Mayıs tarihli 45 inci sayısı çıkmıştır. İçinde bir çok makale, şiir ve hikâyeler vardır.

Hukuk mecmuası

Cevat Hakkı Özbey tarafından türkçe ve fransızca neşredilmekte olan Hukuk Gazetesinin dokuzuncu nüshası Ekonomi ve Noterlik kısımları da ilâve edilmiş olduğu halde çıkmıştır.

Bu nüshada Profesör Saim Ali Dilemrenin, Profesör Hasan Tahsin Ayni'nin, Mustafa Reşid'in, Cevat Hakkı Özbeyin, İstanbul mektupcusu Osman Erginin 3 cü Noter Hüsameddin Haydarın, Profesör Ali Kemal Elbir ve Rişard Honigin makaleleri etütleri vardır.

İktisat ve Ticaret

İktısat ve Ticaret mecmuasının 13 üncü sayısı, Profesör Suphi Nuri İleri, Profesör Ömer Celâl, Profesör Muhlis Ete, Muallim Rasim, Profesör Bremo Moll, Sadi Abaç, A. Galip Arıogul'un yazılariyle çıkmıştır.

FELSEFE

Büyük mütefekkir Didero'nun felsefî fikirleri toplu bir halde basılmış, dilimize, Haydar Rifat tarafından muvaffakıyetle çevrilmiştir. Tavsiye ederiz. 35 kuruş.

* * *

Muallim Münirin hazırladığı (Fransızcayı çabuk ve kolay öğretirim) adlı eserin üçüncü kitabı çıkmıştır.

VEFAT

Yozgad mütevellilerinden Bay Mahmud kızı ve dairei ceriye müdürü B. Riza zevcesi, kaymakam Ferid ve Hariciyede konsoloslardan Nusret Şahin Baş'ın kayın valdeleri Bayan Filisar Büyükadada vefat etmiştir. Haydarpaşadaki aile kabristanına defnedilmiştir.

Bugün matinelerden itibaren
MELEK SİNEMASI
İki şayanı hayret film birden takdim ediyor.
KADINLAR NE İSTERLER ? GÜSTAV FROEHLICH'in NORA GREGOR ile beraber temsil ettiği en güzel ve en muhteşem filmi Rejisör: Geza de Bolvary
BAR ŞARSKICISI CLAUDETTE COLBERT RİCARDO CORTEZ ve BABY le ROY tarafından

T. İ. C. İ.
EŞYA PİYANGOSU
21 Haziran Cuma
Istanbul'a getirilmekte olan
MACAR - TÜRK
Güreş Muhtelit Maçında Çekilecektir.
(Bundan sonra yapılacak Türk - Macar Millî ve Türk . Macar Muhtelit serbest güreş maçlarına dühuliye bileti satılmıyacak ve yalnız Piyangoda ikramiye kazanmıyanlar bu mühim müsabakalara gireceklerdir.)

Darüşşefaka Direktörlüğünden.
Bir yıl için lüzumu olan 65 bin kilo ekmek ile 20 bin kilo et kapalı zarf eksiltme yolile alınacağından bunu vermek isteyenlerin 2 Haziran 1935 pazar günü ekmek için saat 14 de ve et için saat 15 de Nuruosmaniye mahfelinde Türk Okutma Kurumuna müracaatları. (2661)

Akay Işletmesi Müdürlüğünden.
Büyükada İskelesindeki 1-2-4-5-6-8-9-11 numaralı dükkânlar hepsi birden ve ayrı ayrı arttırma ile kiraya verilecektir. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün saat 9 dan 11 on bire kadar Akay Levazımına, arttırmaya gireceklerin güvenme akçeleriyle 20 Mayıs 935 tarihinde saat on dörtte şefler encümenine gelmeleri. (2566)

SON HABER

PİLSUDSKİ'NİN ÖLÜMÜ

Mareşalın Cenazesi Eller Üstünde Ve Üç Günde Krakovi'ye Götürülecek

Cenaze Gümüş Bir Tabuta Kondu. Bu Ölüm Lehistan Siyasasında Bir Değişiklik Yapmıyacak

Varşova, 14 (A.A.) — Dün yas alâmeti olarak Üniversite dersleri tatil edilmiş ve borsa kapalı kalmıştır. Kültür Bakanı gençliğe hitaben bir beyanname neşretmiş ve mektepli gençlerin kollarına yas alâmeti olarak siyah kordela takmalarını bildirmiştir. Her taraftan taziye telgrafları gelmektedir. Paris ve Berlinde resmî daireler bayraklarını matem olarak yarıya kadar çekmişlerdir. Berlinde B. Hitler adına devlet bakanı Bay Meissner Lehistan büyük elçisini ziyaretle taziye etmiştir. Stokholmda ve Budapeştede Dışarı işleri bakanlarının bizzat kendileri Lehistan elçilerini ziyaret etmişlerdir. Bakanlar heyeti, Mareşalin cenaze merasiminin devlet hesabına yapılmasına ve cenaze gününe kadar tiyatro ve saire gibi her türlü müsamerelerin geri bırakılmasına karar vermiştir. Askerler ve devlet memurları için altı hafta yas kabul olunmuştur. Bu müddet zarfında askerler ve memurlar kollarına matem kordelası takacaklardır. Mareşalin tabutu üstüne hiç bir çelenk konmıyacaktır.

Varşova, 14 (A.A.) — Zannolunduğuna göre, Mareşal Pilsudski'nin ölüsü, Kielçe'den, 150 kilometre uzakta bulunan Krakovi'ye eski yaranı tarafından omuzda ve üç günde götürülecektir. Bu yol, Ağustos 1914 te, Pilsudski kuvvetlerinin Kielçe'yi Ruslardan zaptetmek üzere yaptıkları meşhur yürüyüş yolunun makûsudur. Üzeri Bilûrla kaplanmış gümüş bir sanduka içerisinde yatan Mareşalin cenazesi bugün Sen Jan kilisesinde halka teşhir edilecektir.

Macaristanın taziyeti

Budapeşte, 14 (A.A.) — Bay Horti, Mareşal Pilsudski'nin ölümü dolayısile Lehistan Reisicumhuruna bir başsağı telgrafı çekerek bu büyük vatanseverin yalnız Lehistana değil, bütün insanlığa yaptığı işleri kaydetmiş ve: "Macar ulusu, Macaristanın en ıssı dostlarından biri olmuş olan bu büyük adamın ölüm yatağı önünde orunçla (heyecanla) eğilir,, demiştir.

Dış siyasada değişiklik olmıyacak

Londra, 14 (A.A.) — Times gazetesinin Varşova muhabiri yazıyor: "Mareşal Pilsudski'nin ölümünün Polonya dış siyasasını herhangi bir şekilde değiştireceğini oranlamak için hiç bir sebeb yoktur.,,

Londra gazetelerinin çoğu da bu düşüncededirler. Nevs-Kronikl gazetesi, Alman - Leh uzlaşmasının bugün gevşemesi mümkün, fakat iki memleket arasında siyasal bir ayrılmanın muhtemel olmadığını yazmaktadır.

Temps'in mütaleası

Paris, 14 (A.A.) — Mareşal Pilsudski'nin hatırasını saygı ile selâmlayan Temps gazetesi diyor ki:

"Mareşalin ölümü ile, yeniden dirilmiş Polonyanın yalnız en büyük adamlarından biri değil, fakat büyük tarihî karışıklıklar, sosyal ve ahlâkî kargaşalıklarla dolu olan son 20 senelik Avrupanın en kuvvetli şahsiyetlerinden biri de kaybolmuş oluyor. Görülmemiş bir devrin kadrosu içinde Pilsudski, örneksiz bir adam olarak yaşadı. Onu daha iyi anlamak için biraz gerilemeğe lüzum vardır. Fakat hareketle dolu olan hayatının türlü safhaları düşünülürse, Pil-

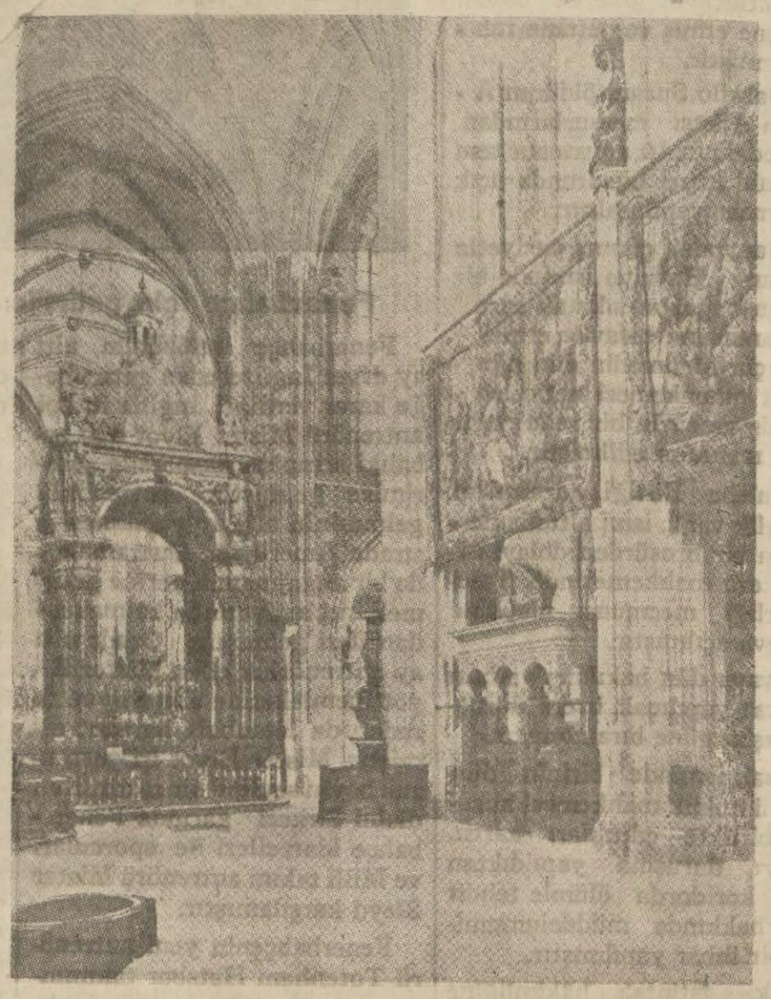

Cenazenin götürüleceği Krakovi şehrinde Notre-Dame kilisesi içinde Wawel şatosu

sudski'nin siması daha şimdiden büyük bir kuvvetle belirmektedir. Mareşal Pilsudski, tam mânası ile bir şef idi. Fransız - Leh itilâfının başlıca yapanlarından olmuş olduğunu ve bu itilâfa daima sadık kalınmasını tavsiye etiğini unutmak mümkün değildir.

Amerikan gazeteleri ne diyor?

Nevyork, 14 (A.A.) — Nevyork Times gazetesi yazıyor: "Mareşal Pilsudski'nin gerek içerde ve gerek dışardaki siyasası Polonyayı ayrılıklardan kurtarmak arzusundan mülhemdi. Eğer Pilsudski Polonyayı Fransadan uzaklaştırıp Almanyaya yaklaştırmakta olduğu hissini vermişse bu, memleketini sağlam esaslar üzerine kurmak ve ulusun kaynaklarını daha iyi tanzim etmek arzusundan ileri geliyordu.,,

Herald Tribun gazetesi yazıyor:

Pilsudski'nin güddüğü usuller Hitler'le, Mussolini'nin gidişlerinden esaslı bir noktada ayrılmakta idi. Pilsudski, halkın pisikolojisini düşünmüyordu. Ö iktidar mevkiini kendisine çizdiği hedefe erişmek için yalnız bir vasıta telâkki ediyordu. Şahsî memnuniyeti, kendisine hiç bir zaman klavuzluk etmemiştir.

Ukranya ipmaratorluğu hülyası

Paris, 14 (A.A.) — Gazeteler, Mareşal Pilsudskinin ölümünün, Polonyanın dış siyasası ve bilhassa Sovyetlere karşı alacağı durum üzerinde yapacağı tesirleri tetkik etmektedir.

Pertinaks, Eko de Paris gazetesinde şunları yazıyor: "Kurmaylar -erkânıharbiye- arasında er geç konuşmalar olacaktır. Durum, aydınlandıkça, bu konuşmalar da bir neticeye bağlanacaktır. Pilsudski'nin ölümü ile, Varşovayı Berlinin kucağına atmış olan Ukranya imparatorluğu hülyası da kayboluyor. Polonya, Almanya veya Fransadan hangisinin müttefiki olacaktır? Bizim için düşmanlıktan daha tehlikeli olacak olan bîtaraflık yolu, bozulacaktır. Bu ihtimallerden hangisi üstün çıkarsa, Fransız - Rus elbirliği de ona göre sökün alacaktır.

Başsağı yazıları

Varşova, 14 (A.A.) — Bütün illerden başsağı yazıları gelmektedir. Cumurreisi, papadan, Bulgar kralından, Macar naib hükûmetinden, Alman başbakanı Hitlerden ve Fransız Cumurreisi Lebrundan başsağı telgrafları almıştır.

Ölü Töreninde İtalya için sefir, Basianini ve İtalya ordusu için general Braziolinin başkanlığındaki Salkur, Fransa için Fransız dış işleri bakanı Laval ile Mareşal Petain bulunacaklardır. Laval Moskovadan dönerken Varşovaya gelecektir.

* * *

Varşova, 14 (A.A.) — Mareşal Pilsudskinin cesedi perşembe akşamı Katedrale kaldırılacak ve orada 36 saat halka gösterilecektir. Bütün Varşova halkı cesedin önünden geçerek son saygılarını göstereceklerdir.

Ölüyü Cracovie'e götürecek olan tren, bir çok istasyonlarda duracaktır.

Lavrens yaralandı

Londra, 14 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesi, miralay Lavrensin bir motosiklet kazasında ağır yaralandığını yazmaktadır.

Bükreş Tıb fakültesi tatil edildi

Bükreş, 14 (A.A.) — Çıkan hâdiseler üzerine tıp fakültesi kurulu derslerin ders yılı sonuna kadar azat (tatil) edilmesine ve talebenin sınaç haklarının kaldırılmasına karar ver-

Meslek mektepleri muallimleri

Ankara, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Meslek mektepleri muallimlerinin maaşa alınmaları hakkında Kültür Bakanlığı bir kanun projesi hazırlamıştır.

Ankara, 14 (Tan) — Finans Bakanlığı valiliklere bir tamim yaparak tütün ruhsatname ve tezkerelerinden bundan sonra beş kuruş damga resmi alınması lâzımgeldiğini bildirmiştir.

YUNANİSTANDA

Rejim İçin Plebisit Yapılacak

Atina, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Harbiye Bakanı ve Başbakanlık muavini General Kondilis hükûmetin Yunanistanın rejim meselesi hakkında ne düşünmekte olduğunu soran gazetecilere yazılı olarak aşağıdaki cevabı vermiştir:

"Hükûmetin rejim meselesindeki mevkiini bir kaç defalar Başbakanın tasvibile İç ve Dış matbuata söylemiştim. Biz, bu meselenin intihabatta parti rekabetlerine zemin ittihaz edilmesinin ne millete ne de kraliyet fikrini takip edenlere faydalı olamıyacağı kanaatindeyiz. Çünkü rejim meselesi bütün millete ait bir mesele olarak kalmak icap eder. Ben şahsen daha ileri giderek diyeceğim ki, parti bağları hiç kimseyi düşündüğünü serbestçe söylemekten menetmemelidir. Herkes memleketinin idaresi için daha muvafık bulduğu rejimi söylemekte serbest tir. Fakat diğerlerinin de kanaatlerine fikirlerine hürmet etmek şartile. Ancak bu suretle Yunanlıların istiraha: ve intizamı temin edilebilir. Milletin en esaslı bir meselesi olan rejim meselesini alet ederek demagoji yapmak isteyenlere elbette müsaade etmiyeceğiz.,,

Bu yeni mahalde kanunu esasî tadilâtı da mevzuu bahsolacağından ağlebi ihtimal rejim meselesi için plebisite müracaat edilmesi teklif edilecektir. O vakit her millet vekili kanaatini açıkça ve şartsız olarak söyliye bilmelidir.

Şimdilik Cümhuriyet ve krallık taraftarlarına ihtar etmek istediğim şey halkın kanaatleri dairesinde ve nihayet o kanaatlere en az zıt olan şekilde hareket etmeleri millî borçları olduğudur.

Muhalifler ve intihabat

Atina, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Eski kültür bakanı hürriyetperver partiden bir grup teşkil etmekte bulunan Papaandreu diğer muhalif partilerin alacakları vaziyet ne olursa olsun kendilerinin intihabata girmeğe karar verdiğini söylemiştir.

Papanastasiyu dün akşam Mihalakopulos ve Kafandaris ile buluşarak intihabata girmeleri için hükûmetten isteyecekleri şeylerin kararlaştırılmasını teklif etmiştir.

Yeni gazeteler çıkarılıyor

Atina, 14 (Hususî muhabirimiz bildiriyor) — Örfî idarenin kaldırılması üzerine yarından itibaren bir takım yeni gazeteler intişar edeceklerdir. Bunlar arasında Efimeris Tonellinon ismindeki gazete General Metaksasın organı olacaktır.

Elli kruvazörü tamir edildi

Atina, 14 (Hususî) — Elli kruvazörünün tamiri hitam bulmuştur. Yapılacak manevralara iştirak edecektir.

Almanya Savaş istemiyor

Bâle, 14 (A.A.) — "Basler - Nahrikten,, gazetesi, Göring'in geçen cuma günü Friburg - eu - Brisgau'da verdiği söylevin bazı parçalarını yazmaktadır. Göring bu söylevde bilhassa diyor ki:

"Sulh için azamî işi yaptık. Silâhlandık. Fakat, savaş istemiyoruz. Yalnız, eğer savaş kapımıza dikilirse, ona mâni olmak elimizde değildir.,,

Avusturya Başbakanı Viyanaya döndü

Roma, 14 (A.A.) — Avusturya başbakanı Şuşnig, dün Floransadan Viyanaya gitmiştir.

FRENGİ İLE MÜCADELE

Frengi ve Belsoğukluğundan korunmak için asrî Teksayt prezervatiflerini eczanelerden arayınız.

3471

MOSKOVA GÖRUŞMELERİ

Laval, Litvinof Şarkî Avrupa Meselesini Görüştüler

Litvinof ve Laval

Moskova, 14 (A.A.) — Dün öğleden sonra saat 15,30 da Laval ile Litvinof arasında bir saat süren bir mülâkat olmuştur. Buna dair hiç bir tebliğ neşredilmemiştir.

Havasın hususî muhabirine göre, Laval, Litvinofa Varşova görüşmelerinin neticelerini bildirmiş, iki bakan, Fransa - Sovyetler andlaşmasının tasdikini ve ademi tecavüz, danışma ve muhtemel mütecavize yardım etmemeyi tazammun edecek, ve şarkî Avrupaya mahsur kalacak bir uzlaşmanın akdi ihtimalini tetkik etmişler, bundan sonra evrensel durumu gözden geçirmişlerdir.

Laval, Leninin mezarı ile yer altı demir yolunu ziyaret etmiştir.

Bugün Fransız bakanı Stalin, merkez icra komitesi reisi Kalinin ve komiserler heyet başkanı Molotof ile görüşecektir.

Litvinof'un nutku

Moskova, 14 (A.A.) — Litvinof, dün akşam Laval şerefine bir akşam yemeği vermiştir.

Litvinof söylevinde, Lavali selâmladıktan sonra demiştir ki:

"En katî kanaatle söyliyebiliriz ki, sözbağı ettiğimiz andlaşma bir barış belgesidir. Bu andlaşmanın içyüzü, bunu imza edenlerin andlaşma hükümlerinin tatbikine hiç bir zaman lüzum hasıl olmamasını işçimen ve ıssı bir surette arzu etmelerile sabit olmasındadır. Bu amacın gerekleşmesi mümkün olacaktır. Zira andlaşma, iki kuvvetli Avrupa devletinin işçimen ve maddiğ bir surette barışı koruma yolundaki kesin, dölenlerini gösterecektir. Ve bu uzlaşmanın diğer bir özlülüğü de, yalnız hiç bir kimseye karşı olmamasında ve aynı amacın gerçekleşmesine ilgi göstereceklere açık bulunmasıdır.

Laval'ın cevabı

Moskova, 14 (A.A.) — Laval dün akşam verilen yemekte Litvinofun söylevine verdiği karşılıkta demiştir ki:

Fransız hükûmeti, Moskova gezisi ile, karşılıklı yardım paktına verdiği önemi göstermek istemiştir.

Memleketimizin ülküleri başka başkadır. Fakat biz bunları aynı barış aşkile birleştiriyoruz. Eşit bir surette görüşerek ve bu suretle anlaşmayı imza ederek karşılıklı ödevlerimizi tesbit ettik. Başka memleketlerin bu barışsever eserimize katılmasını dilerken bu dileğimde sizin adınızı da söylemeyi borç bilirim Cenevre, Roma, Stresa, Moskova.. İşte Fransız hükûmetinin bütün barış dostlarile birlikte amacına erişmek için kovaladığı yol, budur.

Fransa - İtalya Hava Andlaşması imza Edildi

Roma, 14 (A.A.) — Mussolini ve General Dönen, bir hava andlaşması imza etmişlerdir.

Bu andlaşma, düşünülen, yahut yapılması kararlaştırılan hava hatlarının türlü noktalarına, ve hava istasyonlarında yapılacak bazı kolaylıklara aittir.

Yeni andlaşma, Torino Fransız — İtalyan hava mukavelesinin yerine geçecektir.

Valle ve General Dönen, Londra ve Stresa konferanslarında konuşulan hava projelerinin tatbik şekilleri hakkında görüşmüşlerdir.

İtalya Müstemlekât Müsteşarı Habeşistana Hücum Ediyor

Roma, 14 (A.A.) — Müstemlekât bakanlığı müsteşarı Lessona, bugün öğleden sonra âyan meclisinde Habeşistan meselesi hakkında bir söylev söylemiş, temelini akıncılık, yıkıcılık ve kölelik teşkil eden Habeş hâkimiyetinin korkunç sonuçlarına dair bir takım belgeler okumuş, tanıtlat göstermiştir.

Müsteşar sözüne devamla demiştir ki:

Son senelerde Avrupa devletlerinin Habeşistanın cenubunda ve garbında bulunan ve Habeş olmıyan ahaliyi itaat altına almak işini Habeşistana bırakmak ve böyle bir halin komşu müstemlekeler için tehlikeden başka bir şey olmıyacağını unutmak suretile büyük bir sorav altına girmişlerdir.

Bu iş, İtalyanın işidir. Çünkü arsıulusal andlaşmaların tanımış olduğu hak mucibince Habeşistan ile en ziyade alâkadar olan devlet, İtalyadır. Aynı zamanda İtalya Avrupanın asığı namına medeniyeti müdafaa edecektir.

Müsteşar, bundan sonra İtalyanın açıktan açığa teşriki mesaide bulunmak istemek suretinde ittihaz etmiş olduğu hattı harekete rağmen Eritre ve Somali hudutlarında mevcut olan tehlikeden ve vukua gelen hâdiselerden bahsetmiştir.

Stalin Ve Molotof, Laval ile iki Saat Konuştular

Moskova, 14 (A.A.) — Stalin ve Molotof bugün Lavali kabul etmişlerdir. Litvinof ile Fransanın Moskova ve Sovyet Rusyanın Paris büyük elçileri ile Fransız dış bakanlığının genel sekreteri Begerin hazır bulundukları bu konuşma iki saat kadar sürmüştür.

" TAN " m tefrikası : 23.

"MEIN KAMPF„

KAVGAM

Hitler'in yazdığı kitab

[BU ESERDE ILERI SÜRÜLEN DÜŞUNCE VE DUYGULARLA HIÇ BİR BAGIMIZ YOK - TUR. BU TEFRIKAYI BÜTÜN DÜNYADA DE-DİKODU UYANDIR - MIŞ SİYASI BIR VESI-KA OLARAK NEŞRE-DİYORUZ.]

Partinin ilk zamanlarda gö - ğüs gerdiği maddî müşkülât, parti merkezinin yerleşmesi için mütevazı bir bina, noksan mo - bilyalar, gayet mahdut büro le-vazımı, ele biraz para geçince, evvelce haftada iki defa çıkan ve sonra her gün neşredilmeğe başlanan Völkischer Beobach - ter gazetesinin satın alınması gibi partinin buna benzer dahilî işleri, baş yaratıcının sebatını, azmini ve etrafında bulduğu tam bir itaati gösteren misaller-dir. Hitler parti mensupları ile parti âzası arasında büyük bir fark gözetirdi. Mensuplar, erişi-lecek hedefi kabul etmiş ve ha-reketi idare eden şeflerin icraa - tını beğenmiş insanlardır. Fakat parti âzasının bu mücadelede faal bir hissesi vardır. Parti mensubunun esaslı vasfı, ortaya konulan büyük fikri kabul edişi-dir, parti âzası bu fikri yaymağa ve galebesini temin etmeğe mec burdurlar.

Partinin propaganda ve teşki-lâtında bu fark göze çarpar. Propagandanın gayesi müm - kün olduğu kadar mensupların adedini çoğaltmaktır. Bütün millete hitap eder, fikrin gale - besini temin için sahayı hazır - lar. Teşkilât ise çarpışacak kı-taları, elde edilecek mevzilere hücumla girecek orduyu vücu-da getirir. Eskiden beri bilin - miş bir hakikattir ki, ordular a-sıl kuvveti disiplinden alırlar.

Bir fikrin galebesini temin i-çin, o fikri halkın mümkün ol - duğu kadar içine yayacak su - rette genişletmek ne kadar lâ - zım ise, teşkilâtın da o kadar sağlam ve daha askerî olması, şefin savaşa götürdüğü kıtala - rın itaatına güvenebilmesi lâ - zımdır.

Hitler'in bu hücum kıtalarına ne kadar ehemmiyet verdiği malûmdur. Bu kıtalar umumî toplantılarda bir çok vazifeler aldıkları gibi, ilerisi için de da-ha bir çok yeni vazifelere hazır-lanıyorlardı. Hitler bu teşkilâ - tın gizli bir cemiyet mahiyetin-de olmasına kat'iyyen muarızdı. Hitler, gevezelikten hoşlandığı-nı söylediği Alman milleti için-de, ne kadar ehemmiyetsiz de olsa gizli bir cemiyet yapılamı-yacağı kanaatındadır. Yapıla - cak büyük işleri öyle bir kaç yüz suikastçı ile başarmak ta mümkün değildir. Hitler, kullanmak istediği silâhlar içinde, ne han-çer, ne zehir, ne tabanca istemi-yordu. Ona, icap ettiği zaman derhal sokağa çıkmağa hazır a-zîm bir insan kitlesi lâzımdı.

Hücum kıtaları da bu zihni - yet dahilinde yetiştiriliyordu. Neferlere verilen talimata göre, bu kıtalar ordudaki usûl ve ni - zamlardan ziyade, partinin kar-şı koyacağı zaruretlerden ilham alacaktı.

Talim ve terbiyeye gelince; askerî talimlerden ziyade atle - tik antrenömanlara ehemmiyet verilecekti. Eksik endaht talim-leri yapmaktansa, boks, jiu - jitsu Hitler'e daha yerinde gö - rünüyordu. Der ki:

"Alman ordusuna bedenen iyi yetiştirilmiş, hücuma hazır, taassuba kadar varan bir vatan-severlikle mütehassis altı mil - yon kişi verilsin. O zaman millî bir hükûmetin sağlam bir ordu vücuda getirmek için iki sene - den fazlaya ihtiyacı kalmaz.„

Hücum kıtalarının gizli bir cemiyet şeklinde görünmesinin önüne geçmek için, bunları ko - layca tanıtacak bir elbise bul - mak lâzımdı.

Bu suretle hazırlanmış kıta - lar için 1922 temmuzunda ilk defa olarak bir fırsat çıktı. Sos-yalist Ebertin reisliği zamanın-da Wirth'in başında bulunduğu Reich hükûmeti, cumhuriyeti müdafaa kanununu çıkarttı. Lerchenfeld'in riyaset ettiği Bavyera hükûmeti kanunun tat-bikini reddetti. Memleketteki bütün vatanî teşekküller de ka-nunu protesto için umumî bir nümayiş yapmağa karar verdi - ler. Milliyetçi Sosyalist partisi de bu büyük nümayişe iştirâk e-decekti. Önde altı kıta yürüyor, arkadan iki bando mızıka geli - yordu. Millî Sosyalistler, parti-nin on beş kadar bayrağını da dalgalandırarak yürüyorlardı. Bunlar Royale meydanına gel - dikleri zaman, burası yarısına kadar dolmuş bulunuyordu. Meydanda başka bayrak olma-dığı için Hitlercilerin bayraklar-la gelişi büyük bir heyecan u-yandırmıştı.

Hitler, 60000 kişi gibi azîm bir kalabalığın önünde nutuk söylemek fırsatını ilk defa bura-da ele geçirmiştir. Milliyetçi Sosyalistlerin bu tezahürü bü - yük bir muvaffakiyet kazanmış-tır. Çünkü millî bir fırkanın da kızılların tehditlerine göğüs ge-rerek Münih sokaklarında do - laştıkları görülmüş şey değildi. Cumhuriyetçi müesseselerin müdafaası için ayaklanmış olan sosyalist partilere mensup mu - hasımlar Hitler kıtaatı arasına korku salmak istemişlerdi. Fa - kat "bir kaç dakika sonra baş-ları kan içinde geri çekildiler.„

Hücum kıtaları ne kadar a - zimli ve kararlı insanlar oldukla-rını Münih'te ispat ettikten sonra, Cobourg'da da apaçık düşmana ve, şüpheli ve vesve - seli dosta karşı kuvvete boyun eğmek hakkında bir ders vermiş oluyorlardı. Völkisch denilen cemiyetler bu küçük şehirde bir nevi millî kongre toplamak iste-mişlerdi, Hitler'i de toplantıya çağırdılar. Toplantıyı tertip e - denler, eğer gelirse, Hitler'den bir kaç arkadaşını da beraber getirmesini rica ediyorlardı. Hit ler bu daveti memnuniyetle ka-bul etti. Diyor ki: *(Arkası var)*

Dost San'atkârların Konserleri

Rus sanatkârları, İstanbul halkına sunmakta oldukları yük sek musiki ziyafetlerine devam ediyorlar. Türkler musikinin, güzel sesin, ahengin ebedî âşı-kıdırlar. Moskovanın muazzam muhitinden, sanatin en güzel örneklerini, Rus ve garp musi-kisinin en ölmez şaheserlerini getiren, ruhlara huşu ile dolu bir neşe veren Rus sanatkârla-rına biz Türkler unutulmaz bir minnettarlık besliyoruz.

Keman, piyano, ve ilh... gibi sazlardan çıkan ahenk-li nağmelerin, yüksek bir musi-ki terbiyesile sanaatin en parlak zirvesine yükselmiş tatlı sesle-rin, ruhlara serptiği zevk cid - den tarif edilemiyecek kadar derindir; bunun uyandırdığı be-diî heyecan hudutsuzdur. Garp muskisile yeniden yeniye ülfet eden halkımızın bu konserlere gösterdiği heyecanlı rağbet Türkün güzel sanatlara asırlar-danberi beslemekte olduğu mef tuniyetin en bariz bir delilidir. Bu bedii tezahürlere vesile olan Rus sanatkârlarına ne kadar mü teşekkir olsak yeridir.

●

Talebeye verilen konser

Sovyet sanatkârları, dün ak-şam saat 19 da Millî Türk tale-be birliği azalarına, Şehir tiyat-rosunda hususî bir konser verdi ler. Konserde yüzlerce yüksek tahsil talebesi hazır bulundu. Sanatkârlar çok alkışlandı.

Konsoloshanede suvare

Sovyet sanatkârları şerefine dün akşam Rus konsoloshane - sinde bir süvare verilmiştir.

İstanbulun ileri gelen memur ları ile tanınmış büyükleri suva-rede davetli olarak bulunmuş - lardır.

Süvarede Rus sanatkârları direktör Arkanof, piyanist Ma-kuri, Maksakova, Şestokoviç, kompozitör, piyanist Oberin, ke mancı Oystrah, bas Piragoj, ba-riton Narzof, tenor Gadan, sup-rano Barsova, bale Meserer, ba-leDudinskaya çok alkışlanmış - lardır.

Türk Musiki Heyeti Sovyet Rusyaya gidiyor

Konservatuvar muallimle - rinden bir grup haziran ortala-rında Sovyet Rusyaya davet e-dilmiştir.

Muallimler, Rusyanın bir kaç şehrinde konserler verecekler - dir. Şehrimize gelmiş bulunan Rus sanatkârlarına bu suretle iadei ziyaret etmiş olacaklar-dır.

●

Haber aldığımıza göre, Sov-yet sanatkârları perşembe günü memleketlerine döneceklerdir.

MAHKEMELER

Kaza mı, Cinayet mi?

Sütlücede oturan askerî mü-tekaitlerden 60 yaşlarında İs - mail Hakkı; bir kaç gün önce ortadan kaybolmuştu. İsmail Hakkı'nın cesedi, dün Sütlüce buz fabrikası rıhtımı önünde bulunmuştur.

Boğulma hâdisesinin bir kaza mı, yoksa bir cinayet neticesi mi vukua geldiği müddeiumumi - likçe tahkik edilmektedir.

Adliye doktoru Salih Haşim dün Sütlüceye giderek cesedi muayene etmiş ve defnine ruh - sat vermiştir.

* Daktilo Suzanı öldüren A - nadolu Ajansı memurlarından Ali Fedai'nin 10 ağustosta tem yiz mahkemesi huzurunda açık duruşması yapılacaktır.

* Banyodan çıkmış vaziyette bulunan Hayriye isminde bir kadının boğazını sıkmak sure tile namusuna tecavüz etmek ten suçlu Mehmedin dün ağır - cezada muhakemesi neticelen - dirilmiş ve suçlu bir sene ağır hapse mahkûm edilmiştir.

* Talebe Birliği tarafından "Gençlik var!„ ismi altında nes-redilen bir broşürden dolayı bi-rinci ceza mahkemesinde, Tale-be Birliği mecmuası aleyhine bir dava açılmıştır.

Davaya dün bakılmış ve bazı tetkikat yapılmak üzere duruş-ma başka güne bırakılmıştır.

* İsak isminde birinin dün üçüncü hukuk mahkemesi huzu-runa birlikte çıktıkları karısı, Rozayı, duruşma yapıldıktan sonra, koridorda ölümle tehdit ettiği hakkında müddeiumumî-liğe bir ihbar yapılmıştır.

İsak, istintak hâkimliğine gönderilerek orada ifadesi alın-mıştır.

* Dün sekizinci ihtisas mah-kemesinde Mardiros isminde bir esrar kaçakçısının muhakemesi bitirildi. Esrar satarken cürmü meşhut halinde yakalanan Mar-diros bir sene hapse mahkûm ol du. Mahkeme ayrıca iptilâsı an-laşıldığı için suçlunun altı ay bir hastahanede tedavi altına a-lınmasına karar verdi.

* Tütüncü Jak Vartanyan is-minde bir suçlu evvelce 9 uncu ihtisas mahkemesinde 6 ay hap-se, 10 lira para cezasına mah - kûm olmuştu. Nakzedilen bu karar üzerine yeniden davaya bakılmış, mahkeme eski kararın da ısrar etmiştir.

* Ford kumpanyasının güm-rüklerde rastlanan yolsuzluğu - na ihmal suretile iştirak ettik-leri iddia edilen muayene me-muru Muhlis, Arif, Hilmi, Müm taz, Ziyaeddin, Mazhar ve Mu-zafferin duruşmalarına dün se - kizinci ihtisas mahkemesinde başlandı. Suçlular sorguya çe - kildi. İddianame okunduktan sonra şahidlerin çağırılması için mahkeme başka güne bıra-kıldı.

Fenerbahçeye Antrenör

Antrenör Geldi, Apollon Takımı da Bugün Geliyor

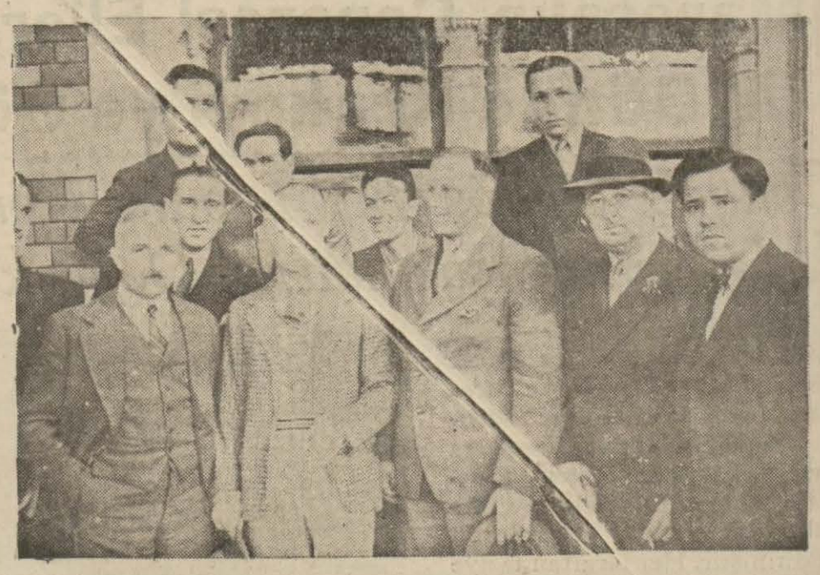

Fenerbahçe için getirtilen Antrenör istasyonda

Fenerbahçe kulübünün altı ay evvel İngiltereden getirtme-ğe karar verdiği İngiliz futbol antrenörü Mister Elyot dün sa-bahki semplon ekspresile şeh - rimize gelmiştir. Antrenörün gelmesinin altı ay gecikmesi o sırada Amerikada Guatamala - da bir angajmanını yerine getir-mek mecburiyetinde kalmasın - dan ileri gelmiştir. Orada altı ay antrenörlük eden Mister El-yot memleketine dönmüş ve o-radan da İstanbula hareket et-miştir. Mister Elyot iri yarı, u-zun boylu sevimli bir zattır. Ken disini Sirkeci garında Fener - bahçe idarecileri ile sporcuları ve Millî takım antrenörü Mister Sleyd karşılamıştır.

Fenerbahçenin yeni antrenö-rü Totenham Hatsbur takımın-da on sene muhacim oynamak-la beraber takımın kalecilikten başka bütün mevkilerinde de yer almıştır. Bundan sonra iyi bir antrenörle çalışacak olan Fe nerbahçelilere muvaffakiyetler dileriz.

Apollon maçları

Yunanistanın Apollon takı - mı bu cuma günü şehrimizde bir maç yapacaktır. Bu hususta Galatasaray idare heyetinden bir zatın kendi yazarak arkadaşımıza verdiği malûmatı aynen dercediyoruz:

"Apollon 15 Mayıs 1935 Çar-şamba günü Romanya bandıralı Recele Karole vapurile saat 15 de İstanbula gelecektir. Takım 2 idareci ve 15 oyuncudan mü-teşekkildir. İlk oyunu Cuma gü nü saat 14,30 da Beşiktaş ve Pa zar günü saat 17 de Galatasaray ile yapacaktır. Beşiktaş kulübü bu karşılaşma için Ankaradan Nuri ve Hakkıyı getirtmekte - dir. Eşref'in oynayacağı şüphe-lidir. Apollon Pazar günü Etni-kos ile Pire, Atina birincilik fi-nalini yapmıştır. Etnikosun son dakikalarda yaptığı 1 gol ile o-yun 1-1 berabere bitmiş ve Etni-kos birinciliği muhafaza etmiş, Apollon da ikincilikte kalmış - tır. Takımda Yunan Millî oyun-cularından beş altı kişi bulun - makla beraber son yapılan seç-

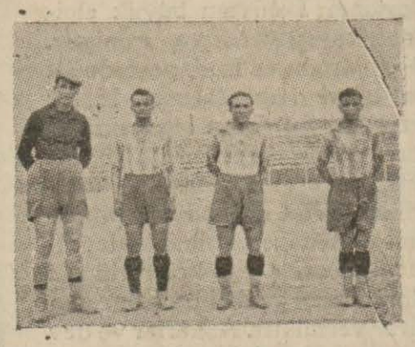

Apollonun kaleci, sağ açık, sol ve sağ müdafileri)

melerde de Sofya, Balkan birin ciliklerine üç oyuncu vermekte-dir. Bunlar meyanında sağ açık Hacısavas, sağ muavini Vuvu - dakis, merkez muavin Kasima-tis ve kaleci Franimidis bulun-maktadır. Bundan iki sene ev - vel Apollon İstanbula geldiği zaman G. sarayla berabere, Be-şiktaşa mağlûp ve Perayı yen - mişti. Takım bugün iki seneye nisbeten daha iyi vaziyettedir.„

Apollonun hakikî kuvvetini ilk maçta anlayacağız.

* T. İ. C. İ. İstanbul Mıntakası Futbol Heyetinden: 17-5-1935 Cuma günü yapılacak resmî lik maçı: Beşiktaş Şeref alanında - Alan gözcüsü Necmi A-taman. Fener Yılmaz - Karagümrük A takımları saat 12 de Hakem Suphi, Yan hakemleri Feridun Kılıç ve Ekrem Ersoy.

25 bin çocuk mektebe gitmiyor

Tahsil çağında olup ta mekte-be gitmiyen çocukların sayısı, bugünlerde katî olarak anlaşıla-caktır. Elde edilen ilk rakam-lara göre, İstanbulda resmî ilk mekteplerde 60 bin kadar ço - cuk okumaktadır. 25 bin çocuk ta hususî mekteplerde tahsil gö rüyor. Tahsil çağı 7-16 yaş ara-sıdır. Bu yaşlarda olup ta mek-tebe gitmiyen çocuk miktarı İs-tanbulda 25 bin olarak tahmin ediliyor.

" TAN " m tefrikası : 23.

Sarı Bal

Bürhan CAHID

bir adamdı. Çiftlikte üç yıl kal-dı. Ve Erguvan ondan çok isti-fade etti.

Jak Levi, ona okunacak bir çok kitaplar bıraktıktan sonra Filistine gitti. Şimdi Erguvan a-ra sıra Mardin kütüphanelerin-den yeni eserler getirtiyor, vak-tının bir kısmını da okuma oda-sında geçirmekten zevk alıyor - du.

Gündelik programını iyi çiz - mişti. Her günün on buçuktan on iki arasını hayvanla gezmeğe ayırmıştı. Çiftliğe yakın bütün köylüler onu tanırlardı.

Yanık yüzlü, kavruk köy ka-dınları ona:

— Akkız!

Adını takmışlardı.

Erguvan da bu güneşin, bu çöl kapısının kızıydı. Fakat ka-vurucu cenup rüzgârları onun ak yüzünü karartamamıştı. Mev sime göre giyinmesini ve korun-masını bilen Erguvan çiftlik ka-dınlarını yanık bakıra döndüren güneşten zarar görmekten ka - çındığı gibi istifade etmesini bi-liyordu.

Baba kız yemekten sonra ce-nup ufuklarına doğru uzanan geniş bağları seyreden taraçada piliyanlara gömüldüler.

Demir bey uzun yasmen çu-buğunu çeke çeke kızma öğüt veriyordu:

— Her gün alıp başını uzak yerlere gidiyorsun... Geçen gün Mardinden Hacı Halim bey gel-mişti. Lâf arasında senin tâ Mid yat taraflarında göründüğünü, Mardin'de senden bahsedildiği - ni söyledi. Artık küçük değilsin. Koskoca kız oldun. Buraları ne kadar olsa köylük yerlerdir. Es-ki saygı, eski görgü kalmadı. Kimseye inan olmuyor. Neme lâzım. Kendine lâkırdı getirtme. Çok uzak gezmelere gideceğin zaman yanına çiftlikten bir ya-naşma al.

Geniş ufuklar ve açık hava içinde yetişen genç kız doğru bir terbiyenin verdiği serbest - likle konuşmağa alışmıştı.

Babası bu bahsa dönünce bir az doğruldu. Anlatacağı bir çok şeyler olduğu hissini veren bir hazırlıkla babasına baktı:

— Mardinden gelen havadis-ler bu kadar mı baba?

Demir bey çubuktan uzun bir nefes aldıktan sonra cevap ver-di:

— Bu kadar ya... Daha mı ol-sun istiyorsun.

Erguvan gülümsedi:

— Olabilir ya. Mardin kala-balık yerdir. Orada dedikodu çok olur.

— Öyledir. Ben neden çiftli-ğe çekildim. Kasaba gürültüsü beni hasta eder. Kendini beğen miş türedilerin afur tafuruna dayanamam. Fakat beni düşün-düren sensin.

— Neden baba?

Demir bey ağır ağır başını iki tarafa salladı.

— Orasını ben bilirim işte.

Ve sonra bu endişesini kızın-dan saklamağa lüzum görme - miş gibi mırıldandı:

— Artık yetiştin, geliştin... Bir kız on sekizini bulunca ar - tık baba evinin kızı olmaktan çı-kar.

Erguvan gülümsedi:

— Beni artık fazla mı bulu - yorsun baba?

Demir bey ağır, kalın bir ses-le cevap verdi:

— Onu demek istemiyorum. Evlenecek çağın geldi. Bu çöl içinde sana uygun bir eşi nasıl buluruz?

Erguvan daha rahat konuş mak ister gibi kalktı. Yüzü ba - bası ile karşılaşacak vaziyette piliyanı düzeltti. Yaslandı ve babası gibi ağır ağır söze başla-dı:

— Müsaade edersen baba, ba-his açılmışken bu mesele üzeri-ne bir vaka anlatacağım.

Demir beyin kalın kasları al - tında ısrıldı van gözleri büyüdü:

— Söyle bakayım.

— Havadis pek taze... Bu sa-bah ben Basıbrin'e kadar git - tim. Orada biliyorsun ki gaz ku-yuları var. Madenleri işleten şirket orada âdeta yepyeni bir kasaba kurmuş. Belki bir yıldan beri o tarafa hiç gitmemiştim. Bu sabah aklıma esti. Selçuk ta yürümeğe iştahlı idi .Aşağı yu-karı otuz beş kilometre çekiyor. Fakat yol güzel. Midyat - Mar-din şosesi de düzgün. Şirket kendisi için Midyat'tan kestir - me bir yol açtırmış. Buradan doğru madenlere iniliyor.

Demir bey kızını dikkatle din liyordu.

Erguvan tereddütsüz, heye - cansız, bir arkadaşla konuşur gibi anlatıyor.

— Ben madenlerin bir yıl içinde bu kadar değişeceklerini aklımdan geçirmiyordum. Ora-da âdeta yeni bir kasaba kurul-muş. O kadar güzel evler var ki... Şu geçenlerde sana bir re - simli gazetede gösterdiğim şe kilde hani İngilizlerin Bunga - lov dedikleri kır evlerinin o ka-dar şirinleri yapılmış ki görsen bayılırsın baba.

Demir bey gülümsedi:

— Onları görünce korkarım çiftlik gözünden düştü.

— Hayır baba, ben evimi hiç bir yere değişmem. Babam ba-na çok görse bile!

Demir bey tatlı tatlı güldü:

— Haydi, haydi gevezelik et-me de anlat bakalım.

— Seni oraya götüreceğim baba. Göreceksin, ne güzel yer olmuş. Bir kere o kurak bildiği-miz yer yemyeşil olmuş. Park - lar yapmışlar. Bu kır evleri ara-sında ince yollar, çiçekler, ağaç-lar, daha güzeli tam ortada bir güzel gazino var. Ama Mardin'-de, Diyarbekir'de eşini bula - mazsın. Susamıştım. Burada bir çay içeyim, dedim. Hayvanı bağlayacak bir yer arıyordum. Iyi kıyafetli bir genç gazinoya giriyordu. Ne yapmak istediği-mi hissetmiş gibi orada bir ada-mı çağırdı. Bana da:

— Siz rahatınıza bakınız de-di. Çıkıncaya kadar güzel atınız emniyettedir.

Teşekkür ettim. Selçukun yu-larını adama verdim.

Demir bey tatlı bir masal din-ler gibi yerine biraz daha yas - landı: [Arkası var]

Berberler, Bu Sayfa Sizin için..

Kadın Berberinde Bir Saat..

Günlerden perşembe... Vakit öğleye yaklaşıyor. Tokatlıyan karşısındaki büyük berber dükkânının önünde iki kalfa, karşıklı esniyorlar.

Bunlardan birine sordum

— Bugün, dükkânınızın tenha günü galiba?...

— Hayır, dedi, bu saatte böyle olur... Dükkânımız, saatleri 8 ile 9 arası, öğleden sonra 18 - 19 - 20 arası kalabalıklaşır... Bütün erkek müşterilerimiz tıraş olmağa bir sabah, bir de akşam gelirler...

— Ya kadın müşterilerinizi?

Güldü:

— Kadınlar için saat yokcur!

Kalfa bunu söyliyerek merdivenlere doğru yürüdü.

Yukarı kattan makas şıkırtısı geliyordu:

— Bayanların nasıl traş olduklarını görmek istemez misiniz?

— Geliyorum, dedim.

Yukarı kata çıkınca önlerine gerde çekilmiş süslü odacıklar gözüme ilişti. İçeriden kuş cıvıltısına benzer sesler geliyordu.

Bu arada, makas şakırtıları, derden kesildi. Perde arkasında iki kişi konuşuyorlar:

— Ah matmazel... İyi bir krem bulamadım bir türlü.. Yağ sürüyorum, yüzüm parıl parıl yanıyor... Yağsız sürüyorum, kabuk kabuk dökülüyor.

O sırada, kuvaför müessesesinin sahibi olduğunu söyliyen Oskar Cilâciyan adlı bir genç, içeriye girdi.

— Durun... dedi, size permanent ondüle nasıl yapıldığını göstereyim...

Birlikte küçük bir salona girdik. Döner koltuğun üstünde yirmi mini mini bir bayan oturmuştu. Genç bir berber, bu bayanın saçlarını, parçalara ayırarak her birini mantarlı bir tübün içerisine sokuşturdu. Cilâciyan bir yandan anlatıyordu:

— Evvelâ müşterinin başı güzelce yıkanır, hususî makine ile kurutulur. Sonra da şimdi gördüğünüz gibi parçalara ayrılır. Sonra izolatör vazifesini gören mantarlı çengellere geçirilir. Bakınız, mantarın saça dokunduğu yerlerine pamuk konulmuştur; yakmasın diye...

Bu iş te bitince alüminyüm çengeller geçirilir... Ve fişi, cereyan düğmesine koyar koymaz... İşte saçlar pişmeğe başladı!...

Genç bayan, kafasının üstüne müşten büyük bir tâç geçirmiş gibiydi. Saçları pişmeğe başladığının farkında bile değil.

Alominyüm çengellerin içinden elektrik fırını vasıtası ile geçen sıcak hava; bayana belli ki tatlı bir kesiklik vermişti.

Kendisine sordum:

— Bir şey duyuyor musunuz?

— Hayır! dedi ama, başı bu koca cendere içine sıkışan bir insanın kendini serbest ve rahat hissetmesine imkân yoktu.

Saçların pişirilmesi için on beş dakika yetmişti. Bundan sonra, saç tekrar ıslatıldı. Ve bayanın yüzündeki çizgilere en yaraşan forma verildi.

Cilâciyan anlatıyordu:

— Buna mizanpli derler... Yaptığımız ondüle en az altı ay sürer. Dokuz ay sürdüğü de olur. Artık saçın şekline göre...

— Bir permanant yani sürekli ondüleyi kaç kuruşa yapıyorsunuz?

Berber, bu sualime, doğrudan doğruya cevap vermedi. Sadece:

— İşçiliği bilir... dedi, kesti.

Sonra ilâve etti:

— Bazı kenar berberleri iki liraya kadar permanant ondüle yapıyorlar. Ama, bu ondüleler; hem çok dayanmıyor, hem de saçlardan hayır bırakmıyor.

Koltuğa oturan müşteri, ikide bir, yerinden sıçrayıp:

— Ay yandım! diye bağırırsa; o ondüleye ondüle mi denir?

Biz konuşurken, dili hafifçe Yahudi şivesine kaçan bir kadın yanımıza geldi

— Beni de yazmayacaksınız?

— Kimsiniz, siz... dedim.

Gülümsiyerek kendini tanıttı:

— Beni adım Ameliya... Masajciyim...

— Peki.. dedim, bir masaj yapınız da görelim...

Bayan Ameliya, hemen orada çalışan kızlardan birini çağırıp koltuğun üstüne oturttu.

Ve başladı kızın yüzünü, kremle uğmağa... Bir kremi bırakıyor, ötekini açıyordu.

Derken bana da gösterdi:

— Şu yüzü gördünüz?..

— Gördüm.

— Biraz sonra tanamayacaksınız! O kadar değişecek...

Bir taraftan masajına devam ediyor, bir taraftan yarım türkçesile benimle konuşuyordu:

— Bizim zanaat çok incedir, biliyorsunuz... Ne zaman ki bir yüzde var, çatlaklar, çukurlar, ben onu düzeltiyorum. Çok kıllı kaşları alıyorum. Şiş göz kapaklarını inceltiyorum. Buruşukları açıyorum. Bir saat sonra, sanıyorsunuz, başka kadındır.

Masaj var, kol için, ayak için. Masaj var, yüz için... Buraya çenesi sarkık, burnu kırmızı, dudakları büyük ve etli müşteriler gelirler.

Ben herkese nasıl forma yakışıyorsa yüzüne o biçimi veririm.

Çenesi mi çarpık... Burnu mu yassı, ağzı mı eğri?... Korkmasın, gelsin bana...,,

Ameliya'nın sözüne inanılacak olsa, insan yüzünün bir nevi yumuşak hamur olduğunu kabul etmek lâzım gelecek...

Diyor ki:

— Derinin içinde bir takım delikler vardır. Bu delikler ,temizlenmezse, siyahlaşır. Sonra, çiçekten, yahut başka hastalıklar yüzde çukurlar bırakır. Bu çukurları, ben göze görünmiyecek şekle sokarım.

Bir aralık sözünü kestim:

— Peki, Ameliya... En yaşlı kadın müşterinin yaşını bana söyliyebilir misin?

Güldü:

— Siz de biliyorsunuz ki, kadınlar, kırk yaşından yukarı çıkmazlar...

— Canım, söz aramızda... Adını gazeteye yazacak değilim.

Burada dükkân sahibi söze karıştı:

— 60 - 65 yaşında bir kaç müşterimiz olduğunu söyliyebilirim. Ama bu bayanlar, o kadar süslü gezerler ki, kırk yaşında bile göstermezler.

Sonra, hafifçe gözünü kırptı:

— Dünya merametle durur, bayım... Buraya öyleleri gelir ki, tuavlet yaptırdıktan sonra, kendilerini aynada tanıyamaz:

— Bu, ben miyim? diye birbirlerine sorarlar.

Ameliya, gene aramıza girdi:

— Bütün kadınlar bir yaştadır. Eğer ki isterlerse!...

— Evet ama, dedim; yaşın da gerçeği var, yalancısı var.

Makiyaj görmüş, masaj yapılmış kadın yüzü, bir nevi maskedir. Bu maske, en çok yirmi dört saat, yüzde durur. Gerçek güzellik ise...

San'atı, çirkini güzelleştirmek olan bir masajcı ve bir kuvaförle bu nazik bahis üzerinde fazla durmak istemedim.

O sırada, nasıl oldu bilmem, takma kirpiklere dair söz açıldı.

Bay Cilâciyana sordum:

— Takma kirpikler nasıl yapılır?

— Gayet basit, dedi, saç kıllarından yapılır. Sonra eter ve sakızla muamele edilerek göz kapaklarına yapıştırılır...

— Düşmek tehlikesi yok mudur?

Biraz düşündükten sonra cevap verdi:

— Kullanışa bakar!

— Yani?

— Yani, olur ki düşer...

Hemen sahne gözümün önüne geldi:

Muhteşem bir baloda, en göze çarpan tuvalet sahibi bir bayanın sözgelişi takma kirpikleri düşmüş!... Zavallıcık, yere kapanmış, fırıl fırıl kirpiklerini arıyor.

Salondan bunları düşünerek dışarı çıkarken masajcı, yeni müşterisi ile konuşmağa başlamıştı:

— Bu kırem esmer yapıyor... Gece için size vereceğim bir krem... Bir de sabah için vereceğim... Ne vakit uykudan kalkıyorsunuz...

Sözün bundan sonrasını işitemedim.

Salâhaddin Güngör

Berber kalfalarının Dileği

Berber kalfalarından birçok kimselerle görüştük. Bunlar diyorlar ki:

— Bütün işçiler gibi, biz de hafta tatilinden istifade etmek istiyoruz. Haftanın yedi günü sabahın en erken saatinden en geç saatine kadar ardı arası kesilmeden ayak üstü çalışmak vücutlarımızı yoruyor. Öyle günler oluyor ki, bir sigara yakacak, iskemleye oturup azacık yorgunluk alacak vakit bulamıyoruz. Biz de insanız. Ve her insan gibi, bizim de haftada bir gün istirahate ihtiyacımız vardır. Hükûmetimizin, hafta tatili kanunu, iş sahiplerine haftada bir gün olsun dinlenmek imkânını vermiştir.

Bizim bu kanunun çerçevesinden dışarda bırakılmaklığımız doğru mudur?

Himayesiz kalan biz berber kalfalarının da düşünülmesini şefkatli hükûmetimizden bekliyoruz.

Jilet Usturası

Cemiyet Reisi Ne Diyor?

Berberler, jilet usturasını sevmezler. Jilet usturası kullananlardan hoşlanmazlar ve hattâ jilet usturasını görmeğe tahammül edemezler.

Hakları da yok değildir. Bir jilet usturası ile en aşağı üç defa traş olunur.

Bazı işini bilen kimseler, jileti bardağın kenarına sürtmek suretile bileyerek traş etme kabiliyetini bir kaç misli artırmanın yolunu da bulmuşlardır.

Demek oluyor ki, elli kuruşluk bir traş makinesi alıp içine beş kuruşluk jileti yerleştirince traş meselesi kendiliğinden halledliyor.

Berber, artık müşteri yerine, isterse sinek avlasın.

Bir aralık, berberler, kendileri için hakikî bir tehlike teşkil eden jiletlerin ortadan kaldırılmasına çok çalışmışlardı. Uzun mücadelelerden sonra buna muvaffak olamayınca, keyifleri kaçtı. Çünkü müşteriler, git gide azalıyordu.

Ayda bir, iki ayda bir saç kestirmeğe gelen beş on müşteri ile koca dükkânlar nasıl dönecekti?

Berberler, bu düşüncede iken haşmetlû moda hazretleri, umulmadık bir zamanda kadın saçına el attı. Günün birinde baktık ki, tanıdığımız kadınlar, birer ikişer, kimi daha rahat olduğunu, kimi saçı uzun, aklı kısa olmaktan kurtulacaklarını öne sürerek, fakat hepsi de seve seve o canım saçları feda ediyorlar.

Moda salgını, ilkin, şehrin yüksek tabaka kadınlarını avucu içine aldı. Sonra yavaş yavaş, şehrin kenar mahallelerine yayılmağa başladı.

Bugün artık, uzun saçlı kadın çarşaflı ve peçeli kadından da azdır.

Berberlerin önünde açılan bu yeni iş ve çalışma alanı, onlara jilet davasını unutturdu.

Geçen gün, Berberler Cemiyeti reisi İsmail Hakkı ile konuşuyorduk. Berberlerin jiletle mücadeleden vazgeçip geçmediklerini kendisinden sorduk.

İsmail Hakkı dedi ki:

— Bugün için ortada bir jilet meselesi kalmadı. Çünkü, berberlik, çok ince bir sanat olmuştur. Ustura - jilet rekabeti, bizi hiç meşgul etmiyor.

"Bir zaman, bunların memlekete sokulmasının yasak edilmesini isteyen berberler vardı. Şimdi, buna hacet kalmamıştır. İsteyen makine ile traş olur, isteyen olmaz.

Biz, usturamızı satmıyoruz, sanatımızı satıyoruz.,,

Saçları yakan Ondüleler

Kadınlarımızın çoğu, saçlarını ondüle yaptırırlar. Türkçesi kıvırcıklaştırırlar.

Bu ondüleler iki çeşittir. Biri ancak 48 saat devam eden ondüle, öteki de altı ay daha fazla süren permanant ondüle...

Permanant kelimesi fransızcadır ve daimî demektir. Halbuki bu ondülelerin en itinalı yapılmış olanları bile 8 - 9 aydan fazla dayanmıyor.

Kadın tuvaletleri üzerinde münakaşalar yürütmeyi faydalı bulmayız. Süs, kadının hakkıdır. Güzel görünmek ezeli ihtiyacıdır. Fakat süslenmek ve güzel görünmek uğrunda, cildinin derilerini vakıtsız porsutmağı, saçlarını elektrik fırını içinde, kebap gibi pişirtmeği de anlamayız.

Acemi kalfaların elinde gelişi güzel yapılan ondülelerden sakınmak lâzımdır.

En çabuk traş Kaç dakika Sürer?

Bazı kimselerin acele işleri olur. Çarçabuk traş olup gitmek isterler. İtinalı, fakat ağır traş, işlerine gelmez. Koltuğa oturtur oturtmaz, havluyu boynuna atmalı ve usturayı ele alıp hemen traşa başlamalı.

Istanbul berberleri çabuk traş etme rekorunu, bir aralık (3) dakikaya kadar indirmişlerdi. Fakat kusursuz, temiz traş (7) dakikadan evvel yapılamıyor.

En eliçabuk berber, müşterinin yüzünü kesmemek şartile, taranmak, yıkanmak ta dahil olduğu halde (7 - 8) dakikadan önce işini bitiremiyor. Berberler arasında yeni bir müsabaka yapılsa, ihtimalki bu rekoru da kıracak kalfalar bulunurdu.

EKONOMİ

ALIŞVERİŞ · EKİM · SANAYİ · BORSA

Bu Sene Tütünlerimizin Değeri Arttı

Bu sene tütünlerimizin değeri artmıştır. Bu yüzden köylü bu sene daha çok tütün ekmeğe savaşmıştır.

Tütüncülüğümüze şöyle 10 sene evvelden beri bakmağa başlarsak daimî bir eksilme gözümüze çarpar.

Aşağıdaki istatistiklerde de görüldüğü gibi 1932 senesi tütüncülüğünün geçirdiği en buhranlı bir sene idi. 933 de elde edilen mahsul mühim bir şekilde yükselmiş, fakat 934 te tekrar düşmüştür. Bu seneki istihsalâtın 934 ü de geçeceği umuluyor.

On senelik istihsal, ihracat ve içerde istihlâk miktarları şunlardır:

	İstihsal	İhracat	Dahilî istihlâk
1934	31.873.179	20.723.150	11.000.000 (tahmini)
1925	56.293.901	50.507.083 (15 aylık)	7.207.242
1926	54.319.118	34.924.757	9.365.304
1927	69.063.894	35.935.843	9.801.170
1928	43.034.745	43.819.527	10.098.305
1929	36.503.307	33.375.078	10.438.014
1930	47.210.890	26.374.278	9.946.468
1931	51.111.051	23.887.957	8.751.524
1932	18.040.212	30.777.693	10.577.553
1933	40.148.007	20.664.521	11.243.185
YEKÛN	447,598.304	320.989 887	98.478 765

Bu on senelik miktarın vasatî istihsali 44.760.000 kilo, ihracatı 31.120.000, dahilî sarfiyat tutarı da 9.850.000 kilodur. Sarfedilen yekûn ile istihsal miktarı arasında 26.000.000 lira kadar bir fark kalır ki bu ihracatcıların ellerinde dışarı piyasalara satmak için beklendikleri miktardır.

İstihsalâtın geçen sene yüzde 72 si dışarı satılmıştır. Yüzde 22si de içerde kullanılmıştır. Yüzde 6 sı da stok halinde kalmıştır. Elde kalan stokun bu kadar az olması tütünlerin değerini yüzde 100 arttırmıştır.

Yukarki istatistikte içerde kullanılan tütün tutarının boyuna artmakta olduğu görülmektedir. Sebebi de cigaralarımızın çok ucuz ve çeşitli olmasıdır. Bizim en ucuz cigaramız köylü cigarasıdır. senelik sarfiyatı 5 milyon kilodur. 1933 senesinde büün Avrupa cigaralarının en ucuzları arasında yapılan araştırmada köylü cigaraları ucuzluk rekorunu kırmıştır. Yunanistanda en ucuz cigaranın paketi 13,5, Bulgaristanda 6,25, Romanyada da 9,5 kuruştur.

Tütünlerimizin dış piyasalardaki ehemmiyeti

Türk tütünlerinin ecnebî piyasalarda büyük bir değeri vardır.

Wittaker, standard commercial tabacco şirketi müdürü Nev yorkta "Tabacco,, mecmuasında çıkan bir yazısında:

"Amerika cigara sanayiinin yükselmesinde ve istihlâkin akılları durduran rakamlara erişmesinde en büyük âmil Türk tütünüdür.,, demiştir.

Yabancı memleketler tütünlerimizi üç maksatla alırlar.

1 — İyi yanmayan ve ağıza acılık veren tütünlere tatlı bir içim ve yanma hassası vermek.

2 — Cigaralara tütünlerimize mahsus olan tabiî kokuyu vermek.

3 — Harmanların esasını teşkil eden Nötr tütünü almak.

Birinci vasfı için tütün istiyen piyasalar Samsun ve havalisi tütünlerini alırlar. Tütünlerimizi kokusu için alan memleketler Izmir ve Samsun tütünlerini toplarlar, bilhassa İzmirin Akhisar, Kuşada, Gâvurköy, Çamaltı tütünleri koku noktasından en önde gelen tütünlerimizdir. dir.

Standardizasyon ve Şark tütünleri

Sofyada çıkan La Bulgarie gazetesinden:

Bulgar gazeteleri, Yugoslavyadan gelen bir habere dayanarak şark tütünleri için bir borsa kurulacağını yazdılar. Bu bildirime göre, bu borsa, tütün istihsal eden bütün Balkan memleketlerine şâmil olacaktır.

Bu haber, henüz teeyyüd etmemekle beraber, bunun mevsimsiz olduğunu söyliyebiliriz. Ticaret borsalarının, Ticaret muameleleri için ne kadar faydalı olduğu malûmdur. Bunu inkâr etmiyoruz. Ancak bu borsalara ait eşyanın standardize olması gerektir. Bunun içindir ki, böyle bir borsaya gelecek malların, muayyen ve tipik örneklere uyması lâzımdır. Bunların, biribirinin aynı ve mütecanis olması şarttır.

Umumiyet itibarile emtea borsaları iptidaî maddelere tahsis edilmiştir. Bunlar arasında manipüle edilmiş emtea da borsaya girebilirse de bunların müşterek tiplere ircaı şarttır. Acaba şark tütünleri bu halde midir?. İşte mesele buradadır.,,

Bulgar gazetesi Şark tütünlerinin nefis kokusundan ve başka tütünleri mülâyimleştirici vasfından bahsettikten sonra tütün yapraklarının tehalüfünü ileri sürerek bu tehalüfün borsada aranılan standardize tipe elverişli olmadığını ilâve ediyor ve diyor ki: "Bundan başka Şark tütünlerinin değeri harmana elverişli olmasında, yani muhtelif tütünlerinin karıştırılmasındadır. Bu harmanlar ve karışık işlenmiş tütünler fabrikaların siparişlerine göre tanzim olunur. Bazı fabrikalar sert içime, bazısı da tütünün rengine ehemmiyet verirler.

İşte bunun içindir ki biz, Şark tütünleri için müşterek bir Borsanın müessir ve faydalı olacağını zannetmiyoruz.

Olsa olsa, tütünün bir kat daha ıslahı için şark tütünü istihsal eden memleketler arasında bir uzlaşma yapılabilir. Böylece müstehlikler bir kat daha memnun edilebilir. Şark tütün istihsal eden memleketlerin meseleyi bu noktadan tetkik etmeleri kendileri için çok esaslı bir ehemmiyeti haizdir.

Türk - Helen tütün ofisi adile vücude getirilen müessese, bu ehemmiyetli meselenin hallinde atılmış bir adım sayılabilir.

BORSA

14 MAYIS SALI

PARALAR

	Alış	Satış
Sterlin	610.—	610,—
Doalr	124.—	126.—
20 Fransız Frangı	168.—	126.—
20 Liret	204.—	206.—
20 Belçika Frangı	83.—	86.—
20 Drahmi	22.—	24.—
20 İsviçre fr.	807	811.—
20 Leva	22.—	24.—
Florin	82.50	84.—
20 Çek Kuron	98.—	102.—
Avusturya şilin	22.—	24.—
Mark	43.—	45.—
Zloti	22.—	24.—
Kroş	23.—	25.—
20 Ley	15.—	16.—
20 Dinar	52.—	54.—
Yen	33.—	34.—
Isveç Kuron	30.—	32.—
Altın	929.—	931.—
Mecidiye	47.—	48.—
Banknot	228.—	230.—

ÇEKLER

	Kapanış
Fransız Frangı	12.06
İngiliz lirası	614.50
Dolar	79.37.50
Liret	9.67.34
Belga	4,69,82
Drahmi	83 1.50
İsviçre Frangı	2,45,75
Leva	6...71,50
Florin	1,17,28
Çekoslovak kuronu	19,05.25
Avusturya	4,24,10
Pezeta	5,81,43
Mark	1,97,25
Zloti	4,21,—
Pengo	4,51,40
Ley	78,54,43
Dinar	34,96,33
Yen	2.78,30
Cernovets	10,98
İsveç kuronu	3,16,13

ESHAM

İş Bankası Mü-	90.—
„ „ N.	9.50
„ „ H	9 50
Anadolu % 60	24,80
„ „ 100 %	42.—
Şirketihayriye	16.—
Tramvay	30 50
Bomonti - Nektar	9,75
Terkos	16,25
Reji	2,35
Aslan Çimento	10 30
Merkez Bankası	58,50
Osmanlı Bankası	25.50
Telefon	13.—
Ittihat değirmencilik T.A.Ş.	9,50
Şark Değirmenleri	0,90
Şark merkez eczanesi	4.80

ASKERLIK

ASKERLEŞEN DÜNYA

Artık Yalnız Erkekler Ve Askerler Değil, Kadın Ve Çocuğile Birlikte Ulusun Bütün Ferdleri Askerliği Bilmek Mecburiyetindedir

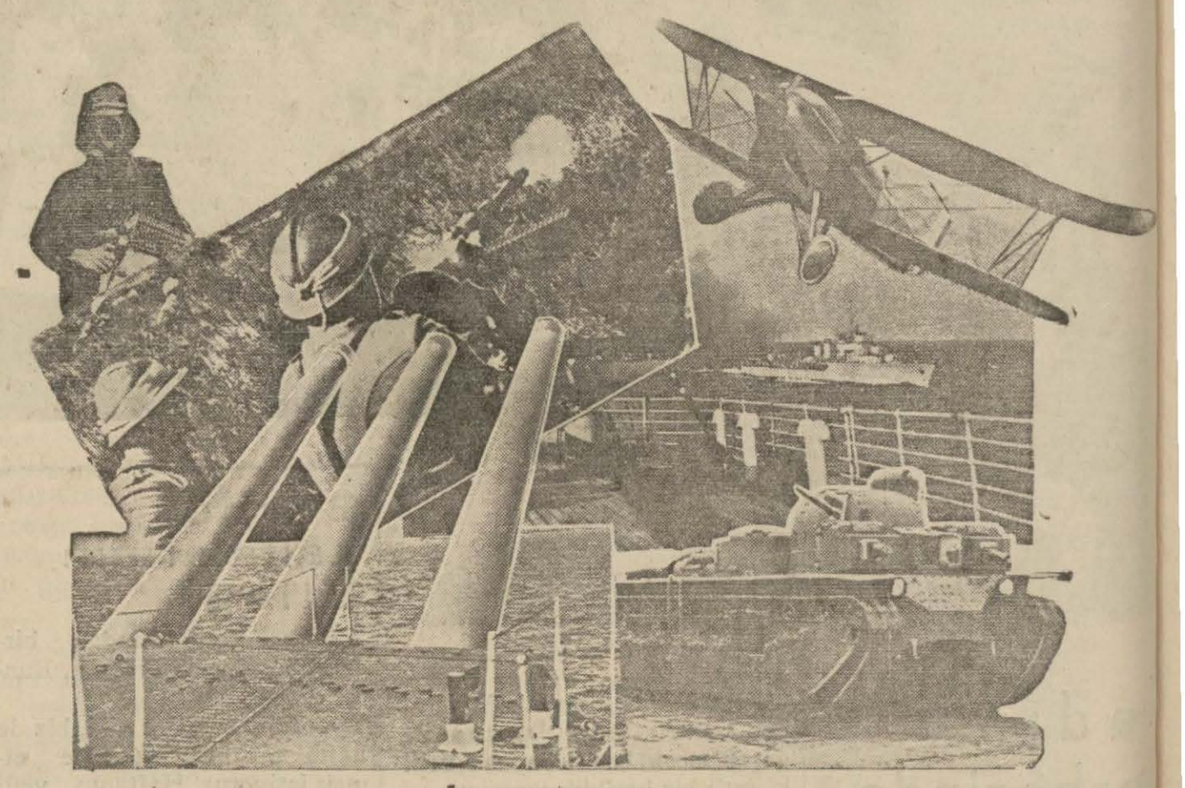

Bir zamanlar yalnız bol felsefe münakaşalarına sahne olan İngilizlerin Kembriç ve Öksford üniversiteleri bugün yedek sübay (ihtiyat zabit) yetiştiren ve muhtelif sınıfları, piyade, topçu, süvari, istihkâm, muhabere birliklerini havi birer de alaya sahiptirler. Hiç bir İngiliz üniversitesi veya yüksek mektebi bu teşkilâtın dışında kalmamıştır, o derecede ki, bugün bunların meydana getirdikleri kıtaların birleşmesinden üç tuğlu (livalı) bir tümen (fırka) meydana geliyor.

İtalyada gençlik baliğ olmadan aşçı çırağı bile olamaz. Öra da kadın erkek her fert için askerlik kanunu bir mahiyet almıştır.

Almanyada Strezman zamanında bile gençler ve hatta bütün halk askerliğe ve millî müdafaa işine ihzara çalışılmıştır. Bugün ise yediden yetmişe kadar nasıl seferber hale konuldu ğunu her gün işidiyoruz veya görüyoruz. Fransa, Rusya, Belçika hattâ dünyanın en bitaraf memleketi olan İsviçre bile millî müdafaa işini takviye ile meşgul. Niçin? Bunun sıyasal ve soysal sebeplerini araştırmak bize düşmez. Fakat bunun askerlik bakımından bir izahı vardır ki, realiteye tamamen uygundur: Çünkü savaş ve askerlik artık harcı âlem olmuştur.

Bir zaman Romada harbi yalnız Lejiyonerler bilirdi, Kanuninin Macar seferinde esnafın ordu içerisine karışması epey dedi koduyu mucip olmuştu. Büyük Fredrikin babası yalnız 1,80 den yukarı boydakileri savaş adamı olarak görürdü. Büyük harp bunda epey değişiklikler yaptı. Hattâ 1870 harbinden sonra millî ordu sözünün ağızlarda çok dolaştığını görüyoruz. Fakat büyük harpte dahi Berlinde veya Moskovada oturanlar harbin bizzat kendisile yüzyüze gelmek felâketinden masun kaldılar.

— Ya bugün?

Bugün mesele tamamen değişmiştir. Ne denizle çevrilmiş İngiliz toprakları, ne dağların tepesinde kurulmuş İsviçre şehirleri, ne Afrikanın göbeğine çekilmiş zenci kabilesi harp felâketinden artık masun değildir. Çünkü harbin kendisine seçtiği en yakın ve yaman yol artık ne karadan ne de denizden geçer, bu yol gittikçe yükselmek şartile havanın mavilliklerine yükseklikliklerine yönelmiştir.

Hız mefhumu hakkında dün edindiğimiz kanaatler gün geçtikçe acınacak derecede küçülüyorlar. Daha yüz sene evvel Nornberg âlimleri saatte 20 kilometre süratle gidecek bir tren içinde bulunan insanların akıl ve idraklerini kaybedecekleri hakkında fetva vermişlerdi.

Biz şimdilik saatte 450 kilometre üzerinde duruyoruz. Hülâsa savaşın mekânı değişmiş, savaş vasıtasının hızı yani zamanı değişmiş ve bu işte öyle bir devrim olmuş ki, bütün ulusları ve bütün insanları, çoluğu, çocuğu, genci, ihtiyarî, erkeği ve kadınile birlikte savaşın pençesine atmış, onunla yüzyüze getirmiş. Böyle bir vakitte askerleşmekten daha tabiî ne olabilir?

Her şeyde olduğu gibi bütün düşünüşleri itibarile de bizim ulusal mümessilimiz olan büyük şef "biz erkeklerimizi dahi harp felâketinden masun bulundurmak isteriz,, buyuruyor. Filhakika bu tamamen böyledir. Bütün dünyada bilir ki, can ve gönülden, samimî olarak barış isteyen ulusların başında gelenlerden birisi de biz Türkleriz.

Fakat yine büyük şefin dediği gibi bir gün beklemediğimiz, ummadığımız, istemediğimiz bir zamanda savaşla yüzyüze gelirsek ne olacaktır? Böyle bir vaziyette tek kurtuluş çaresi ona göre hazırlanmış, çocuklar ve kadınlar da dahil olmak üzere ona göre yetişmiş bulunmaktadır.

Felâketin en hafif şeklide atlatılması bununla kabildir. Tayyare nedir? Ne yapabilir? bundan nasıl sakınılır, zehirli gazın korkulması veya korkulmaması gereken tarafları nerelerdir. Bu tehlikelere biz ne derecede kadar maruz bulunuyoruz? Daha buna benzer bir çok sorumlar vardır ki, yalnız savaşa hazırlanan baba ve genç çocuklar değil fakat yavrusunu evinin köşelerinde korumak mecburiyetinde kalacak ana, savaş zamanında evde kalacak büyük babadır hazin de olsa bunları bilmek mecburiyetindedir. Kolera mikrobunu, grip hastalığının sirayetini nasıl öğreniyorsak bombardıman tayyaresinin tesirlerini de öylece öğrenmeğe mecburuz. Çünkü dünyanın en büyük silâhlarına, en kudretli sanayiine en âmansız zehirine malik ulus-lar dahi her gün bunları kendi insanlarına öğretip durmaktadır. Ve bu düşünce iledir ki, bir de de memleketi idare eden partinin esas programı arasına yurt müdafaasına kadınların da iştiraki esası da kabul edilmiştir.

Bizim şimdiye kadar yapılmasına çalıştığımız ve bu yazıdan itibaren "Tan,,da da yapmağa çalışacağımız bilgi budur.

Biz doğuşunda cesur ve yılmaz olan Türkün sun'î propagandalar veya sebepsiz neşriyatlarla mütearriz, harpçu vaziyete sokulması amacını güdenlerden değiliz, buna ihtiyaç ta yoktur. Bizim anlatmak öğretmek istediğimiz zarurî ve mecburi olan bir müdafaadır. Bu da zamanın da bir ölüm ve dirim meselesi halini alacaktır.

M. Şevki

No. 23

KIRMIZI VE SİYAH

STENDHAL

saat onu çalmağa başladı. Bu kader çizici saatin her vuruşu Julien'in göğsünde gümbürdüyor ve sanki vücudu bir hareket için itiştiriyordu.

Nihayet saat onun son vurmasının sesi daha havada dağılıp bitmeden Julien elini uzattı ve madame de Rênal'in elini tuttu. Kadın hemen çekti ise de Julien, ne yaptığının pek de farkına varmaksızın yeniden yakaladı. Kendisi de pek heyecan içinde idi ama tuttuğu elin buz gibi soğuk olması dikkatine çarptı; onu kuvvetle, fakat hükmüne bağlı olmıyan bir hareketin verdiği kuvvetle sıkıyordu; kadın, çekmek için son bir gayret gösterdi ise de en sonunda bu el, Julien'in avucu içine bırakıldı.

Madame de Rênal'i sevdiği için değil, korkunç bir işkenceden artık kurtulduğu için Julien kalbinde, sonsuz bir bahtiyarlık duydu. Madame Derville'e bir şey sezdirmemek için söz söylemek lazımgeldiğini düşündü; şimdi titremiyor, gürlüyordu. Madame de Rênal'in sesinde ise öyle bir heyecan hissolunuyordu ki madame Derville onu hasta sandı ve eve girmek lüzumunu öne sürdü. Julien vaziyetinin tehlikeli olduğunu anladı: Madame de Rênal içeri girerse ben yine bu sabahki ıstırablı hâlime düşerim. Eli, elimde o kadar az zaman kaldı ki bununla ben bir şey elde etmiş sayılamam.

Madame Derville teklifini tekrarlayınca Julien, avucu içine bırakılmış olan eli kuvvetle sıktı.

Kalkmağa hazırlanmış olan madame de Rênal yine oturdu ve mecalsiz bir sesle:

— Doğrusu biraz hasta gibiyim ama böyle açık havada oturmak iyi geliyor, dedi.

Bu sözler, Julien'in o esnada son derecesine varmış olan bahtiyarlığını perçinledi: konuştu, sahte haller takınmağı unuttu ve sözlerini dinliyen o iki kadına, erkeklerin en sevimlisi gibi gözüktü. Bununla beraber, birdenbire peyda oluveren bu belagatinde yine bir cesaret eksikliği vardı. Madame Derville'in fırtına haberini getirerek esmeğe başlıyan rüzgârdan yorulup tek başına içeriye gitmesinden, ucunda ölüm varmış gibi, korkuyordu. Öyle bir şey olursa madame de Rênal ile baş başa kalacaktı. Harekete geçmek için lazımgelen cüreti adeta tesadüfen göstermişti;; fakat madame de Rênal'e en basit bir tek kelime bile söylemeğe gücü yetmiyeceğini hissediyordu. Gerçi madame de Rênal'in edeceği sitemlerin pek sudan olacağını biliyordu; ancak bunlar da kendisini mağlup etmeğe, elde ettiği üstünlüğü bir hiçe indirmeğe yetecekti.

Fakat o akşam talihi yaver oldu: onu çoğu vakit bir çocuk gibi beceriksiz ve sohbetini az eğlenceli bulan madame Derville, o akşamki dokunaklı ve tumturaklı sözlerinden nasılsa hoşlandı. Eli Julien'in elinde olan madame de Rênal'e gelince o hiç bir şey düşünmüyordu; kendini hayatın akışına bırakmıştı. Öteden beri ağızdan ağza dolaşan rivayetlere bakılırsa Pervasız Charles'ın (1) kendi elile diktiği o büyük ıhlamurun altında geçirilen saatler, madame de Rênal için bir bahtiyarlık çağı oldu. Rüzgârın sık dallar arasında inildemesini, en aşağıdaki yaprakara tek tük düşmeğe başlıyan yağmur damlalarının gürültüsünü lezzetle dinliyordu. Ö anda Julien'in içine rahatlık verecek bir şey oldu ama Julien bunun pek farkına varmadı: madame de Rênal, rüzgârın ayakları ucuna devirdiği bir çiçek saksısını düzeltmek istiyen kuzinine yardım için ayağa kalkarken elini çekmeğe mecbur olmuştu; fakat yerine oturur oturmaz, hemen hemen hiç karşı koymadan ve bu aralarında anlaşılıp sözleşilmiş bir şey miş gibi, elini yine Julien'in avucuna bırakmıştı.

Saat on ikiyi çalalı haylı vakit geçmişti; artık bahçeden eve girmek, ayrılmak lazımgeldi. Sevmek bahtiyarlığı ile kalbi coşan madame de Rênal o kadar cahillik gösteriyordu ki kendi kendine hemen hemen hiç bir sitemde bulunmadı. Bahtiyarlıktan gözüne uyku girmiyordu. Sabahtan beri içinde, gurur ile çekingenliğin çarpışmaları ile takatsız düşmüş olan Julien ise kalıp gibi bir uykuya daldı.

(Arkası var)

N. ATAÇ

(1) Charles le Téméraire

KÜLTÜR SAYFASI

ESTETIK

MODERN SAN'AT

Bütün soysal hayat sonsuz bir aksiyon ve reaksiyon zinciridir. San'at ta bu zincirden kurtulamıyor. 19 uncu asrın sonlarından zamanımıza kadar uzanan devrede yer alan resim san'atini gözden geçirirsek akademizme karşı olan reaksiyondan başlıyarak bir sürü aksiyon ve reaksiyonun biribirini kovaladığını görürüz.

Bugün bu zincirin yalnız iki büyük halkası üzerinde duracağız. Çünkü son devrin bütün san'atini ve estetik telâkkilerini bu iki halkadan, (impressionnisme) ve (expressionnisme)den seyretmek mümkündür.

Impressionnisme. — Bu tabir, Monet'nin 1867 yıllarında (Salon) da teşhir etmiş olduğu batan bir güneşi gösteren ve impression yani intiba ismini taşıyan tablosundan gelmektedir. Monet'nin bu tablosu impressionnisme adı ile yeni bir ekolün başlangıcı oldu. Bu ekolün estetik görüşünü anlamak için her şeyden önce san'atkârın tabiat karşısında takındığı durumu anlamak gerektir.

(Impressionnisme) e göre artist, tabiat karşısında, intibaları (passif) bir surette kaydeden psiko - fiziyolojik bir cihazdır. Impressionnisme bize realiteyi tabakai şebekiye tarafından alındığı gibi gösterir. Göz, hacımları, objeleri görmez; satıhları, ışığı ve rengi görür. Eşyaya bağlı bir cins ve değişmez renkler yoktur; durmadan değişen sonsuz renkli noktalar vardır. (Claus) gibi ilk impressionniste'ler eşyayı kendi renklerile gösteriyorlar, konturlarını da telkinle ifade ediyorlardı. Yeni impressionnisteler ise tersine olarak, renkleri tabakai şebekiyeye vurduğu gibi gösteriyorlar ve eşyanın açık konturlarile uğraşmıyorlar. Konturlar, ışık ve renk içinde eriyor. Bunların tabloları yan yana konulmuş renk tuşlarından ibarettir. Tablo üzerinde biribirine karışmıyan bu renkler uzaktan gözün fiziyolojik bir reaksiyonunu vücuda getirirler. (Signac) ın (pointillisme) i buna güzel bir örnektir.

●

Expressionnisme. — Expressionnisme, buğulu renklerin, hacımları eriten, kemiren tesirine karşı bir reaksiyondur. Bu yeni san'at realiteyi artist tarafından faal bir surette hissolunduğu gibi, düşünüldüğü gibi göstermeğe çalışır. Expressionnisme ismi altında birçok değişik telâkkiler toplanmaktadır. Bunlar biribirlerinden farklı olmakla beraber dayandıkları prensipten dolayı hepsi (expressionniste) tirler. Birçoğu daha yaşıyan ilk expressionniste'ler dış dünyayı içlerinden duymuşlar, fakat ondan ayrılamamışlardır. Düşüncelerini ve duygularını anlatmak için dış dünyayı değiştirmek ve sadeleştirmekle beraber yine onun genel şekline uymuşlardır. Bu ilk expressionniste'lerin arasında Van Gogh gibi dünyanın (dionysiaque) görüşünü ve duygusunu taşıyanlar ve peyisajlarına ihtiraslı ruhlarının heyecanlarını katanlar vardır. Böylece bir ağaç, hakikî çizgilerini kaybetmeksizn, azaplarla kıvranan bir ruhun sembolü olabilmiştir. Bir çok modern flâmanlar gibi bazı expressionniste'ler ise hayat telâkkilerini, dünyayı görüş ve anlayış tarzlarını üslûba sokmaktadırlar. (Cézanne), (Braque), (Picasso), (Juan Gris) ilâh... gibi birçokları da eşyayı, esaslı hendesî çizgilerine irca etmektedirler. Uyandırdıkları hareket klâsik kübizm ismini taşımakta olup, biraz cehitle anlaşılması mümkündür.

Halbuki daha ileri giden expressionnisme dış dünya ile olan bütün bağlılıktan, uygunluktan büsbütün ayrılıyor; artist tarafından tuvalde gösterilen şey, dış dünyaya ait herhangi bir şey olmayıp, renge ve çizgiye bağlı olan ruh haletleridir. Tablo telkin edici senfoni gibi bir şey oluyor. Bazan tablo, şematik bir surette esaslı bir temi bütün varyasyonlarile geliştiriyor. Artık eşyanın konturları mevzuubahs değildir; şekillerin ancak ruhî bir mekânı vardır. Artık (perspective) yoktur, artık üç buutta mantıkî nizam yotkur. Ekseriya çizgiler, tedailer uyandırmaktadır.

1911 de Milan'da çıkan futuriste beyannamesinde şu satırlar görülüyor:

"Bir adamın resmini mi yapmak istiyorsunuz? O halde onun değil, fakat içinde yaşadığı havanın resmini yapınız."

Artık artist eşyanın hakikî şekillerini değil, onların şematik imajlarını gösteriyor; meselâ eski Yunan muhariplerinden birini düşündüğü zaman, bir çizgi ve bir daireyi tasavvur edebilir. Daire şematik bir tarzda kalkanı, çizgi de oku temsil etmektedir. Expressionniste artistin fırçasile hayatın en küçük, en değersiz şeyleri esrarlı bir mana alıyor. San'atın bayağı sayarak yüz çevirdiği mevzular, ruhun ve hayatın bir sembolü oluyor. Artistin tabloları artık bize kendi hayatından bir şeyler bildirmiyor, yalnız eşyanın gizli özüne kadar süzülen artistik görüşü anlatıyor. Mistik ile expressionniste arasındaki benzerlik açığa çıkarılabilir. Her ikisi de açık görme hayallerine malik olmadan, her şeyin özüne bir nevi sempati ile nüfuz ediyorlar. Her ikisinin de çocukça tarafları, karanlık ve taşgın lirizmleri vardır.

●

Her iki ekolü mukayese edersek, impressionnisme'in şuuru tabiat üzerinde hâkim kıldığını görürüz. (H. Bahr) ın dediği gibi: "Impressionniste işiten bir kulaktır; konuşmaz. Expressionniste konuşan bir dildir; iştmez."

İyice tetkik edilirse görülür ki, bu iki telâkki, iki eski telâkkinin, realizm ve idealizmin modern şekillerinden başka bir şey değildir.

Binaenaleyh realizm ve idealizm hakkında yapılan tenkitler burada da değerini muhafaza eder (1).

Impressionniste'ler ne derse desinler, impressionnisme'de şuurun müdahalesi olduğu gibi, expressionnisme'de de tabiatın müdahalesi vardır.

Aşırı impressionnisme ifadeyi öldürdüğü gibi, aşırı expressionnisme de idealisme gibi soğuk ve anlaşılmaz eserler vücuda getirir.

San'at eserinde güzelliği vücuda getiren şekille ifadenin, objet ile sujet'nin birbirine olan sıkı ilişiğidir.

Suud Kemal Yetkin
Estetik Doçenti

(1) S. Kemal - San'at Felsefesi.

PSİKOLOJİ VE TERBİYE

TEST HASTALIKLARI

TESTOMANiE, TESTOPHOBiE

Bulaşıcı ve salgındırlar. Keşfedildikleri tarih oldukça yenidir. İlk ârazına, kadınlarda korseli belin, bir kucak dolusu şapkaların, erkeklerde bonjurun, silindir şapkanın ve tek gözlüğün, sokaklarda tek atlı arabaların ve ilk acaip otomobillerin, korularda amazonların ve sürek avlarının, edebiyat kahvelerinin, coşkun sosyalist mitinglerinin moda olduğu "1900,, devrinde, biraz da, bütün bu devrin mahsulünü damgalıyan rüküş bir kisve altında rasgeliyoruz. Siyah elbiseli, burundan takma gözlüklü — o devirde henüz büyük camlı, bağa gözlükler meydanda yoktu — gür ve karışık saçlı adamlar, koltuklarının altında içinden şapirografla çoğaltılmış sualler, mukavvadan, el işi kâğıdından yapılmış şekiller, oyuncaklar, grafikler, profiller ve rakamlar, rakamlar, gene rakamlar fışkıran çantalariyle mektep, mektep dolaşıyorlar. Bu gezinti çevresi öyle genişliyor, öyle genişliyor ki, Fransanın Brötanya'sında kelebek fiyongalı, tahta pabuçlu minimini kızlarla şeytan bezinden bol pantalonlu, mintanlı, boynu mendilli küçüklere kerrat cetveli ile gramer kaideleri ezberleten köy hocasından tutunuz da ta Far - West te geniş şapkalı Kovboy çocuklarına Washington'u anlatan seyyar muallime, Saksonya'da Goethe'yi izah eden dimdik, göğsü nişanlı Herr Lehrer'e kadar dünya haritasının başlıca yerlerini devrilmiş bir mürekkep hokkası gibi bir anda kaplıyor.

Sual broşürlerini Mesihin kitabı gibi bekliyenler olduğu kadar. Bunları getiren postacıya hiddetlenip çıkışanlar da var. Bütün "meslek erbabı,, iki muazzam ordugâh kuruyor: Testçiler ve test düşmanları.

Testçiler, iyi niyetli adamlar...Her şeyin muayyen bir düzene bağlandığı, her bilginin kanunlaştığı bir kelime ile her şeyin ilimleştiği bir çağda, "Terbiye,, denilen tekniğin değeri su götürmez bir takım bilgilerin üstünde kurulması lâzımgeldiğini düşünüyorlar. Diyorlar ki:

J. J. Rousseau'nun, tıpkı Copernic'in astronomide yaptığına benziyen terbiye devrimi olalı asırlar geçti. Mektebi, hocayı, kitap ve programı çocuğun etrafında döndüreceğimiz zaman çoktan geldi. Hatta geçiyor bile.. Fakat biz hâlâ yerimizde sayıyoruz. Elimize "Yetiştir!,, diye verdikleri çocuğu, bu canlı varlığı tanımıyoruz. Onun zihin ve beden gelişmesinin ve bu çifte gelişmenin bağlı olduğu tabiî kanunları bilmiyoruz. Biz öyle heykeltraşlara benziyoruz ki, içinden şaheserimizi oyup çıkaracağımız maddenin özel halinden haberimiz yok. Biz öyle ressamlarız ki yağlı boya ile sulu boyayı, füzenle kuru boyayı biribirinden ayırt edemiyoruz da gene resim yapmıya özeniyoruz. Hatta biz bu heykeltraşlardan, bu ressamlardan daha kötüyüz. Çünkü elimizdeki maddeyi, çocuğu babadan kalma usullerle yetiştirdiğimiz zaman ortaya koyduğumuz insan taslağı, kötü bir tablo, kötü bir heykel gibi bir köşede unutulmakla kalmıyor; yaşıyor, yaşamağa çabalıyor. Halbuki, biz ona belki yaşama kabiliyetini veremedik. O zaman, bütün bir hayat, hatta bütün bir nesil sönüyor, yok oluyor.

Kerrat cetvelile gramer kaidelerini ezberleten, olur olmaz şeylere kızan, cezalandıran, ahlâkı, bilgiyi kulaktan doldurmıya savaşan bizler okutmakta, öğretmekte devam ediyoruz. Halbuki öğretmek istediğimiz çocuğu öğrenmek ihtiyacındayız.,,

Çocuğu tanıyalım! Çocuk psikolojisini öğrenelim! diye bar bar bağırıyor testçiler..

Artık salgın bütün mektepleri kaplamıştır.

Ders saatinde test, nefes alma da test, evde test, gezintide test. Bütün bir çocuk nesli testlere alıştırılmıştır. Hatta bazı yerler de gayretkeş hocalar, testlerin karşılığını talebesine ezberletiyor bile.

Adeta mektepte kerrat cetveli ile gramer kaidelerinin yerini test almıştır.

Fakat muziplikten mi bilmem, bazan çok tuhaf testler de gönderiliyor. Meselâ "Kız çocukları hangi cins bebeklerle oynamaktan zevkalırlar: Taş bebekle mi yoksa bez bebekle mi?,, Daha buna benzer birçok garibeler... İşte testlerin bu hale gelmesine "Testomanie,, diyebiliriz. Her "manie,, nin aşağı yukarı bir "phobie,, si vardır. Testlerden bıkkınlık da derhal bir "phobie,, halini alıyor. Onların da tözü şu:

"Öğretmek, bir seziş işidir. Hocada ilk aranılan şey, budur. Hocalık, uzun bir çıraklıktır. Ona, çocuğun dikkatini, zihnel yorgunluğunu, hafızasını.. v. s. ölçmek, rakamlandırmaktan ziyade çocuğun dikkatini nasıl uyanık tutmak, zihnel yorgunluğunu nasıl gidermek, hafızasını nasıl kuvvetlendirmek lâzımgeldiğini bilmek yetişir. Bu bilgiyi hoca, hocalık ede ede öğrenir. Testlerle ancak yanlış bir şekilde standardize edilmiş yapma ve kuru bir çocuk psikolojisi kurulabilir. Hakikî ve canlı çocuk psikolojisini siz test psikologları değil, biz müşahede psikologları meydana getirebiliriz.,,

Test düşmanlarının başında "Size psikologların verebileceği bütün bilgiler bir avuç içine sığacak kadar azdır.,, diyen W. James bile var.

Zaman geçiyor. Bir aralık testçilere kapalı olan üniversite kapıları, bu sefer test düşmanlarına kapalıdır. Fakat bütün dünyada usulüne güvenemiyen, muvaffakıyetine güvenemiyen muztarip bir hoca kütlesi şekil alıyor.

Test usulünü ilk ortaya atanlardan biri olan A. Binet, bu Kaosu durultmak ister gibi, başlangıçtaki ifratların gemini bir parça kısmak mecburiyetinde kalıyor ve şöyle içten bir itirafta bulunuyor:

" Eski pedagoji, diyor, tekerlekleri çarpık, demirleri paslı, tahtaları çürük, battal bir göçmen arabasıydı. Her adımda bu arabadan türlü, türlü gacırtılar çıkıyor, türlü türlü parçalar fırlayıp düşüyordu. Bir sıska "Seziş,, beygirinin sürüklediği bu arabada o kadar sürat yoktu. Yoktu ama gene bir çuvaldız boyu yol alabiliyordu. Yeni pedagoji, fabrikadan yeni çıkmış, boyaları ve cilâsı pırıl, pırıl yanan çelikten bir lokomotife benzyor. Bu lokomotifin — onu da hoş görmelisiniz — yalnız bir tek kusuru var: İşlemiyor!,,

Üstat Binet'nin bu mea-culpa'sı testomanie'ye tutulanların kalbine biraz şüphe, testophobelara da biraz ferahlık verdi mi?

Bunu gelecek yazılarımızda anlatmağa çalışacağız.

Psikoloji ve Terbiye Doçenti
Sabri Ander

BATI EDEBİYATLARI

Tabiat mefhumu üzerinde

Medeniyeti adım adım takip ederek her asrın fikrî özeni için, muhayyilenin her hamlesile genişliyen mefhumlar vardır; meselâ tabiat mefhumu.. On yedinci asırdanberi bilhassa Fransız edebiyat ve san'at tarihinde bütün mektep kavgalarına karışan bu mefhum, adeta bir macera romanının kahramanıdır. Her devir tabiate yeni bir pencere açmış, her san'at hareketi tabiata yeni bir mana katmıştır. Fakat bu, her devirde yalnız bir tabiat telâkkisi var demek değildir. Mefhumların renkten renge girmesini biz ancak ileri hareketleri temsil eden eserlerde görebiliriz. Halk arasında bütün telâkkiler karışık bir halde yaşarlar. Hatta yirminci asırda tabiati on ikinci asrın gözü ile gören münevverler yok değildir. Her mefhum kültürümüzün nevi ve derecesine göre değişir: Bana tabiati nasıl düşündüğünü söyle, sana kim olduğunu söyliyeyim!

Orta zamanlarda, yani meleklerin alçacık göklerden inerek insanlar arasında dolaştığı devirde, Tabiat, Allah ve güzellik fikirlerine bağlı idi. Panteizmde olduğu gibi tabiat doğrudan doğruya ilâhî bir tecelli değil, Allahın yapıcı, şekil ve nizam verici (kolu) idi. Fakat bu Tabiat yalnız güzellik hatta yalnız "Güzel sevgililer,, yaratmakla meşguldür. Orta Zamanlar bizzat tabiatı da güzel bir kadın olarak görüyordu. Tabiat kelimesine yalnız kadın güzelliğini metheden mısralarda raslıyoruz ve bazan "Güzel sevgiler,, ibdamda Allah, tabiatle rekabete girişiyor:

Ja la fist Dieus de sa main nue
Por Nature faire muser. (1)

Rönesansta, yani sihir bozumu devrinde Tabiat da her şey gibi dünyevîleşmeğe, yalnız takdir edilirken artık taklit edilmeğe başlanıyor. Tabiat artık bir ilâh değil ancak bir idealdir. Fakat insan vücuduna inhisar, daha olgun bir şekilde, gene devam etmektedir. Münekkitlerin hâlâ dillerinden düşüremedikleri " Tabiate göre,, " Tabiatte olduğu gibi,, "Tabiate uygun,, tabirleri rönesansta söylenilmeğe başlanmıştı.

Tabiat taklidini, Eskileri taklitle beraber düstur haline koyan Fransız klâsikleri için yalnız İnsanî Tabiat mevzuubahisti. Zaten zaman ve mekân birlikleri başka türlü bir tabiat telâkkisinin teşekkülüne mânidi. Boileau, Tabiat zengindir derken insan ve ihtiras çeşitlerinin çokluğunu kastediyordu. Edebiyat henüz Dış Tabiate, güneşe, toprağa ve yeşilliğe kapılarını açmamıştı. Lafontaine bile dış tabiatı keşfetmiş sayılamaz; çünkü o da, asrının felsefesi gibi, her tuttuğunu insanlaştırıyordu. Kargaları bile!. Kırlara giden salon kadınları tabiattan yalnız bir "Gübre kokusu,, alıyorlardı. Versay da, bütün güzelliğine rağmen, tabiat mefhumuna açık havayı teneffüs ettiremedi. Parklar ve hıyabanlar birer ölçülü mısra kadar "aklî,, ve muntazamdı. Fakat asıl büyük adım atılmıştı: tabiat insanî olmakla beraber bir şeniyet olarak görülmeğe başlanmıştı. Artık daha geniş ufukların keşfine çıkılabilirdi. On sekizinci asrın işi de bu oldu.

On yedinci asrın bayrağı Akıldı; on sekizinci asrın bayrağı Tabiat olacak.. Filhakika Ansiklopedi asrının bütün fikrî faaliyeti tabiat mefhumu etrafında toplanır. İngilterede filosof Locke'un sansüalizmile başlıyan "Tabiata doğru yürüyüş,, ü Fransada bir akın halini aldı. Tabiî ilimlerin harikulâde gelişmesile tabiat artık alabildiğine genişliyor ve Ansiklopedinin kocaman sayfalarını dolduruyordu. Tabiatçılık adeta yeni bir din oluyordu; fakat ibadetî ilim!. Rousseau bu dinin peygamberi oldu. Bu peygamber insanları tabiatın şefkatli sinesine çağırıyor ve tabiîliğe dönenlere dünyevî cenneti vadediyordu. Şüphesiz bu da gene ideal bir tabiattı ve Rousseau'yu dinliyenler bu cennete benziyen "her dem bahar,, tabiatın nerede olduğunu pek bilmiyorlardı. Tabiat henüz edebiyata bütün mevsimleri, bütün renkleri, vahşî ve munis bütün güzelliklerile girmemişti. İşte bu işi yapmak da on dokuzuncu asra kalıyordu.

Chateaubriand bu keşfedilen tabiatın ilk büyük ressamı oldu ve yeşilliği asırlardanberi özlemiş olan muhayyileleri ta Amerikanın bakir ormanlarına kadar götürdü. Romantikler tabiati ekseriya bir mabet, bir inziva yeri yahut basit ve mes'ut bir melce olarak gördüler. Cemiyetin tatmin edemediği ruhlar tabiatın çağırışma koşuyorlardı. Böylece insanla tabiat arasında, gittikçe mudilleşen bir kaynaşma başladı: Artist, tabiattan aldığı renk ve seslere mukabil ona kendi ruhunu aşıladı. "Manzara bir ruh haletidir,, formülü ile tabiat mefhumu yeni bir devreye girmiş, haricî âlem, on sekizinci asırda kazandığı istiklâli yeniden kaybetmiş oluyordu. Bir ayna haline gelen tabiat, ruh haletlerine göre tasarlanıyordu. Sembolizm bu ruh ve tabiat vahdetini bir mektep akidesi yapacaktır. Fakat ondan önce tabiatin başına daha gelecekler vardı: Realizm ve Naturalizm tabiat mefhumunun etrafındaki çerçeveleri kırdılar. O zamana kadar bütün telâkkiler bir seçimin süzgecinden geçiyordu. Şeniyette her şey tabiat fikrine girmiyor, yahut, gerek klâsik ve gerek romantiklerde, idealleşerek giriyordu: Naturalizm çirkin, daha doğrusu çirkin addolunan tabiatı da edebiyata soktu ve klâsiklerin bir manada yarım bırakmış oldukları insanî tabiati tamamladı. Bu suretle iç ve dış, güzel ve çirkin bütün tabiatler, bütün Kosmos, bu tabiat mefhumuna girmiş oluyordu.

Sembolizm tabiatin bütün kapılarını açık buldu. Fakat o, dış tabiati yalnız renk ve seslerde değil, daha geniş bir birlik içinde ve beş duygusu ile birden duydu. Baudelaire tabiat mefhumuna göğüs dolusu kokularla, şiirin o zamana kadar tatmadığı tatma ve dokunma ihsaslarını getiriyor ve unsurların bütün mutalarını "karanlık ve derin bir vahdet,, içinde birleştiriyordu:

Uzakta biribiriyle anlaşan aksi sedalar gibi,
Gece kadar sonsuz, ışık kadar geniş,
Karanlık ve derin bir vahdet içinde
Sesler, renkler ve kokular biribirine karışırlar.
(Correspondances, Baudelaire)

Sembolizm hareketi, ile edebiyatta tabiat mefhumunu ansızın bir ihsas tazeliği doldurdu. Renkler, sesler ve kokular doğrudan doğruya birer haz menbaı oluyorlardı. İnsanlar artık tabiatin karşısına çıplak bir ruh, hattâ çıplak bir vücutla çıkmak ihtiyacını duydular. Bu ihtiyaç yirminci asırda yeni bir tabiatçılık doğuracak ve André Gide "Dünyevî Gıdalar,, ı ile tabiatte yeni bir cennet daha bulacaktır. Yeni edebiyat yaşamağı başlı başına bir haz olarak görmeğe daha yeni başlamıştır. Tabiat mefhumu, hayat hamlesi, usare ve tabiatin iç yüzü olan dinamizmle doluyor. Belki de mistiklerdeki yapıcı tabiat telâkkisi yeni bir mana ile tekrar yaşıyacaktır.

Sabahattin Rahmi
Batı edebiyatları doçenti

(1) Allah, Tabiatin gözlerini kamaştırmak için onu (Sevgilisini) kendi eliyle yapmıştı. (Chevalier au lion).

İstanbulu nasıl FATİH aldı?

"TAN" m tefrikası : 23.

Yazan: Nizameddin NAZIF

"Bizans Dilgeleri Şimarmışlardı. Acaba "Orhan Çelebi„ nin Adını Anmaktan Maksatları Ne idi?„

"Türkmen Beyi Torgadır'ın kızı henüz on yedisini yeni bitirmişti .. „

Midilli ve Sakız adalarındaki Ceneviz senyorları ile Rodos' - taki Sen Jan şövalyeleri de se - firler ve hediyeler göndermiş - lerdi; Eflak ve Bulgarya prens- leri de... Bu arada Trabzon ve Bizans İmparatorlarının gön- derdikleri murahhaslar ise epey büyük bir kalabalık yapıyor- du.

İkinci Mehmet bunların hep- sine, üzerlerinde çok iyi duygu- lar bırakan iltifatlarda bulundu. Fakat Kostantiniyeden gelen - lere bilhassa büyük dostluklar gösterdi. "Babası ikinci Mura - dın sekizinci İyovannis ile yap- tığı bütün anlaşmaları olduğu gibi kabul ettiğini, onları boz - mak için ortada hiç bir sebep ve lüzum görmediğini„ söyledi.

Dıragazes'in murahhasları bundan şimardılar. Bizans'a son tekmeyi indirecek plânları kurmak için yıllardanberi gece- li gündüzlü çalışan genç Türk İmparatorunun toyluğuna hük- mettiler. Epeyi müddet evvel Bizans'a iltica etmiş olan Or - han Çelebi için bir tahsisat ara- yacak kadar ileriye vardılar.

Orhan Çelebi Yıldırım Beya- zıdın torunlarındandı, yani ikin- ci Mehmedin bir amcazadesiydi. Tahta çıkışını tebrike gelen bir Bizans dilgesinin ağzından o - nun adını işitmek ikinci Meh - mede uzun tarihi olan bir siya- sî oyunun başlangıcı gibi görü- nebilirdi.

"Kostantin Dıragazes" in a - damları acaba bununla Emanu- el Paleolog'un ve sekizinci İyo- vannis'in babasına oynadıkları oyunları mı kastetmek istemiş oluyorlardı?

İkinci Muradın tahta çıktığı günlerde şehzade Mustafa- yı ve otuz arkadaşını göz altın- da tutuldukları o Ege adasın - dan Türk topraklarına uçurtan Bizans şimdi de ikinci Mehme - din başına bir Orhan Çelebi ga- ilesi çıkartabileceğini mi söyle- mek istiyordu?

Genç imparatorun kafasın - dan bu fikirler birer şimşek sür'- atile geçivermişlerdi. Fakat ne gülümsemesini değiştirmiş, ne de yüzünde en ufak bir endişe izi belirmişti. Adeta hiç görme- diği, tanımadığı bu amcazade - nin hayatta olduğunu kendisine hatırlatmalarından memnun ol- muş gibi hemen o ânda Bizans dilgelerini sevindirecek cevabı vermişti:

Tekliflerini kabul ediyordu.

"Edirne hazinesi her sene Kostantin Dıragazes'e üç yüz bin akçe gönderecekti ve bu pa- ra Trakya'da, Ustruma vadisin- deki çiftliklerin hâsılatından ay- rılacaktı.„

●

Edirne'ye giden murahhasla- rının dönüşü Bizans İmparato- runu sevindirir gibi oldu. Zira o, Orhan'dan bahsedilince Bizan - sa saldırmağa hazırlanan ikinci Mehmedin gürleyeceğini, üst perdeden konuşacağını ve hat - tâ ağız dolusu savuracağı teh - ditler arasında Bizans hakkın - daki düşüncelerinden bazı ip uç- ları da kaçıracağını sanmıştı. Ve ikinci Mehmedin nazik ce - vabını bir diplomatlık hünerin- den ziyade toyluğuna ve korkak lığına hamletti. Orhan Çelebiyi kullanarak üç yüz bin akçeyi al- tı yüz bin akçe haline yükselte- cek fırsatları kollamağa karar verdi.

Lâkin buna mukabil Sırp sa - rayına giden murahhaslardan hiç te iyi haberler alamadı. Re - isleri olan Manuel Paleologos, tekliflerine Sırp kralının da, dul sultanın da menfi cevaplar ver- diklerini bildiriyordu. Hattâ Jorj Brankoviç, kızı böyle bir teklifi kabule temayül ederse buna şiddetle mâni olacağını da söylemişti. Maamafih gelen ha- berler gösteriyordu ki Mariya sultan da Sırp kralını hiddete sokacak bir harekette bulunmak niyetinde değildi. Bilâkis el - maslarını, kıymetli eşyalarını, ipekli e erini nedimelerine dağıtmış gece hiç kimse - nin fikri adan, kimseye haber ve n bir Manastıra gitmiş, sa nı kestirip rahibe olmuştu.

Demek oluyordu ki ikinci Mu rat on beş uzun sene süren ko - calık müddeti içinde hıristiyan dininden ayrılmamış olan bu karısı üstünde hiç te fena bir te- sir, kötü bir hâtıra bırakmış de- ğildi.

●

Elli yaşında bir kadından ret cevabı almak Kostantine epeyi ağır geldi. İşin kötü tarafı bunu halkın öğrenmesinde idi. Bere- ket versin Kostantiniyenin ileri gelenlerinden bir çoğunun böy- le bir izdivaca aleyhtar olduk - larını, ötede beride atıp tuttuk- larını biliyordu da gûya "onla - rın arzularını yerine getirmek için bu tasavvurundan vazgeç - mişmiş„ gibi bir hava yaratmak aklına geldi. Tabiî dedikoducu- lar bundan memnun oldular. Ve aradan üç dört hafta geçince Fı- rançesten gelen bir ikinci ha - ber, Vilahernenin imparatoriçe- siz kalmasına tahammül ede - meyen Bizanslıları büsbütün se- vindirdi: Kaloyanis'ten kızı "güzel Katerin" i koparamayan nedim, hükümdarına İbirya kra- lı Geork'un kızını almağa mu - vaffak olabilmişti.

Bu İbriya Kralı gayet garip bir adamdı.

HIKÂYE

FALSO

Avukat Fedai babası ölünce yazıhane işlerini üzerine aldı. Edirnenin dışında nehir kena- rındaki evlerinde ablası Nedi- me ile beraber oturuyordu. Fe- dai ablasını çok seviyor, hep onun için çalışıyordu. İyi para kazanıyordu. Babasının zaman- ında bakımlı olan büyük bah- çeleri ve tarlaları artık bakım- sız kalmıştı. Vakti yoktu. Uğ- raşamıyordu.

Civar kasabalardan, hatta Kırklarelinden bile müşterileri vardı. Bunların içinde kırk beş elli yaşlarında zengin bir Zey- nep kadın vardı. Babasının za- manında müşteri idi. O zaman- dan emanet ettiği 12.000 lira kıymetinde birçok tahviller Fe- dainin kasasında durur ve her altı ayda bir aldığı geliri Fedai bu kadına gönderirdi.

Babası ölünce Fedaiye güve- nemiyen kadın İstanbullu bir avukat göndererek tahvilleri aldırttı. Fedai fena halde kızdı. Meslek haysiyetiyle oy anmıştı. Aradan çok geçmeden anbul- lu avukatın daha tehlikeli old- uğunu anlıyan Zeynep af diliye- rek tahvilleri geri getirdi. Fedai kadından intikam almağı kurdu Tahvilleri sattı. O para ile bü- yük işlere girişti. Her altı ayda bir gönderdiği parayı gönder- mekte devam etti.

Evvelâ iyi kazandı. Fakat bir gün tehlikeli bir işe girişti. So- nunda elindekini avucundakini kaptırdı.

Fedai üzülmedi bile. Avukat- lık kazancı iyi idi. Zeynep hanı- ma para göndermekte devam et- ti. Tam bir sene her şey iyi git. ti.

Fakat bir gün Zeynep kadın- dan bir mektup aldı. İstanbulda fabrikası bulunan erkek kardeşi işini büyültmek istediğinden Zeynepten para istemiş. O da tahvilleri satmağa karar vermiş. Bir hafta sonra gelip tahvilleri alacakmış.

Fedai çok tedbirli bir insan - dı. Uzun uzun düşündü. Eğer tahvilleri sattığı meydana çı- karsa hem mesleğe veda etmek ve hem de en aşağı beş sene giy- mek vardı. Kararını verdi. En ufak noktasını bile ihmal etmi- yerek plânını hazırladı.

Zeynep gelince otele gitme- nin doğru olmadığını söyliyerek ablasına gönderdi.

Akşam işinden dönerken ara- ba tenbih etti. Misafir ilk trene yetişmek istediğinden sabahle- yin beşte gelmesini söyledi.

Yemekte işten, kazançtan ve dolayısiyle Zeynep kadının tah- villeri satmak kararının uygun olduğundan bahsetti. Tahvilleri ertesi sabah alacaklardı.

Yemekten sonra herkes oda - sına çekildi. Fedai ona kadar çalıştı. Onda bahçeye çıkarak evvelce tasarladığı yere gitti. Burada yağmurlardan çökük toprağa batan bir beton köprü vardı. Gece yarısına kadar kaz- dı hazırladı.

Eve döndü. Sessiz sessiz üst kata çıktı. Misafir odasının ka- pısını yavaşça araladı. Zeynep hanım uyuyordu. Yanına gitti ve elindeki örtü ile kadının üze- rine atıldı.

Ufak bir gürültü bile olmadı. O kadar şiddet göstermişti ki yalnız boğmak istediği halde kadının boynu kırılmıştı. Kadın zaten soyunmuştu. Örtüye sar- dı. Sofaya çıktı, etrafı dinledi. Çıt yoktu. Döndü. Ölüyü sırtla- dı ve gölge gibi aşağı indi. Bah- çede kazdığı yere götürdü. Göm dü. Çukuru beton külçenin altı- na doğru kazmıştı. Seksen sene dursa kimsenin aklına gelip de o taraflara gitmezdi. Çukurdan artan toprakları elli adım öte- den akan nehre boşalttı. Hicbir şeyi ihmal etmedi. Her şeyi düz- gün yaptı.

Eve döndüğü zaman üç bu- çuk vardı. Neredeyse ortalık ışı- yacaktı. Temizlendi. Elbiselerı- ni paket yaptı. Zeynebin entari- sini mantosunu giydi. Şapkası- nı başına geçirdi. Ayakkabıları sıktıysa da aldırmadı. Ablasına bir not yazdı. Zeynebin beşte gittiğini, kendisinin de işe gitti- ğini bildirdi.

Sabah beşte arab geldi. Zey- nep hanım olarak arabaya bindi. İstasyonda İstanbula birinci mevki bilet aldı. Sabahın alaca karanlığında kimse şüphe etme- di. Zaten kalabalık da vardı.

Tren kalktıktan sonra hâlâya girdi. Kendi elbiselerini giydi. Zeynebin elbiselerini paket yap- tı. Hesabını iyi yapmıştı. Geçen yağmurlarda bozulan yolu ta- mir ettikleri yerde tren yavaşlı- yordu. Kimseye görünmeden ters taraftan atladı. Yürüyerek Edirneye döndü. Tam saat se- kizde işinin başında idi.

Zeynebin yokluğu on gün son- ra meydana çıktı. Aradılar, ta- radılar, bir şey bulamadılar. A- rabacının ve bilet memurunun şahitliği şüpheleri Fedainin ya- nına bile yaklaştırmadı. İstan- buldan gelen sivil polis bile için- den şüphe ettiği halde Fedaiyi zan altına alacak hiçbir şey bu- lamadı. İş kapandı, gitti.

* * *

Aradan sekiz ay geçmiş ve Fedai belediye reisi intihap edil- mişti. Ertesi günü nehir kena- rında yapılan yeni hastanenin açılışı vardı. Fedai nutuk söyli- yecekti. Tam bir haftadır a dı arası kesilmeden yağan yağmur- lar her tarafı sele çamura boğ- muştu. Nehir kabarmış ve bir- çok tarlalar su altında kalmıştı.

Ertesi gün yağmur dindi. Hastanenin nehir tarafındaki bahçesi kalabalıktı. Fedai kür- süye geçti ve başladı söylemeğe. En heyecanlı sözlerini söylerken ahali bağrışmağa başladı. "Ne- hirde bir erkek cesedi var.„ "Er- kek değil yahu kadın.„

Hakikaten akıntı ile sürükle- nerek tam hastanenin önünde ağaç köklerine takılıp kalmış bir kadın cesedi vardı.

Fedai baygınlıklar geçirdi. Sözünü bitiremedi. Cesedi çı- karmış'ar ve karakola götür- müşlerdi. Merasim zorlukla bit- ti.

Cesedi muayene eden doktor, kadının en aşağı yedi ay evvel ölmüş olduğunu söyledi. Akıllı bir polis olan komiser, kadının Zeynep olmasından şüphelendi. Fedaiye müracaat etti ve cesedi görerek Zeynep olup olmadığını söylemesini rica etti. Fedai her ne kadar "Ben sinirli bir ada- mım, tahammül edemem„ gibi sözlerle sıyrılmak istediyse de muvaffak olamadı. Çaresiz kara- kola gitti. Ölünün yanına götür- dükleri zaman ilk falsoyu yaptı. Polis şüphelendi. Fedaiyi sıkış- tırdılar. O da nihayet itiraf et- ti.

— Peki, cesedi nereye gömmüştünüz ki, öyle meydana çık- tı.

Fedai gömdüğü yeri tarif et- ti. Gösterdiği yer kazılınca, Zey- nebin cesedini orada buldular.

S. T.

Sevişmeler Evlenmeler

Acı Bir Hatıradan Alınan Ders

Geçenlerde kadınların hassas olmalarından bahsetmiş ve oku yucumuza bu yoldaki fikirleri - mizi yazmıştık. Dün Kısıklı A- lemdağı caddesi (M. N.) imza - sile bir mektup aldık. Bu mek - tupta okuyucumuz diyor ki:

"Kadınlara hassas cins diyen ler çoktur, hattâ belki herkes böyle zanneder. Fakat ben id - dia ederim ki, kadın erkekten daha az hassastır. Size mektup yazan okuyucuların hakkı var - dır. Kadının bazı anlarda ağla -ması bile bir nümayiş, bir gös - teriştir. Buna mukabil pek az ağlayan erkekler, asıl kalbinden duyanlar, asıl hissedenlerdir. Ben başımdan geçen küçük vakayı anlatayım:

Üç sene seviştik. O da evli - dir, ben de evliyim. Onun bir, be nim üç çocuğumuz var. Gün ol - duki, yalnız eşlerimizi değil, ço- cuklarımızı bile feda edip git - mek istiyorduk. Başka bir diya- ra kaçıp her şeyi unutacak, yal - nız biribirimiz için yaşayacak - tık. Kısmet değilmiş, olmadı. Fakat hiç bir hâdise yokken, a- ramızda en ufak kızgınlık bile mevcut değilken bir kaç gün o- nu görmedim; gelmedi. Derken öğrendim ki, orta halliden aşağı bir memur olan kocası dolgun bir maaşla uzaklarda bir yere ta yin olunmuş. Ve bir gün bana veda etmek için geldiği zaman yüzünde ı p şöyle dursun, sevinç va Kocasının istikba- li artık nıştı. Ayrılırken tıpkı on i gülmek ister - ken içim ka ıyordu. O, git- ti; aradan a eçti; ben hâlâ için için ağlıyorum. Fakat o be- ni düşünmiyor bile... Ben yal - nız bu misale değil, daha bir çok misallere istinat ederek iddia e- debilirim ki, kadınlar hassas de- ğildirler.„

Siz henüz taze bir yara ile yan lış hüküm veriyorsunuz. Kadın- ların hassasiyeti ilim ile de öl- çülmüş, riyazî bir katiyetle tes- bit olunmuştur. Hassasiyetten ne anlayorsunuz? Başkalarının az alâka duyacakları, yahut duy mayacakları hâdiseler önünde lüzumundan fazla alâkalanmak, heyecana kapılmak değil mi? Bu da haricî bazı alâmetlerle ölçülebilir: Yüz sararır, kızarır, nefes sıklaşır, yahut tıkanır gibi olur; haykırışlar, göz yaşları, hattâ kahkahalar, sesteki titre- meler...

Bütün bu alâmetleri bir çok hâdiselerde, bir çok kadınlarda görebilirsiniz. Fakat bazı kadın larda hiç görünmez. (M. N.) gi- bi hassas erkekler bulunduğu gi bi, onun kaybetiği sevgilisi gibi bütün hislerini bir anda unutan kadınlar da çoktur. Erkek ya - vaş yavaş heyecanlanır, basa - makları kadınlar gibi ikişer, ü- çer atlamaz, teker teker çıkar.

●

Bir çok saadetleri ancak eli- mizden gi tikten sonra farkeder. Bir çok sevgilerde âmilleri kay- bolunca kendilerini belli eder - ler.

"Üsküdardan M...„ imzasile mektup yazan genç kız senele- rdenberi kalbinin bir köşesinde saklı duran sevg i ancak sev - gilisini kaybettikten sonra far- ketmiş. İşte mektubu:

20 yaşında bir kızım. Dört se- nedenberi 26 yaşında bir genç beni çıldırasiye seviyor. Bir çok kereler bana anlattığı halde, baş ka mevzular açarak meseleyi ka pattım. Esasen yalnız bir arada bulunup uzun uzadıya konuşmı- yoruz. Çünkü ailelerimiz müta - assıp.

Benimde bu gence karşı zâfım var. Haddinden fazla mağrur ol- duğumdan ona ufak bir ümit ve- recek harekette bulunmadım. O nu sevdiğimi asla bilmiyor. Hiç hissettirmedim.

Şimdi Anadolunun yakın bir vilâyetine bir vazife ile gitti. Gittiği gündenberi hastayım. Meğer ne kadar seviyormuşum!

Halim çok perişan. Unutmak. Hayır bu asla kabil olamayacak tır.

Ne yapmam lâzım!

Yapılacak iş, evvelâ havadan, sudan bahseden mektuplarla bir memuriyete uzaklaşan sevgili - den hatır sormak, onun halile alâkadar görünmek, sonra gele cek mektupların edasına göre, cevaplara eski hatıraları can - landırıcı satırlar ilâve etmek, da ha olmazsa onun hissiyatına neden mukabele etmemiş olduğunu sormakla kalbini dokmek tir. Bazen açık ka li olmak ve her şeyi söyleyivermek, en kuv vetli ve en emin harekettir.

Kadın ve Moda

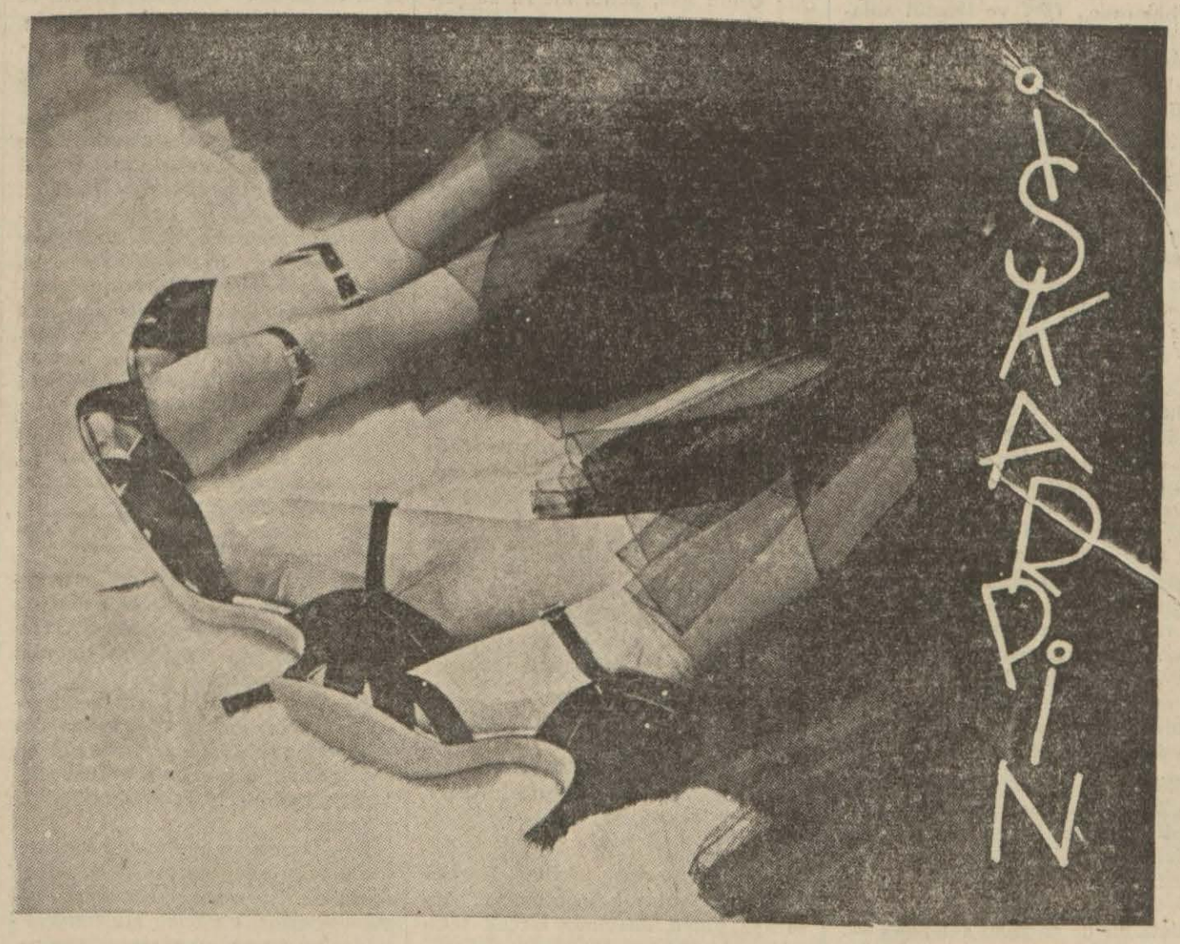

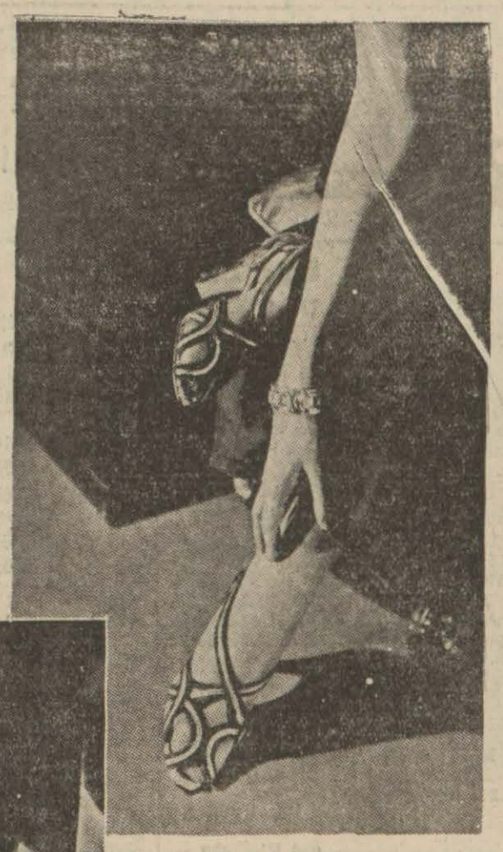

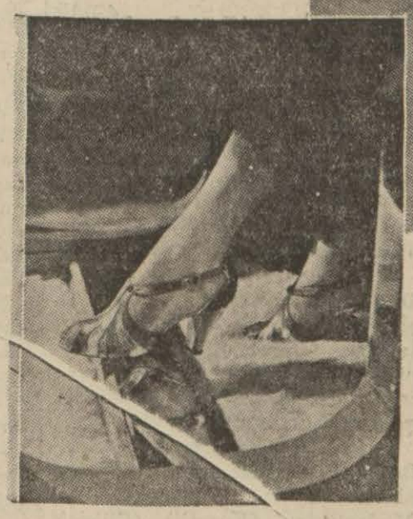

Ayak Ve İskarpinlerde Zarafet

İskarpinde, zarafet kadar, ayağın rahatlığı da düşünülmelidir

Şişlide oturan bir bayan okuyucumuz bizden ayakkabı, ayak bakımı ve ayak zerafeti hakkında bir yazı istiyor ve şimdiye kadar bu hususta bir yerde bir satır bir yazı bile okumadığını ilâve ediyor. Tuhaf bir tesadüf eseri olarak "Tan" bu mektubu aldığı gün böyle bir yazı tasarlamakta ve hattâ resimlerini de hazırlamakta idi.

Sevgili okuyucunun hakkı var. Ayak zerafeti bizde ihmal olunmayor değil! Güzel ayak, güzel çorap ve güzel bir ayakkabı hakikaten hepimizin yüreğini hoplatacak kadar güzel şeyler değil midir? Hele güzel, zarif ve ince bir terlik! Bunu hiç sormayın! Hassas bir erkeği en can evinden avlayan kadın eşyası arasındadır. Fakat ayakkabı ve yahut terlik ne kadar güzel olursa bundan evvel ayağın güzel olması şart değil midir?

Ayağımızı güzel saklamak, her şeyden evvel bir arzu ve gayret meselesidir. Nasırsız, taze ve yumuşak bir ayak sadece Allah vergisi değildir. En güzel ayağı bile rahatsız ayakkabılar giyerek, lüzumu olan ihtimamı ihmal etmekle o kadar kolaylıkla bozar ki, bir iki sene zarfında biz de bu tahribin neticesine bakar, ağlarız.

Ayağı yumuşak ve nasırsız saklamak için en iyi usul günde bir defa bol, amma çok bol sabunlu sıcakca suya sokmak lâzımdır. Mümkün olursa bunu sabah akşam tekrarlamak daha büyük faydalar temin eder. Sıcak banyodan sonra ayağı soğuk su ile çalkalamak da çok lüzumludur. Çünkü açılan mesamatın mümkün olduğu kadar az zamanda kapanması lâzımdır.

Banyodan sonra ayağı iki havlu ile kurulamak lâzımdır. Ayakta ve bilhassa parmak aralarında en hafif bir şekilde bile rütubet kalmayıncaya kadar sıkıca kurulamak, kurutmak ayak sihhatinin ve güzelliğinin birinci şartıdır.

Tırnaklar ne çok kısa kesilmeli, ne de fazla uzatılmalıdır. Ayağına ihtimam eden her bayan bunları haftada bir defa keser, ve her gün aralarında bir şey kalmasın diye, iyice makasla ve bir aletle temizlerse bundan da hiç korkusu olmaz. Yalnız yine tekrarlayalım: Ayaklara her gün ayni ihtimamla bakmak şartile istenilen yumuşaklık elde edebildiğini ve bir gün bakarak, bir kaç gün ihmal etmekle hiç iyi bir netice alınamıyacağını unutmamak lâzımdır.

Ayakları güzel ve yumuşak saklamakta iskarpinlerin ve çorapların da oynadığı rol mühimdir. Moda sadeliğe ve rahatlık içinde zerafete doğru gitmektedir. Bu itibarla artık hepimiz sıkı; nasır yapan iskarpinlerden kurtulmak imkânına malik oluyoruz demektir.

Dikkat edecek olursanız bu sözlerimizin mânasını daha iyi anlayacaksınız. Yukarıdaki üç ayakkabının birisi eldiven gibi yumuşak deriden ve ökçesizdir. Bu terlik kadar rahatını tasavvur etmek güçtür. Ayak parmaklarını istediği gibi büküp rahat ettirmek için ikinci ve üçüncü ayakkabı fevkalâdedir. Bunlar Paris modelleridir.

Diğer iskarpinlere bakacak olursak bunların hem zarif hem de çok rahat oldukları derhal gözümüze çarpan iki hususiyettir. Açık sandallar ve alelûmum ayağın mühim bir kısmını açık bırakan iskarpinler bu sene geçen seneden daha fazla moda olacaktır. Nevyorkun en şık kadınlarının giydiği bu modelleri usta bir kunduracı burada kolaylıkla yapabilir.

Size itina ile seçerek gösterdiğimiz bu iskarpin modelleri aynı zamanda en zarif ayaklı addolunan en şık kadınların giydiği ayakkabılardır. Bu itibarla ayak zerafeti hakkında yazı yazmak lüzumu da ortadan kalkıyor demektir. Çünkü bu ayakların en zarif olduğuna Paris ve Nevyork çoktan kararını vermiştir.

Çoraplara gelince; evvelâ, çorapsız gezmenin ayakları son derece bozacağını söyliyelim. Bilhassa dar iskarpinlerle sıcak günlerde sokaklarda dolaşmak ayaklara karşı en büyük ihanetten başka bir şey değildir. Plâjda, sayfiyelerde sandal biçimi ve çok rahat ayakkabılara bir diyeceğimiz yok.

Çorapların topukları çift örgülüleri en iyisidir. Çorapların yırtık ve yamalı olması da ayakları fena halde bozar. Esas ayakta en ufak bir bere ve nasırın türememesi olduğu için buna son derece dikkat etmelidir. Çok ince çoraplar bizde henüz yapılamıyor. Bunların çok şık olduğuna hiç şüphe olmamakla beraber, biraz daha beklemek lâzımgelecektir.

Renklere gelince; giyen kadının tenine en uygun olanını giymeyi umumî bir kaide olarak kabul edebiliriz. Fakat çorap, ayakkabı ve ayak bahsı o kadar uzundur ki okuyucumuza bu enteresan mevzua pek yakında tekrar avdet edeceğimizi vaadederek bugünlük bu kadarla iktifa ediyoruz.

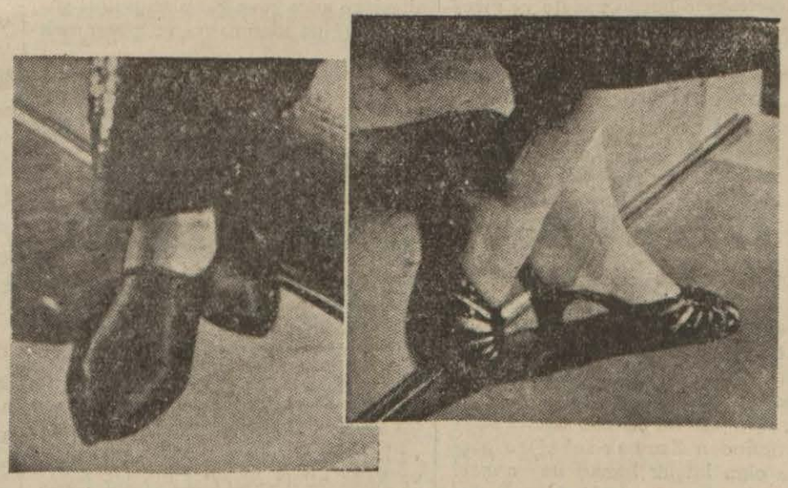

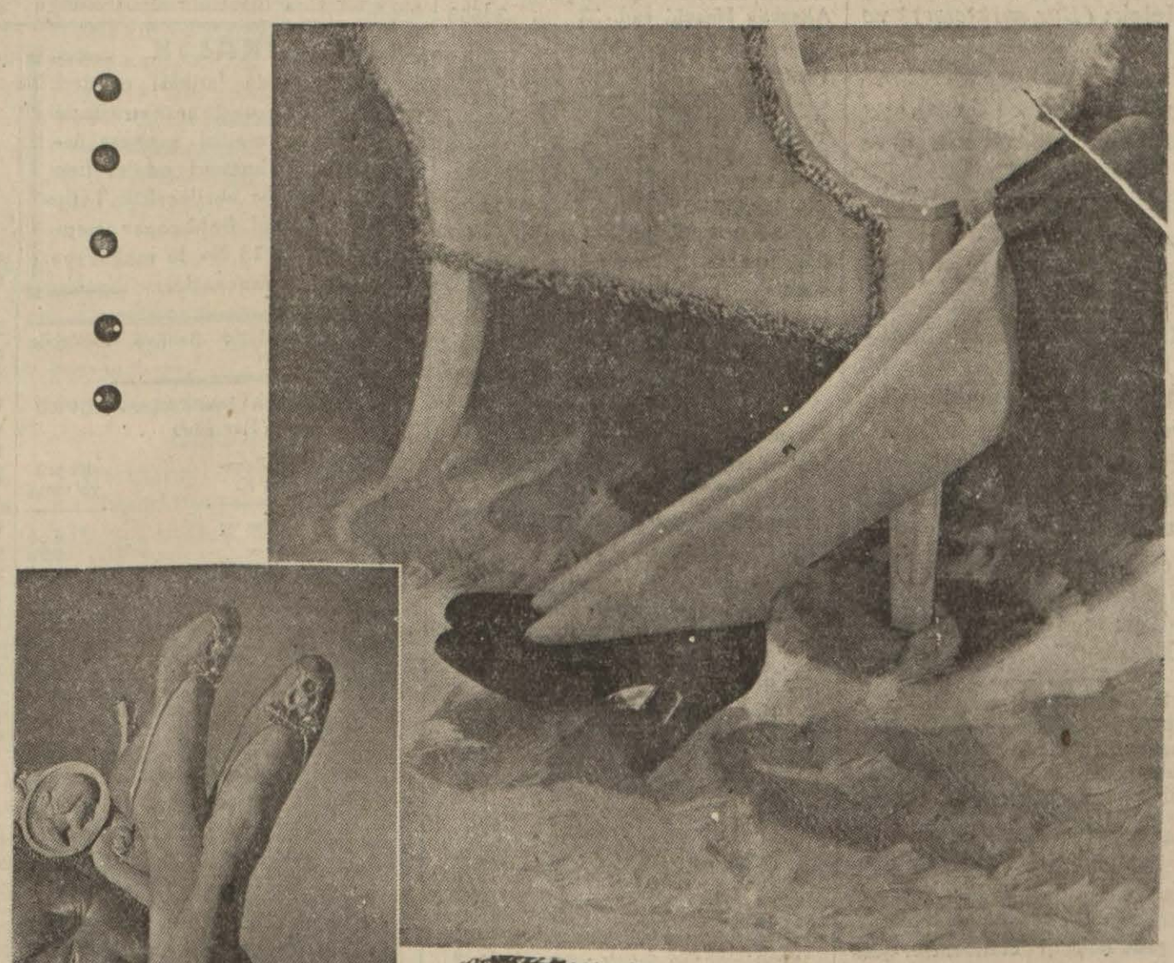

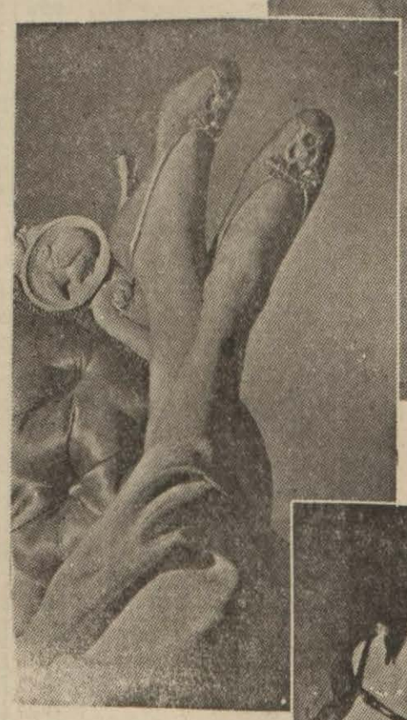

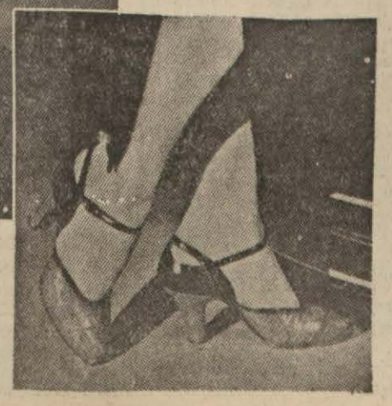

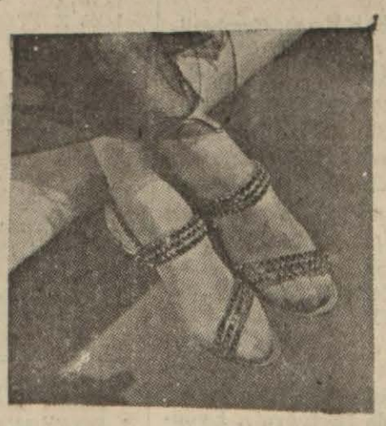

Yunlar

BRİÇ

Yeni başlıyanlar için: 23

İki löve

Başlangıçta iki löve birden deklâre etmek, elindeki kâğıtların asgariden çok yüksek kıymette olduğunu ve hafif bir elle kendisine yardım edebileceğini arkadaşına anlatmak içindir.

İki löve birden deklâre etmek için şunlar lâzımdır:

1 — Hiç olmazsa bir buçuğu deklâre edilenden başka renklere ait olmak üzere üç buçuk onör lövesi.

2 — Yalnız kendi elile yedi löve yapmak ihtimali.

Bu çeşit deklârasyon daha fazla kıymetli renkler için yapılır ve arkadaşın hafif bir yardımile manş yapmak kabil olur. Meselâ : (Kör: As, rua, 7, 6, 5, 4; karo: As, vale, 4, 2; trefl: As, 4; pik: 8) şeklindeki bir elle yalnız bir kör deklâre edilecek olursa, eğer arkadaşta: (Kör: Vale, 3, 2; karo: 6; trefl: Rua, 10, 9, 7; pik: vale, 9, 6, 5, 2) şeklinde bir el bulunduğu takdirde ne söylenilen rengi tutmasına ve ne de renk değiştirmesine imkân yoktur. Fakat ilk söyliyen iki kör birden deklâre ederse arkadaşı o elle mutlaka üç diyecek ve dört körde karar kılarak manş yapılması kabil olacaktır.

Aşağı kıymetteki renklerde yedi lövelik bir elin manşa gidebilmesi için arkadaşın kuvvetli bir yardımı lâzımdır. Eğer arkadaşta böyle kuvvetli bir yardım varsa, esasen, iki löve birden deklâre edilmeden o rengi tutacağı tabiîdir. Bunun için aşağı kıymetteki renklerde 8 muhtemel löve varsa, ancak o zaman, arkadaşı konuşturmak için, iki löve birden deklâre etmek doğrudur.

İki löve birden söylemek için kontrakt briçte çok kullanılan başka bir usul vardır ve bunu bilmek lâzımdır. Bu usul, ancak aşağı yukarı manş yapabilecek kuvvette bir elle iki löve birden deklâre etmekten ibarettir. Buna (forsing) icbar deklârasyonu denilir. Bu usul, iki ortak oyuncunun şlemi bulamadıkları takdirde, mutlaka manşta kalar kılıncıya kadar arttırmadan vazgeçmemelerini icap ettirir.

Böyle bir deklârasyon için elde:

Ya üç renkte beş buçuk onör lövesi;

Ya üç renkte beş onör lövesi ve altı kâğıtlı kuvvetli bir kozu;

Ya üç renkte beş onör lövesi ve müsavi kuvvette iki rengi;

Yahut ta üç renkte dört buçuk onör lövesi ve çok uzun ikinci rengi bulunmalıdır.

Bilenler için

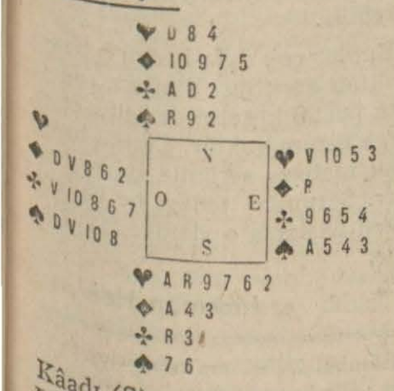

Kâadı (S) vermiştir:

Deklârasyon, sırasile şöyle yapılmıştır: (S) bir kör; (O) pas; (N) iki kör; (E) pas; (S) dört kör; (O), (N) ve (E) pas.

(O) oyuna pik damı ile başlamış ve sırasile pik valesini ve onlusunu oynamıştır.

(S) üçüncü piki keser. kozdan bir tek löve kaybetmemek şartile taahhüdünü yerine getirebilecektir. Eğer, kendisinde eksik olan dört koz (O) da ise valenin yapılmasına mâni olamaz. Fakat bunlar (E) de ise, elinde koz as, rua ve dokuzlusunu muhafaza etmek ve ilk elde damı oynamak şartile bütün kozları alır. Ancak kozun üçüncü elini, kendisindeki as ve dokuzlu çatalına doğru oynayabilmek için mor da el tutacak bir kâat olmamalıdır. Binaenaleyh (S), karo kaçmak telâşile derhal trefl oynamak hevesine düşmemelidir. Çünkü trefl, eli mora geçirebilmeğe yarayacaktır. Şu halde mordan evvelâ koz damını ve sonra ufak bir koz oynamalı, (E) nin onlusunu rua ile almalıdır. Elinden trefl ruasını oynadıktan sonra trefl damı ile mora geçerek trefl asının üstüne elinden bir karo kaçmalı ve nihayet koza empas yapmalıdır.

Prensip: Taahhüdü yapanın as, rua, dokuzlusu kendi elinde, damı ile hiç olmazsa iki ufağı morda olmak üzere dokuz kozu varsa; kaide hilâfına olarak ilk elde damı oynamalıdır. Bu suretle dört koz sağındaki oyuncu da bulunuyorsa, elindeki as, rua, dokuzlu çatalı sayesinde bütün kozları düşürebilir. Ancak kozun üçüncü elini, kendisindeki as, rua, dokuzlu çatalına doğru oynayabilmek için morda el tutacak bir kâat muhafaza etmelidir.

RADYO TİYATRO

ECZANELER
HASTANELER
İTFAİYE V. S.

Bugünkü program

MOSKOVA

175 Khz. 1724 m.

17.30 Parti yayını, 18.30 Askeri program. 19.30: Kolkhozlar için şiir ve musiki. 22: Çekçe yayın, 23.05: İngilizce. yayım. 24.05: Almanca.

BÜKREŞ

823 Khz. 364 m.

13-15: Plâk ve duyumlar. 18: Hafif musiki. 19: Duyumlar. 19.15: Radyo orkestrası. 20: Konferans. 20.20: Plâk. 20.45: Konferans. 21.05: Oda musikisi. 21.35: Romen şarkıları. 22: Konferans. 22.15: Hafif musiki.

BUDAPEŞTE

545 Khz. 550 m.

20: Macar musikisi. 21.15: Radyo piyesi, 23 Duyumlar, 23,20 Çingene musikisi. 24.20: Heinemann cazı.

PRAG

638 Khz. 470 m.

19.10: Almanca yayım. 19.45: Duyumlar. 19.55: Plâk. 20: Duyumlar. 20.10: Plâk. 20.15: Aktüalite. 20.25: Orkestra. 20.50: Londradan bildirilecek. 21.10: Popüler şarkılar. 21.30: Sözler. 22: Duyumlar. 23.15: Plâk. 23.30: Fransızca ders.

HAMBURG

904 Khz. 332 m.

20: Mozart'ın eserlerinden konser. 20.35 Skeç. 21: Duyumlar, 21.15: Musul yayım. 21.45: Ziraat. 22.05: "Die elite Teufel,, adlı skeç. 23.15: Duyumlar. Gece konseri.

VARŞOVA

224 Khz. 1339 m.

20.35: Plâk, sözler. 21: Opera parçaları. 21.15: Edebiyat, duyumlar. 22: Chopin konserleri. 22.30: Sözler. 22.40: Keman konseri, reklâmlar, 23.15: Şarkılar. 23.35: Salon musikisi.

PARİS

182 Khz. 1648 m.

21: Piyano. 21.30: Gazete makaleleri. 22.15: Son duyumlar. 23.30: Hava raporu. 23.35: Robert cazı.

VIYANA

592 Khz. 507 m.

20: Duyumlar. 20.20: Aktüalite. 21: Or-Askeç mızıkası 22.15: Şen. karışık yayım. 23: Duyumlar. 23.10: Bruckner'in eserlerinden konser. 24: Kitab bahsi. 24.15: Es-.rantoca mizah. 24.10: Dans plâkları. 1.10 Silving kuarteti.

Sinemalar, Tiyatrolar

* Saray: *(Karyoka).*

* Türk: *(Sürüsüne bereket)* ve *(Bir gönül böyle avlandı).*

* Sümer: *(Harp)* ve *(En çılgın gecesi)*

* İpek: *(Tunç vücutlar)* ve *(Dr. Mabüsün vasiyetnamesi)*

* Melek: *(Bar şarkıcısı)* ve *(Kadınlar ne isterler)*

* Tan: *(Nana)*

* Üsküdar Hale: *(Zuzu).*

* Elhamra: *(Macar marşı)* ve *(Vals muharebesi)*

* Süreyya: *(Kazak kalbi)* ve *(Avlanan gönül)*

* Şık *(Casus kalbi)* ve *(Telefoncu Kız)*

* Hilâl: *(Çelyuskinin maceraları)* ve *(Paganini).*

* Alkazar *(Şeytan Kardeşler)* ve *(Kaçak)*

* Yıldız *(Gençlik Arzusu)*

* Şark: *(Atlantit)* ve *(Cürmü meşhut).*

* Ferah: *(Parisli kahveci)* ve *(Sevdalılar kervanı).*

* Millî: *(Maskeli kadın)* ve (Çin Esrarı)

Y. S. T. Halide ve arkadaşları tiyatrosu 15 Mayıs Çarşamba günü akşamı saat tam 21 de Beşiktaş Suad Park sinemasında (Bir Avuç Ateş) komedi 3 perde Çeviren H. Kemal.

Nöbetçi Eczaneler

Bu gece nöbetçi eczahaneler şunlardır:

Eminönünde (Ali Rıza), Çemberlitaşta (Sırrı), Gedikpaşada (Asadoryan), Cibalide (Necati), Şehzadebaşında (Üniversite), Aksarayda (Şeref Celâl), Samatyada (Rıdvan), eereminde (Nazım), Kara ümrükte (Kemal), Büyükadada (Mehmet), Heybelide (Tanaş), Bakırköyünde (Hilâl), Balatta (Arif), Hasköyde (Halk), Kasımpaşada (Merkez), Muvakkithane caddesinde (Saadet), Söğütlüçeşmede (Osman Hulûsi), Beşiktaşta (Nail), Taksimde (Dellasuda), Yenişehirde (S. Baronakyan), Şişlide (Nargileciyan), Galatada (Karaköy), Taksimde (Ertuğrul), Eyüpte (Hikmet) eczaneleri.

Yolcu müracaat yerleri

Deniz Yolları acentesi Telefon	42362
Akay (Kadıköy iskelesi baş memurluğu) Telefon	43732
Şirketi Hayriye, Telefon	44703
Vapurculuk Şirketi merkez acentesi, Telefon	22925
Şark Demiryolları müracaat kalemi. Sirkeci Telefon	23079
Devlet Demiryolları müracaat kalemi. Haydarpaşa. Telefon	42145

Liman hareketleri

Dün limanımıza şu vapurlar gelmiştir:

Ayvalıktan: (Bandırma), Karabigadan: (Mersin), Bartından: (Kemal), Mudanyadan: (Tayyar).

Dün limanımızdan giden vapurlar şunlardır:

İzmite: (Güzel Bandırma), Mudanyaya: (Kocaeli), İskenderiyeye: (İzmir), Bandırmaya: (Gülnihal), Karadenize: (Karadeniz)

Bugün limanımıza şu vapurlar gelecektir:

Mudanyadan: (Kocaeli), (Cilicia) Akdenizden. Akdenizden: (Ege), Köstenceden (Regel Karol).

Bugün limanımızdan gidecek vapurlar şunlardır:

Köstenceye: (Regel Karol), Akdenize: (Frideno), Karadenize: (Cilicia) ve (Egeo), İzmite: (Ayten), Ayvalığa: (Bandırma), Karabigaya: (Kemal).

İtfaiye Telefonları

İstanbul itfaiyesi	24222
Beyoğlu itfaiyesi	44644
Kadıköy itfaiyesi	60020
Üsküdar itfaiyesi	60625

Yeşilköy, Bakırköy, Büyükdere, Paşabahçe, Kandilli, Erenköy, Kartal, Büyükada, Heybeli, Burgaz, Kınalı mıntakaları için telefon santralındaki memura (yangın) kelimesini söylemek kâfidir.

Hastane adresleri ve Telefonları

Cerrahpaşa hastanesi. Cerrahpaşa	21693
Zeynep Kâmil hastanesi. Üsküdar, Nuh kuyusu, Gün doğumu caddesi	60179
Haseki kadınlar hastanesi. Aksaray Haseki cad. 32	24553
Beyoğlu Zükûr hastanesi. Firuzağa	43341
Gülhane hastanesi. Gülhane	20510
Kuduz hastanesi. Çapa	22142
Emrazı akliye ve asabiye hastanesi. Bakırköy Reşadiye kışlası	16..60
Etfal hastanesi. Şişli	42426
Haydarpaşa Nümune hastanesi	60107

Çabuk sıhhî yardım teşkilâtı

Bu numaradan imdat otomobili istenilir. 44998

KÖPRÜ - HAYDARPAŞA - KADIKÖY

(Her gün)

Köprüden Kalkış		H. Paşadan K.	Kadıköyüne Varış
6.30	X	6.48	6.53
7.00	X	7.18	7.23
7.30	D	—.—	7.50
7.35	X	7.53	—.—
7.35	X E	7.53	7.58
8.05	Adana	8.23	8.28
8.25	X	8.45	—.—
8.30	D	—.—	8.50
8.40	E	—.—	8.58
8.50	D	9.10	—.—
9.05		9.23	9.28
9.20	Toros	9.40	9.45
9.50	X	10.08	10.13
10.30		—.—	10.48
11.00	X	11.18	11.23
11.45	X	12.03	12.08
12.30		—.—	12.50
13.15	X	13.33	13.38
14.00	X	14.20	14.25
14.30	Ankara muhtelit	14.48	14.53
15.10	X	15.28	15.33
15.50	X	16.08	16.13
16.30		—.—	16.45
16.45	X Adapazarı	17.05	—.—
17.00		—.—	17.15
17.30		—.—	17.45
17.45	X	18.05	—.—
18.00		—.—	18.15
18.30	X	18.48	18.53
19.00	Ankara sür'at	19.18	19.23
19.30	X	19.50	—.—
19.45		—.—	20.05
20.30	X	20.48	20.53
21.10	X	21.30	21.35
22.30	X C.	22.50	22.55
23.45	X A.	24.05	24.10

A. İşaretli seferin treni cuma, pazartesi günleri işler.
B. İşaretli seferin treni perşembe ve pazar günleri işler.

ÖZ DİL SÖZLÜĞÜ

KLAVUZ İÇİN DERSLER

— 4 —

Adet — görenek "usage,, alışkanlık "habitude,, (örf ve taamül anlamına) "us et coutumes,,

Adeta — bayağı, enikonu, orta, nomal.

Adi — bayağı.

Köylülerimizin görenek sözünü sık sık hatırlarız. Fakat bunu, çok vakit, tradition anlamına gelen an'ane ile karşılaştırırız. Görenek osmanlıca âdetin karşılıklarından biridir.

Çünkü bir de bu kelimeyi itiyad ile bir anlamda kullanırız. O vakit âdet karşılığ alışkanlık olur. Sigara içmek kötü bir alışkanlık (âdet, itiyad) tır.

Ancak bir de osmanlı'arın âdatı beldelerindeki âdet vardır ki, örf ve teamül demektir, onu da türkçemizin Törü kelimesi ile karşılıyoruz: "Sizin bu yolda hareketiniz bizim şehrin veya memleketin âdetlerine uymaz!,, cümlesindeki âdet sözü ancak Törü ile anlatılabilir. Türkçemiz, bir çoklarında olduğu gibi, bu kelimenin kavramlarında da, bizi, düşüncelerimizi tam kelimeleri ile anlatamamak tasasından kurtarmıştır.

Bayağı kelimesinin hem âdeta, hem adi kelimesinin karşılığı olduğu gözünüze çarpmıştır.

— Adi bir adam..

Veya:

— Bu hareketinizle beni adeta tahkir ediyorsunuz.

Sözlerindeki iki "âdeta,, nın yerine hemen bayağı kelimesini koyabilirsiniz.

Adeta bir de enikonu anlamına gelir. "Adeta güzel yazmağa başladınız!,, "âdeta kış havası!,, sözlerini "enikonu güzel yazmağa başladınız!,, "enikonu kış havası!,, diye karşılıyabilirsiniz.

Bir de meselâ ne çok şekerli, ne az şekerli yerine kahve için âdeta kelimesini kullanırız: Burada kelimenin karşılığı ortadır. Nomal da at yürüyüşü için kullandığımız âdetanın yerini tutar.

●

Afiv — Bağış

Bu karşılığı bilirsiniz: "Kusurumuzu bağışlayınız!,, demek, "affediniz!,, demektir. Ancak, şimdi, "sizden bağış dilerim!,, "büyüklerin bağışı olmasa küçükler ne yapardı?,, cümlelerinde olduğu gibi, bağış kelimesini tek olarak kullanacağız.

●

Nomal — Tabiî
Dışnomal — Gayritabiî
Üsnomal — fevkalâde

Mahmut Kâşgarî'nin Divanı Lûgatittürkünde nom kelimesinin anlamı ne ise, yunanca nomos ve lâtince norma kelimelerinin karşılığı da odur. Bundan 1000 yıl önce arapçadan türkçeye bir türk lûgatinin almış olduğu bu kelime, en eski, en asil köklerimizdendir. O halde norma da bizimdir: Onun had, haddi meşru karşılığı kullanacağız.

Nomal zamanlarda değiliz. Devrimler üsnomal çalışan insanlar elinde yürür.

Her şeyde, giyinişte, oturuşta, yazı ve yaşayışta dışnomal'a düşmekten kaçınmalıyız. Türkçe olan tabi'ğ sözü başkadır: "Sizin böyle hareket ede ceğiniz tabiiğ idi.,,

●

Esenleşmek — biribirine afiyet ve selâmet dilemek
Esenlik — afiyet, selâmet
Esen — afiyet, selâmet ve "salim,,

Bu esenleşme sözünü yakın divan şiirlerinde bile görüyoruz. Selam kelimesi türkçe olduğu için, selâm ve esen, selamlaşma ve esenleşme sözünü biribirinden ayırd etmeliyiz: "Dostlarımı otelde buldum. Selâmlaştık ve esenleştik!,,

Bir mektup veya telgrafın altında şu iki kelime, yan yana, ne güzel gider: "Selâm ve esen!,,

Bir hastaya esenlik dilemek, "temennii âfiyet etmek,, bir yolcuya esenlik dilemek "temennii selâmet etmek,, tir.

Belki dil işleye işleye, esen kelimesini salim yerine de alacaktır. Salimin karşılığı sağdır. Fakat "Salim bir dimağ ile,, sözü yerine, belki, "esen bir dimağ ile,, sözü "sağ bir dimağ ile,, sözü kadar yerinde olur.

Artık esenlemek sözünü de selâmetlemek yerine kullanırsınız: "Ankaraya giden ilbayımız birçok tanıdıkları tarafından Haydarpaşa istasyonunda esenlenmiştir.,,

"Teşyi etmek,, sözünün türkçesi "uğurlamak,, tır. Fakat "esenlemek,, de daha içtemlik var.

Bu son satırlarda geçen kelimeler:

Esenlemek — Selâmetlemek
Uğurlamak — Teşyi etmek
İçtem — Samimî
İçtemlik — Samimiyet

Gazetelere Yazılan mektub

Ankara, 14 (A.A.) — Dil Cemiyeti genel sekreterliğinden: Kılavuzda çıkan karşılıkları kullanmaya gazete ve mecmua yazıları ile okurlarını alış listeler göndermek esası üzerinde Antırmak üzere her gün beşer kelimelik karada bulunan gazete ve mecmua sahipleri arasında verilen karar, matbuat genel direktörlüğü yoliyle bütün gazetelere yazılmıştır. Gazete ve mecmualara yazılan mektubun kopyesi şudur:

«Günün en büyük devrim işi olan dil meselesinde bütün gazete ve mecmuaların elbirliğiyle hareket etmeleri ve yeni çıkarılan kılavuz kelimeleri kullanmaya hem yazarlarını, hem de okurlarını lıştırmaları için şu sırada Ankarada bulunan gazete ve mecmua sahipleri arasında verilen kararın bir kopyesini ilişik olarak sunuyorum. Beşer kelimelik listeler basın genel direktörlüğü eliyle gazete ve mecmuaların adreslerine gönderilecek ve her gün bir liste olarak gazete ve mecmualara konulacaktır. Ulusal dil işinde bütün Türkiye basınının tam bir anlaşma ve birlikte çalışacaklarını göstermek üzere bağlı karar suretinin umumî neşriyatı idare eden zat tarafından imza edilerek ve gazete veya mecmua mührü de konularak kurumumuza gönderilmesini ve listeler geldikçe karar dairesinde hareket edilmesini diler, dilimizin özleşmesi uğurundaki sıkı ve candan çalışmalara her zaman olduğu gibi bu defa da seve seve ortaklık edeceğinizden emin olarak önceden teşekkürlerimi ve içten saygılarımı sunarım.,,

Bu mektuba bağlı olan karar kopyesi şudur:

«Türkçede çıkan gazete ve mecmuaların, günün başlıca devrim işi olan dil meselesinde elbirliğiyle hareket etmeleri için aşağıdaki notalar kararlaştırılmıştır:

1 — Dil cemiyeti kılavuz komisyonu tarafından gazete ve mecmuaların adreslerine hergün beşer kelimelik bir liste gönderilecek ve bu listedeki kelimelerin kullanış tarzı misallerle gösterilecektir.

2 — Gazete ve mecmualar bu listeleri olduğu gibi basacaklar ve ondan sonra bu listelerdeki kelimelerin Osmanlıcalarını bir daha kullanmayacaklardır. Gazete ve mecmuaların yayın işlerini çevirenler ve yazı işleri direktörleri ile düzeltme şefleri, gazete ve mecmualara gelen yazılardaki osmanlıca kelimelerden listelerde bulunanları değiştirerek, veya yazıcılarına değiştirterek yerlerine türkçe karşılıklarını koyacaklardır. Gazete ve mecmuaların kendi türkçeleştirme çalışmaları ayrıca devam edecektir.

Şu sırada sahipleri Ankarada bulunan gazete ve mecmua sahiplerinin kendi aralarında toplanarak vermiş ve Anadolu Ajansı ile neşretmiş oldukları yukarıdaki kararı gazetemiz (mecmuamız) adına da kabul ve taahhüd ettiğimizi bildirmek üzere bu karar suretini imza ediyoruz.,,

Türk dili araştırmaları yolunda bu güne kadar sürüp giden çalışmalara candan, yürekten ortaklık etmiş olan bütün Türkiye gazete ve mecmualarının bu büyük işte de elbirliğiyle çalışacaklarından emin olan kurumumuz, bu beşer kelimelik listelerin günü gününe basılması ve ondan sonra bunların osmanlıcalarının yazılardan atılması işinin de bütün Türk basın ailesince seve seve karşılanıp ileri götürüleceğine inanmakta ve güvenmekteyiz.

KİRALIK

Beyoğlun'da İstiklâl caddesi Galatasaray postanesi sırasında 180 No. lu zemini mağaza üstündeki üç kattaki odalar hep birden kiraya verilecektir. Taliplerin İstanbul Balıkpazar peynirci sokak 13 No. lu mağazaya müracaatları.

X. İşaretli seferlerin Banliyö trenlerile iltisakı vardır.

KADIKÖY - HAYDARPAŞA - KÖPRÜ

(Her gün)

Kadıköyünden K.		H. Paşadan K.	Köprüye varış
6.25		6.35 X	6.50
7.00		—.—	7.20
7.30		7.38 X	7.53
8.00	D	—.—	8.20
—.—		8.13 X	8.28
8.05	E	8.13 X	8.28
8.35		—.—	8.50
—.—		8.50 X	9.05
9.00	D	—.—	9.20
—.—		9.15 Ankara sürat	9.35
9.05	E	9.15	9.30
9.40		9.48 X	10.03
10.10		10.18	10.33
10.30		10.38 X	10.53
11.00		11.10 Adapazarı	11.25
11.45		11.53 X	12.08
12.35		12.45 Ankara muhtelit	13.00
13.05		13.15 X	13.30
13.45		13.55 X	14.10
14.35		—.—	14.55
15.00		15.08 X	15.23
15.45		—.—	16.05
16.20		16.28 X	16.43
16.55		—.—	17.15
—.—		17.10 X	17.30
17.25		—.—	17.45
17.55		—.—	18.15
—.—		18.10 X	18.30
18.25		—.—	18.45
19.00		19.10 X Adana	19.25
19.35		19.43 Toros	19.58
—.—		20.05 X	20.25
20.30		20.40 X	20.55
21.10		21.20 X	21.35
21.55		22.05 X C.	22.20
23.05		23.15 X B.	23.30

C. İşaretli seferlerin treni 1 hazirandan 31 birinci teşrine kadar işler.
D. İşaretli seferler cuma günleri yapılmaz.
E. İşaretli seferler cuma günleri yapılır.

POLİS

Bir Çocuk Taksimde Tramvay Altında Kaldı

Dün saat 12,30 da İstiklâl caddesinde feci bir tramvay kazası olmuştu. Vak'a şöyle olmuştur:

Vatman Şerifin idare ettiği 149 Numaralı Şişli - Tünel arabası Taksimden Parmakkapıya doğru gelmektedir. İşte tam bu esnada Yıldız sineması önünden Zambak sokağına geçmekte olan küçük İsmail ile annesi tramvayla karşılaşmışlardır. Kadın birden bire kaldırıma fırlamış ise de geri kalan çocuk hat kenarına çıkmadan tramvayın çarpmasile yere düşmüş ve ön korkuluğa yaslanarak beş metre kadar sürüklenmiştir. Sürüklenme esnasında tramvayın ön korkuluğundan sıyrılan İsmail tekerleklere doğru kaymağa başlamış, fakat vatmanın derhal fren yapması ve en kısa bir zamanda arabayı durdurması ile mutlak bir ölümden kurtulmuştur. Çocuk arabanın altından kolaylıkla çekilip alınamadığı için hemen kırk dakika kadar o vaziyette kalmıştır. Vak'a mahalline getirilen vinç ile araba kaldırılmış ve ön korkuluklar kırılarak İsmail çıkarılmıştır. Çocuk hastahanesine kaldırılan İsmail başından ve karnından yaralanmıştır. Kalçaları ve kaba etleri parçalanmış bir halde olduğundan Operatör Suad tarafından yaralar temizlenmiş ve dikilmiştir.

Galatasaray merkezinde ifadeleri alınan vatmanla İsmailin annesi gayet şaşkın bir hal içinde idiler. Kadın cağız tecennün edecek gibiydi. Diğer şahidlerin ifadelerine göre kazada vatmanın bir suçu olmadığı anlaşılmaktadır. Çocuğun sıhhati iyidir. Tahkikata devam olunmaktadır.

Mukaddema Erenköy İstasyon civarı merhum Mehmetpaşa köşkü 3 numarada mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan merhum Rıfat zevcesi İffete.

İSTANBUL İKİNCİ İCRA MEMURLUĞUNDAN :

Emniyet Sandığına rehnetmek suretile mezkûr Sandık idaresinden 27-4-931 tarih ve 43942 numaralı senet mucibince istikraz eylediğiniz otuz liranın tesviye edilmemesi hasebile meblâğı mezbur borcunuzun yüzde dokuz faiz ve yüzde üç komisyon ve faiz ve komisyon ve masarif yekûnundan yüzde iki buçuk muamele vergisi ve masarifi icraiye ile maan tahsili hususunun temini zımmında merhun bulunan Bir çift pırlanta küpe, bir altın saat maa köstek icra ve iflâs kanununun 145 inci maddesine tevfikan paraya çevrilmesi için daireye müracatta bulunan alacaklı mezkûr Sandık idaresi tarafından talep edilmesi üzerine olbaptaki maddei kanuniye dairesinde tanzim ve berayi tebliğ mübaşirine tevdian tarafınıza gönderilen ödeme emri zahrına mübaşirinin vermiş olduğu meşruhatta mezkûr mahalde ikamet etmediğiniz bildirilmiş olmasına mebni tebligatı muktaziyenin bir ay müddetle ilânen tebliği takarrür etmiş olmakla tarihî ilândan itibaren 934-3941 dosya numarasile müddeti muayyenei mezkûre zarfında icranın durmasını mutazammin şifahî veya tahrirî olarak bir itirazı kanunî sert veya borcunuzu eda eylemediğiniz takdirde müddeti mezkûrenin hitammı müteakip berveçhi talep merhun mücevheratınızın paraya çevrilmesi hususundaki muamelâtı icraiyenin gıyabınızda infazına iptidar kılınacağı malûmunuz olmak ve bu hususiyetteki ödeme emrinin tebliği makamına kaim bulunmak üzre keyfiyet ilânen tebliğ kılınır. (2650)

SAĞLIK ÖĞÜTLERİ

Bulaşık Menenjit

Geçen gün Tan yazmıştı: İstanbulda bir kaç yerde salgın menenjit hastalığı görülmüş, sağlık müdürlüğü hastalığın yayılmasına meydan vermemek için tedbirler almış...

Bu zamanda bulaşık hastalıklara karşı yapılan tedbirler daima iyi neitce verdiklerinden, İstanbul sağlık müdürlüğünün aldığı tedbirlerin de faydalı olacağında şüphe yoktur. Ancak herkesin de yalnız o umumî tedbirlere bel bağlamayarak kendi sağlığını koruması ve böylece o tedbirlerin daha tesirli olmasına yardım etmesi lâzımdır.

Zaten, bu hastalık yerleştiği vakit korkunç olmakla beraber, onun gelmemesi için lâzım olan şeyleri yapmak; hastalıktan korunmak pek te güç değildir.

Bir kere, bulaşık menenjit daha ziyade ilkbahar hastalığıdır. Bizim güzel İstanbulumuz da hiç bir vakit ilkbaharı uzun sürer diye ün almış şehirlerden değildir. Sıcaklar nerede ise başlayacaktır. Onun için bu hastalığa karşı yapılacak tedbirlerin faydalı olmasına bu mevsim de yardım edecektir.

Bu hastalığın menengokok denilen bir mikroptan ileri geldiğini belki duymuşsunuzdur. Bu mikroplar burunda ve boğazda yaşarlar ve orada ilkin, üç, dört gün, nezle ve boğaz ağrısı yaptıktan sonra, sinir yolu ile beynin ve murdar iliğin etrafına giderek orada menenjit husule getirirler.

Hastalık yaşlı adamlarda az görülür. Daha ziyade on beş yaşına kadar çocuklarda ve kalabalık halde yaşayan gençlerde olur. Bulaşık menenjit hastalardan sağlam insanlara geçebilir. Fakat onun mikroplarını burunlarımda ve boğazlarımda taşıyan herkes mutlaka hasta olmaz. Hafif bir nezle ile geçiştirebilir. Şu kadar ki bir insan kendisi hasta olmadığı halde, mikroplarını aksırıkla, öksürükle başkalarına geçirerek onları hasta edebilir. Hastalığın yayılmasına en büyük sebep te böyle kendileri hasta olmadıkları halde başkalarına hastalık veren mikroplu adamlardır.

Bunlar birer birer muayene edilirse mikropları bulmak mümkündür. Fakat bir şehirde herkesi muayene etmek mümkün olamayacağından en iyisi, bu hastalık zamanında, herkesin kendisine ve en ziyade çocukların burunlarına, boğazlarına dikkat etmesidir.

Burnu ve boğazı temiz tutmak, mikroplardan korunmak için bir çok antiseptik ilâçlar vardır. Bu hastalıktan korunmak için mahsus hazır ilâç bile yapılmıştır. En kolayı iyotlu, yahut asit fenikli gliserinle boğazı ve burnu temizlemektir. Oksijenli su (onda bir), kuvvetli bir kolonya suyu bile bu işi görebilir.

Bunlar çok defa insanı o hastalıktan korurlar. Bunlara rağmen hastalık gelse de telâş etmeğe lüzum yoktur. Çünkü hastalık mahsus serumla iyi edilebilir. Serumla tedavi ne kadar erken başlarsa o kadar faydalı olur.

Lokman Hekim

İstanbul 7 inci İcra memurluğundan : Bir borçtan dolayi mahcuz bulunup paraya çevrilmesine karar verilen gardrop, lavabo, kanape, beyaz yatak çarşafları ve saire ev eşyaları 18-5-935 tarihine müsadif cumartesi günü saat 12-13 e kadar 6 cı daire Meşrutiyet caddesi Bedrettin arsa sokak Zariko apartmanı han ikinci daire derununda açık artırmaya çıkarılacağından taliblerin gün ve saatında mahallinde hazır bulunacak memura müracaatları ilân olunur.

(11500)

Dr. A. KUTİEL

Karaköy Topçular caddesi N.35 3357

İtalya Habeşistan Mandasını mı istiyor?

İngiltere vaziyeti ciddî görüyor, Habeşistanın Uluslar Kurumuna müracaatı

Cenevre, 14 (A.A.) — Uluslar kurumuna yolladığı yeni notada Habeşistan, konseyin, İtalyanın süel hazırlıkları ve Eritre ile Somali'ye yaptığı yollamaların doğurduğu durumu tetkik etmesini istemiştir. Nota aynı zamanda, 1928 İtalyan - Habeş andlaşmasında tasrih edilen hakemlik komisyonunun kurulmasını istemektedir. Habes hükûmeti, böyle bir komisyonun kurulması kararlaştırıldığı takdirde, üye tayin edilmesi için İtalyanın ecnebi hükûmetlere yaptığı teşebbüslerden şikâyet etmektedir.

Roma, 14 (A.A.) — İtalya, 1928 tarihli andlaşmanın icaplarından olan hakem komisyonuna iki üye tayin ettiğini Habeş hükûmetine bildirmiştir. Bunların adı, Habeş üyeler de tayin edildikten sonra ilân edilecektir.

İngiltere meseleyi tetkik Ediyor

Londra, 14 (A.A.) — Kabine Lord Eden'in gelecek hafta, İtalya - Habeş ihtilâfına dair Cenevreye götüreceği talimatı müzakere etmektedir. Vaziyet, son derece ciddi telâkki ediliyor. Kat'î bir hattı hareket tayin etmezden önce, ulusal hâdiseleri hakkında tahkikat yapacak heyetin bir an evvel teşkili için İngilterenin izhar eylediği temennilere Fransanır da iştirakini istemek üzere Sir George Klerk tarafından vukubulacak teşebbüslere Fransanın ne cevab vereceği beklenilmektedir.

İtalya manda istiyor

Paris - Soir gazetesinde okuduk: Noto Zuotidiana gazetesine göre İtalya, bütün Habeşistan üzerinde, kendisine, bir manda verilmesini Uluslar kurumundan isteyecektir. Bu gazete diyor ki: "Habeşistanı, Uluslar kurumuna kabul etmek büyük bir hatâ olmuştur. Bu barbar devleti, uluslar arasına kabul etmek kadar büyük hatâ olur mu? Italya, manda talebini haklı gösterecek vesikaları derhal ibraz edebilir. Habeşistanın üçte ikisi zorla zaptedilmiştir. Halkın bir buçuk milyonu menfur bir esaret altında yaşıyor.

İtalya hakemliği kabul etmiyor

Londradan Paris - Soir gazetesine bildiriliyor:

Hâdisenin halli işini Uluslar kurumuna bırakması için İtalyaya yapılan teklifi Roma reddetti. İngiliz hükûmeti bunu teessüfe şayan görüyor. Zira, bu red, Uluslar kurumu prestijini hayli sarsacaktır. Halbuki, İngiltere ile Fransa, arsıulusal ihtilâflarda Uluslar kurumunu hâkim bir hakem mahiyetine çıkarmağa çalışıyorlardı.

İtalyan matbuatı hep Habeş işile meşguldür. Habeş İmperatoru, Adis - Abeba'daki sarayını terkederek müşterek manevra yapan askere nezaret edebilmek üzere Harrar'daki malikânesine çekildi. Oyle anlaşılıyor ki Habeş hükümdarı bir iki güne kadar, erkek ve kadın bütün halkın seferberliğini ilân edecektir. Depolara külliyetli mühimmat yığılmıştır. Fennî kıt'alar; muharebe arabaları, mitralyöz, ve bomba makineleri ile talimler yapıyorlar.

Papulas Ve Kimisis Nasıl İdam Edildiler?

[Baş tarafı birinci sayfada]

kin iş işten geçmiş, ok yaydan fırlamıştı. Bütün bu münakaşalar olurken, durmadan ilerleyen zaman geçiyordu. Verilen hükmün 48 saat içinde infazı lâzımdı. Zaten bütün bu münakaşalar, Reisicumhura kararın verildiği akşamın ertesi günü verilen af istidası üzerine açılmıştı. İki adamın hayatı mevzuubahis diye geceler ve sabahlar gelmemezlik etmiyordu ve işte, esasen fevkalâde ahval ve uzun saatlar meslektaşlarını muhakeme etmek gibi büyük ve mes'uliyetli yorgunluklarla gerilmiş olan sinirlerin sahipleri tarafından binbir kanunî sebepler, siyasî ve vatanî endişeler tesirinde olarak verilmiş olan hükmün infaz edileceği sabah ta gelip çatmıştı.

Saat beş. Sinemalarda bir çok harp ve casusluk filmlerinde gördüğümüz idam hazırlıkları. Ayni dekor. Yunanistanın hakikaten dekor gibi olan tabiatı, bu dekora ayrı bir sun'ilik te ilâve ediyor. Alaca karanlıkta bir müfreze asker, gelenler, gidenler ve iki mahkûm. İkisi de ihtiyar mahkûmlar. Daha meydana — kim bilir hangi sebeple ve ne kadar da uygun bir sebeple "siyaset meydanı,, denilen meydana — henüz çıkmadan, Papulas, kendisini ölüme mahkûm eden ayni mahkemenin mahkûm ettiği — fakat ölüme değil — oğlunu çağırtıyor. Onun, gözyaşlarını tutamıyarak hıçkıra hıçkıra geldiğini görünce:

— Ayıptır! diyor, ağlama! Ölecek sen değilsin, benim. Sen den ve kardeşinden yegâne istediğim şey ailemizin her zaman temiz kalan ismini yükseltmektir. Şunları da al.

Papulas oğluna yüzüğünü ve bütün serveti olan beş yüz drahmiyi (650 kuruş) uzatıyor ve ne de olsa ihtiyar adam, hem de bir baba :

— Haydi, diyor oğluna, artık git. Beni de ağlatacaksın!

●

Şimdi Papulas ile Kimisis idam hükmünü yerine getirecek olanların, Yunan askerlerinin karşısındadırlar. Gözlerini bağlatmıyorlar. Fakat Papulas, askerlere, "vazifelerinizi yapıyorsunuz,, tarzında klâsik sözleri söyledikten sonra diyor ki:

— Mahkemenin kararı acı ve haksızdır. Bizi bu vaziyete sokan his, intikam hissidir. Yegâne tesellim, düşman kurşunu ile değil, Yunan kurşunu ile ölmektir.

Kimisis, Papulasın sözlerini teyit ve tekrar ediyor, sonra ateş...

Yıkılan iki vücut.

Bitti.

Hayır. Daha bitmedi. İki zabit, yere yıkılanların yanlarına yaklaşıyorlar, tabancalarını çıkararak, idam hükmünü tamamlamak için beyinlere son kurşunları sıkıyorlar. Papulasın beynine kurşununu sıkacak zabitin tabancası birinci seferde ateş almıyor. Ancak ikinci seferde kurşun sıkılıyor.

●

Cenazeler kırmızı haç otomobilleri ile mezarlığa götürülüyor. Kimisis'in cenazesi vasiyeti mucibince Marusya'daki aile kabristanına gönderiliyor.

Papulasınki için verilen emir şudur:

— Saat yediye kadar ailesinden gelen olursa cenazeyi veriniz. Yoksa gömünüz.

6.50 de siyahlar giyinmiş iki kadın hayaleti görünüyor. Papulas'ın karısı ve kızı. Cenazeye kapanıp bayılıyorlar. Klâsik manzara. Fakat siyah hayaletlerden birisi, bugün elân ayılamamıştır. Çünkü deli olmuştur. Bu, Papulasın kızıdır.

●

Kahvelerde kulaktan kulağa fısıldaşılan bütün bu hâdiseler, bugün birer masal. Bunlara iki masal daha ilâve edelim. Ertesi ve daha ertesi günler, meçhûl eller Papulasın mezarına geceleri çiçekler getiriyormuş. Bunlar kim diye tedbirler alınmış. Papulasın oğlu da, Repas'a mektup yazmış. İlk gördüğü yerde intikam alacağını bildirmiş.

Fikret ADİL

Parti Kurultayında Hararetli Münakaşalar

[Baş tarafı birinci sayfada]

milini, yani kazalarda da fırka reislerile kaymakamlar arasında temas esasının nizamnameye konmasını istedi.

Tatbikatta bu hükmün çok faydalı olacağını heyecanla müdafaa etti.

Abdülmuttalip (Malatya) ve Cevdet bu hükmün konmasına lüzum olmadığını söylediler. Genel kâtip Recep Peker de:

"Hükûmetle partinin temasını bir ruh olarak koyduk. Konan bu hükümler iyi neticeler verirse kazalara da teşmil edeceğiz.,, dedi.

Süleyman Sırrı (Yozgat) - Genel kâtibin fikrine hürmet ederim. Fakat bu lâzımdır.

Gaziantep murahhaslarından biri de, Süreyyanın fikrine tamamen zıd mütalealarda bulundu.

Hâcim Muhiddin:"Bu hükmün kazalara teşmili doğru değildir.,, dedi.

Neticede Süreyyanın verdiği takrir reddedilerek madde aynen kabul edildi.

Murahhaslardan kaza meclislerinde olanlar bu maddenin konması için epeyce heyecana kapıldılar. Reyler için el kaldırılınca arka sıralardan bir murahhas bir yerine iki elini kaldırıyordu.

İçtima sonunda Kocaeli murahhaslarından bir zat bir takrir ile baba oğul, karı koca gibi yakınların bir fırka idare heyetine aza olmamalarını teklif etti. Takrir kabul edildi.

Bundan sonra başkan Saffet:

— Arkadaşlar Zonguldakta elektrikciler kurumu başkanı Rıfkının 9 mayısta bir oğlu dünyaya gelmiştir. Bu arkadaş bu çocuğa kurultayın isim koymasını rica ediyor. (Gülüşmeler).

Neticede riyaset divanının bu çocuğa isim koyması kabul edildi.

Toplantıda Hakkı Tarık Us'un da bir takriri okundu. Hakkı Tarık, 144 üncü maddenin şu şekilde değiştirilmesini istedi.

"Sahibi partili olan gazete ve mecmuaların yazıları ile parti azalarının neşriyatı parti prensipleri bakımından gözönünde tutulur. Arzu eden partili gazeteciler, mecmuacılar ve muharrirleri bu yolda görüş birliğine yarayacak temas ve toplantılar yaparlar. Partililer sermayesi ile ilişikli ve idaresinde müessir bulundukları gazete ve mecmua ve matbualarında parti program ve nizamnamesine aykırı yazılar neşredemezler.,,

Hakkı Tarığın bu teklifi kabul edilmiştir.

Kurultay üyeleri bugün öğleden sonra ziraat enstitülerini gezmişlerdir.

Örnek yol

Marmarayı Halice bağlayan sur dışında yapılmakta olan asfalt, yol inşaatı ilerlemektedir. Bu yol, bir nümune yolu olarak yapılmaktadır. Burada otomobil ve arabaların gidiş, geliş yerleri ayrıdır. Yol üzerine sık sık fenerler, seyrüsefer işaretleri konmaktadır.

Adalara rağbet çok

Akay işletmesinin tenzilâtlı göç seferlerinden alınan neticelere göre bu sene adalara rağbet çoktur. Bunu nazarı dikkate alan idare, yaz tarifesini hazırlamağa başlamıştır. Bu sene seferler geçen yıla nisbetle çoğaltılacak ve bazı yolcuların şikâyeti üzerine cuma ve pazar günleri son vapurlar daha geç kaldırılacaktır. Yaz tarifesi 15 haziran - dan itibaren tatbik edilecektir.

Kâşif Byrd Cenub Kutbundan Amerikaya Döndü

Dört ayı buzlar arasında geçirdikten sonra 200.000 Mil arazi keşfetti

22 İkinciteşrin 1933 de Amerikadan, fennin verdiği en son vasıtalarla cenub kutbu arazisinin keşfine giden meşhur Kâşif Byrd, birkaç gün önce) 11 Mayıs 1935) Amerikaya muzaffer bir hükümdar gibi döndü. Sözümüz mübalâğaya hamledilmesin... Bu büyük ilim kahramanı, memleketine kazandırdığı bilgi zaferile, şanlı bir kumandan kadar ün aldı. Kutüp mıntakasında Bankiz üzerinde (Little Amerika) da telsizle ve elektrikle mücehhez asrî bir şehir kurduktan ve tek başına buzlar içinde dört ay münzevî bir hayat sürdükten sonra 200,000 murabba mil meçhul arazi keşfeden kâşif ayni zamanda ilmî tetkik ve müşahedelerile de insanlığın bilgi hamulesini arttırmıştır.

Kâşif BYRD

Amiral Byrd 1925 de Şimal kutbüne tayyare ile uçmuştu. 1927 de Atlas Okyanusunu tayyare ile ve muvaffakiyetle uçtu. 1929 da Cenub kutbüne tayyare ile gitti.

Bu defaki keşif çok esaslı hazırlanmıştı. Amiralin emrinde iki gemi vardı. Gemilerde 150 köpek, 6 traktör - otomobil ve 4 tane tayyare mevcuddu. En modern bir ilim enstitüsü techizat ve âletleri bulunuyordu. Büyük kâşifin plânı, Cenub kutbüne mücavir buz tabakalarında mümkün olduğu kadar ilerlemek ve sonra meçhul arazinin keşfine: tayyare, traktör ve köpeklerle çalışmak idi. Bu program pek geniş tetkikleri ihtiva ediyordu. Bunun için iki yıl kâfi gelmiyeceği zannedilmişti. Heyet, botanik, bakteriyoloji, manyetism botani kilimlerine ait tetkikler bile yapılacaktı. Anlaşılıyor ki Amerikalı kâşif, bütün ilimleri zenginleştiren ansiklopedik malûmat toplamıştır.

Cenub kutbundan telsizle haber!

Byrd, maiyetindeki 120 yiğit ve fedakâr taife ile, evvelce Cenub kutbünde Little Amerika mıntakasında kurduğu üs'e vardı. Her tarafa elektrik ve telefon koydu. Bir de telsiz istasyonu kurdu. Byrd orada geçirdiği hayatını, arasıra telsizle bildirdi. Kendisi Nev-York'da rahat rahat işitildi.

Little Amerika'dan 123 mil uzakta yeni bir üs kuruldu. Maksad, Lueen Maud adını taşıyan ve kutüp yolunu kesen yüksek sıra dağlar civarında fennî müşahedeler yapmaktı. İşte bu uzak noktada, Byrd, âdi bir kulübe içinde tam bir inziva halinde dört ay geçirdi. Bu nokta dünyanın en soğuk mıntakasıdır.

Marie Byrd arazisinin keşfi için, kızaklar, traktörler, ve tayyareler kullanıldı.

Yiğit tayyareciler bu üstetn 800 kilometre uzaklaşarak ileri itmeğe muvaffak oldular. Kâşifler, sis, kar tipisi, ve fırtınalar içinde bin defa ölüm tehlikesi geçirdiler. Bu yiğitlik sayesindedir ki şimdiye kadar meçhul kalmış 200,000 murabba millik arazi keşfolunmuştur.

Tayyarelerden çekilen binlerce fotolar Marie - Byrd ismi verilen yeni kıt'anın hududlarını tesbite yarayacaktır. Bu keşif: tayyarecilik ve radyonun, arzın her noktasında pratik bir suretle tatbik edilebileceğini de isbat etti.

Amerika devleti kutüp kahramanını fevkalâde merasimle karşıladı. Byrd ile arkadaşları Vashington'da millî merasimle istikbal olundular. Bu merasim yalnız tayyareci Lindbergh'e yapılmıştı.

Meclis, Byrd'in istikbali çin yapılacak masrafları kabul etmiş, bunun için bütçeye tahsisat koymuştu. Kutüp seferine giden iki gemi:

Jacobs Ruppert ve Bear of Oakland.

11 Mayıs günü öğleden sonra Vashington arsenal'ine yanaşmıştır.

Cümhurreisi Roosevelt ve bakanlardan birçoğu, ve âyan ve mebusan meclislerinden seçilmiş heyetler, yiğit kâşifleri karşılamıştır.

Roosevelt, cesur kâşiflere, Seguoia adlı yatında bir çay verdi. Bu kadar şerefli bir istikbale nail olan Byrd iki nısıf kürenin kutüp tepelerinin üstünde tayyare ile uçmuş biricik mahlûktur. Byrd millî coğrafya cemiyetinin üçüncü bir nişanı ile taltif edildi ve iki kutüpte Amerikan bayrağını dalgalandırmış, millî bir kahraman oldu.

Y. O. B.

Boğazların Tahkimi

[Baş tarafı birinci sayfada]

dün akşama doğru başbakan Tataresko ile iki memleket arasındaki ekonomik ve finans meselelerini görüşmüştür. Görüşmede Türkiyenin Bükreş elçisi Tanrıöver de hazır bulunmuştur.

Tevfik Rüştü Arasın hareketi

Bükreş, 14 (A.A.) — Tevfik Rüştü Aras, dün akşam hükûmet tarafından kendisine özgülenen - tahsis edilen - özlel vagonla Viyanaya gitmiştir. Bakan, istasyonda başbakan Tataresko, Titülesko, Maksimos, Savel, Radulesko, iç bakanı İnkuletz, Türkiye elçisi Tanrıöver, Sovyet Rusya elçisi, Romanya ekonomi heyet başkanı Tabakovici, Romanyanın Ankara elçisi Filotti, dış bakanlığı ve Türkiye elçiliği yüksek memurları ve bir çok kimseler tarafından uğurlanmıştır.

Sebzeciler Telâş içindeler

Son zamanlarda İstanbul sebzecilerini yeni bir telâ şalmış, bir çok bahçıvanlar diğer vilâyetlerden şehrimize taze sebze getirilmemesini istemiye kalkışmışlardır. Mesele şudur:

Yakın vilâyetlerden turfanda olarak her mevsimde İstanbula çeşitli sebze gönderilir. İstanbul bahçelerinde sebze yetiştikten sonra buralardan yine sevkiyat yapılması bahçıvanları düşündüren ve şikâyete sevkeden başlıca noktadır.

Bahçıvanlar ve sebzeciler cemiyeti başkanı Hasan, diyor ki:

"— Biz turfanda sebze gönderilmesi yasak edilsin demiyoruz. Bütün isteğimiz, İstanbul bahçeleri sebze yetiştirmeğe başladıktan sonra mal sevkiyatının azaltılmasıdır. Böylelikle yersiz bir rekabete de meydan verilmemiş olacaktır. İstanbul, toprak mahsullerini öteki vilâyetlere nazaran yüksek fiyatla yetiştirir. Halbuki, diğer yerlerde yetişen mahsullerin ucuza mal oluşu ve nakil masrafının azlığı rekabet etmeğe fazlasile müsaittir. Bunun önüne geçilmediği takdirde nefaseti ile meşhur İstanbul sebzeciliği günden güne sönecek ve mahvolacaktır...

Günün Meselesi

[Baş tarafı birinci sayfada]

olur.

Çünkü imtihanda bir mümeyyiz bulunacakmış, iki mümeyyiz bulunacakmış, talebenin fazlalığı hasebile müddet biraz uzayacakmış, yahut muayyen müddet zarfında yapılması kabil görülmüş gibi düşünceler, her dersini muntazaman takip eden ve bugün aldığı dersi ertesi ders için hazırlayan bir talebenin imtihan suallerine dürüst cevap verip vermemesine tesir edecek illetlerden değildir.

— Hariçten bakaloryaya girecek lerin müteakıp talimatnamelerle mağdur edildiklerinden bahsedilmektedir.

— Evet, gördüm. Şekil şudur: Lise imtihan talimatnamesini yaptığımız zaman hariçten bakaloryaya girecekler için koyduğumuz kayıt şöyle idi: hariçten bakaloryaya talip olanlar evvelâ lisenin son sınıfında bitirme imtihanını verecek, sonra da olgunluk imtihanına girecekti. "Lisenin bitirme imtihanına girerek,, sözünü tahlil ettik. Lise üç sınıftır. Bazı dersler vardır ki tümü birinci veya ikinci sınıfta biter. Eğer bu talip yalnız son sınıfın bitirme imtihanına girer, zaten mahdut derslerden yapılacak olan bakaloryada da, muvaffak olur da üniversiteye giderse, üniversite tahsili için temel teşkil edecek, lisenin birinci ve ikinci sınıflarındaki okumalardan görgüsü tesbit edilmemiş ve onlardan dolayı temeli çürük kalmış olacaktır.

Bu vaziyeti talimatın akabinde gördük. Ve bitirme imtihanını lisenin her sınıfı için vereceğeni tasrih ettik.

Bunda hem adalet, hem de ihtiyaç ve okuma arzusuna tevafuk vardır. Bir adam ki senelerce mektebin her sınıfın imtihanını vererek ve o mektebe devam ederek çıkmış, olgunluk imtihanını vermiş, yüksek tahsili takip edebilmek hakkını kazanmıştır.

Diğer bir zat her sınıfın imtihanını vermesin, yalnız son sınıfın imtihanını versin. Ve yalnız bir kaç dersten olgunluk imtihanına girsin, ve ayni hakkı iktisap etsin. Böyle ise senelerce mektebe devam etmek ve dirsek çürütmek, bu kadar masraf ihtiyar etmek gibi külfetlerin kıymeti ihmal edilmek lâzım dır.

Kastımız sağlam okutmağı temindir. Birçok tedbirlerle yüksek müesseselerimize tahsil temeli çürük talebe bulup yetiştirmek değildir.

— Hukuk fakültesi imtihanları için bir çok dedikodular vardır. Ne dersiniz?

— Hukuk fakültesinin imtihan talimatnameleri yapılmıştır. Bununla beraber talimatname henüz gazetelere aksetmeden talebe bu hususta müracaat larda bulunmuştur.

Gerek gazetelerin mevzuu bahsettikleri anda ve gerek talebenin meseleye giriştikleri sıralarda biz bu meseleyi halletmiştik. Rektörlüğe tebligat ta yapmıştık.

— Kitap olmadığmdan bahsediliyor...

— İlk, orta mekteplerde, liselerde kitap vardır. Yüksek mekteplerimizin ya kitabı vardır veya bunlar müderrisler ve talebe tarafından forma halinde çıkarılıyor.

Bunların fevkinde lisanımızla ve ecnebî lisanlarla yazılmış bin lerce cilt eseri üniversite kütüphanesine koyduk. Bu vaziyet karşısında talebenin elinde kitap yoktur, demek vaziyeti yakından bilmemek demektir.

Bakan bundan sonra: Önümüzdeki sene başından itibaren yeni lisan üzerine basılacak alfabe kitapları için müsabaka açılacağını, kıraatların bir özel komisyona yazdırılarak haziran sonuna kadar Türk diline çevrileceğini, sene başına kadar beş sınıfın kıraatlarının da basılacağını söyledi.

Grip, nezle, baş ağrısından kurtulmak istersen **Asipirol Necati'yi** yanından ayırma Deposu: Bahçekapı **Salih Necati** Eczanesi

Denizcilere ilân

Iktisat Vekâleti Istandul Deniz Ticareti Müdürlüğünden:

Türk Anonim Elektrik Şirketinin Sarayburnu ile Salacak arasına konulmuş olan denizaltı kablosunun tamir edilmek üzere kaldırılacağı alâkadarlara bildirilir.

14 Mayıs 1935 akşamı başlayacak ve aşağı yukarı on gün sürecek olan tamir işi için kullanılacak duba kablo konulmasında ve kaldırılmasında kullanılan Arsı Ulusal mutat işaretleri gece ve gündüz taşıyacağından bu yerlerden geçecek gemilerin dubanın yakınından geçmemeleri denizcilere ilân olunur.

Istanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

	Muhammen Kıymet Lira
YENİKÖY : Köybaşı caddesi eski 180-182 yeni 200, 202, 204 sayılı arsanın 1160/2880 payı.	2500
KAMERHATUN : Kordelâ sokak eski 22 yeni 32 sayılı evin 3/12 payı.	480
MAHMUTPAŞA : Sürurü mahallesi Mahmutpaşa caddesi eski 131 yeni 186 sayılı dükkânın 120/864 payı.	625
ÜSKÜDAR : Pazarbaşı Mir oğlu sokak eski 82, 82 M. 82 M. yeni 96, 98, 100 sayılı ev ve dükkânın 2/3 payı.	467

Yukarıda yazılı mallar 26-5-935 pazar günü saat 14 de peşin para ve açık arttırma ile satılacakdır. İsteklilerin yüzde yedi buçuk pey akçalarını vaktı muayyeninden evvel yatırmaları. (M) (2521)

Askerî Fabrikalar Satınalma Komisyonundan

Dumansız av barutları için aşağıda yazılı 21814 adet teneke kutu mübayaa edilecektir. Taliplerin nümuneleri görüp pazarlığa girmek üzere 16 Mayıs 935 perşembe günü saat 14 de Bakırköy barut fabrikasında satınalma komisyonuna müracaatları. (2438)

Adet	
15560	100 gramlık kutu
6254	200 „ „
21814	

3487

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

	Muhammen Kıymet Lira
FENER : Hacı İsa Yoğurthane sokak eski 30 M. yeni 41 sayılı evin 3/16 payı.	127
KÜÇÜKPAZAR : Rüstempaşa Uzunçarşı caddesi eski 123 yeni 280 sayılı dükkânın 3/4 payı.	1500
EMİNÖNÜ : Ahıçelebi Limon iskelesi sokak eski 44-46 yeni 44 sayılı dükkânın 2400/20160 payı.	477
EMİNÖNÜ : Ahıçelebi mahallesi Limon iskelesi sokak eski yeni 30 sayılı dükkânın 10/120 payı.	750

Yukarıda yazılı mallar 26-5-935 pazar günü saat 12,30 da mübadil ikinci tertip tasfiye vesikasile ve açık arttırma suretiyle satılacaktır. İsteklilerin yüzde yedi buçuk pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırmaları. (B) (2522)

İstanbul Gayrimübadiller komisyonundan;

D.No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K.
1391	Ortaköy	Dereboyu	E.83-2 Y. 81-81/1	Kâgir dükkân	598 Açık arttırma
3108	Beyoğlu Kuloğlu	Kalaycı çıkmacı	E.ve Y.6	33 metre arsa	424 „
3496	Yedikule İmrahor	Merhaba köşesi	E.47 Y.53	61 metre arsanın 1/2 His.	49 „
3523	Beyoğlu Hüseyinağa	Canbaz	E.22 24 Y.28 30	22 metre arsa	132 „
3553	Eminönü Çelebi oğlu	Yenicami avlusu	E.69 Y.79	Kâgir dükkânın 60/1920 his.	360 „
3677	Eminönü Ahi Çelebi	Kemerli	E.12 Y.14	Üstünde odası olan kâgir dükkânın 32616/69120 His.	3100 kapalı zarf
4066	Arnavutköy	Dere	E 22 Y.24	Ahşap hanenin 1/5 Hissesi	150 açık arttırma
4324	Beyoğlu Hüseyinağa	Canbaz ve Divarcı	E.28-30 Y.38-345	59 metre arsa	354 Açık arttırma
4372	İstanbul Şeyh Mehmed Geylâni	Arpacılar	E.20-20 Mü. Y. 32/1	Şapcı han altında kâgir dükkânın 27/240 his.	1188 Kapalı zarf
4907	Küçükpazar Rüstempaşa	Kantarcılar	21	17 metre arsa	340 Açık arttırma

Yukarıda evsafı yazılı gayrımenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 27-5-935 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat on dörttedir. Satış munhasıran gayrımübadil bonosilâdır.

Istanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonu İlânları

İstanbulda ciheti askeriyeye aid ve bedel keşfi 1904 lira 20 kuruştan ibaret olan bir binanın tamiratı 15 mayıs 935 çarşamba günü saat 10 da pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin 286 liralık son teminat makbuzlarile birlikte vakti muayyeninde Fındıklıda İstanbul Komutanlığı Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2622) 3633

* * *

İstanbulda ciheti askeriyeye aid ve bedeli keşfi 4991 lira 80 kuruşdan ibaret olan bir binanın tamiratı 15 mayıs 935 çarşamba günü saat 11 de pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin 749 liralık son teminat makbuzlarile birlikte vakti muayyeninde Fındıklıda İstanbul Komutanlığı Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2623) 3634

* * *

İstanbulda ciheti askeriyeye aid ve bedeli keşfi 4904 lira 37 kuruşdan ibaret olan bir binanın tamiratı 15 mayıs 935 çarsamba günü saat10,30 dadır. Pazarlıkla yaptırılacaktır. İsteklilerin 736 liralık son teminat makbuzlarile birlikte vakti muayyeninde Fındıklıda İstanbul Komutanlığı Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2624) 3635

16 Mayıs Perşembe

Harbiyede **BELVÜ** bahçesi

ALATURKA KISMI AÇILIYOR

Yağmurlu ve soğuk havalarda salonda saz devam edecektir.

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel. 22740

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 15 Mayıs ÇARŞAMBA günü saat 19 da Ayvalığa kadar. (2628) 364

Imroz yolu

KOCAELİ vapuru 16 Mayıs Perşenbe günü saat 16 da İmroza kadar „2662„

Mersin yolu

İNEBOLU vapuru 17 Mayıs Cuma günü saat 11 de Mersin'e kadar. "2663„

Trabzon yolu

VATAN vapuru 16 Mayıs Perşenbe günü saat 20 de Hopa'ya kadar. "2664„

Gümrükler Satış Müdürlüğünde:

Cinsi Eşya	Kilo Gr.	Kap	Metre	Kıymet L. K.	İhale Tarihi
İpek mensucat	460	1	3,40	7	22-5-935
Galalit Saplı Pıçak	135	0	6 Adet	3	„ „
İpek mensucat "Teyelli„	430	1	4	7	„ „
İpek mensucat	300	1	5,50	10	„ „
„ „	510	1	3,90	8	„ „
„ „	320	1	4,80	5	„ „
„ „	450	1	3,90	5	„ „
„ Şarpa	120	1	2 Adet	4	„ „

Yukarıda yazılı eşya açık arttırma usuliyle satılacaktır. İsteklilerin 22-5-935 çarşamba günü saat 15 de İstanbul İthalât gümrüğünde 6 numaralı anbarında hazır bulunmaları. (2581)

Istanbul Marangozlar Cemiyetinden

Belediye müstahdemin şubesi müdürlüğünün tebligatı mucibince, esnafımızın (31 Mayıs 1935 tarihine kadar Belediyece tescili ile cüzdan almaları mecburidir. Binaenaleyh cemiyetimiz zümresinden olan Marangoz, Doğramacı, Cilâcı, kutucu, tornacı, tezgâhçı, parmaklıkçı, sandıkçı, fıçıcı, sepetçi ve bilcümle ağaç işleri sanayii ile meşgul usta ve işçilerimizin Galata'da Bankalar'da Adalet hanındaki Cemiyetimiz merkezine müracaat ederek bu husustaki tescil muamelelerini yaptırmalarını ve aksine hareket edenlerin Belediyece cezalandırılacaklarını ilân ederiz.

"TAN" ın tefrikası : 23.

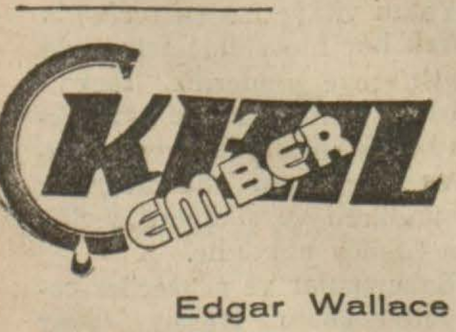

Edgar Wallace

rafta karlı dağlar görünüyordu. Erkek te uçurum kenarında bir ağaca yapışmış kadını itiyor vaziyetteydi. Sinematoğrafi gibi bir şey... Ben de bu resmi yaktım.

— Daha başka?

— Başka bir şey yok efendim. Kasada para bulamadım.

Bir saat sonra Parr yanında iki memur ve cebinde bir tevkif müzekkeresi olduğu halde, Brabazon'un apartımanına gitti. Kapıyı açan hizmetçi, bankerin henüz odasından çıkmadığını söyledi. İçeriye girdiler, kapıya vurdular, cevap alamayınca, Parr kilidi kırmakta tereddüt etmedi. Fakat oda bomboştu. Pencere açıktı. Bankerin, yangın ihtimaline karşı evvelden yapılmış demir merdivenden kaçtığı anlaşılıyordu. Yatak bozulmamıştı. Odanın içinde hiç bir karışıklık yoktu. Brabazon'un daha polis gelmeden çok evvel evden kaçtığına şüphe yoktu.

Yatağın yanıbaşında bir telefon duruyordu. Parr âhizeyi aldı, merkezi çağırdı.

— Ben emniyet şefi Parr, sizden soruyorum. Telefon ettiğim bu numarayı gece arayanlar oldu mu, olduysa arayan hangi numaradır?

Biraz sonra cevap geldi:

— İki muhabere oldu. Biri Baywater'den..

— Oradan telefon eden bendim. Öteki?

— Öteki saat iki buçukta Western Exchange'dan...

— Teşekkür ederim.

Parr telefonu kapattı ve dalgın bir nazarla arkadaşlarını süzdü:

— Thalia Drummond kendisine başka bir iş aramağa mecbur olacak, dedi,

— 19 —

Thalia'ya Teklifler

Brabazon bankasının hesapları ancak bir haftada çıkarılabildi. Thalia da bu son haftalığını alıp gitmişti.

Parr bir kaç gün evvel kendisini çağırmış ve Derrick Yale' in yanında açıkça söylemişti:

— Eğer Marl'ın o gece size kapıyı açtığını gözlerimle görmüş olmasaydım, sizi de suçlular arasına katardım.

Genç kız soğuk bir tavırla cevap verdi:

— Öyle olduğuna göre, beni buraya kadar da çağırmasaydınız, daha iyi olurdu.

Genç kız çıkıp gittikten sonra Parr arkadaşından fikrini sordu:

— Bu kız için ne düşünüyorsunuz?

Yale cevap verdi:

— Doğrusu çok merakımı mucip oluyor. Küçük Milly bu kızın bankada hırsızlık yaptığını iddia ediyor, fakat ortada bu iddiayı ispat edecek delil yok. Miss Drummond aleyhine şahitlik yapabilecek yegâne adam dostumuz Brabazon'du. Fakat şimdi o da ortada yok. Flush meselesinde neden Brabazon'u şahit olarak göstermediniz?

— Flush meselesi tamamile anlaşıldı da onun için...

Yale bir müddet düşündü, sonra dedi ki:

— Acaba şu genç kız bize Kızıl çenber etrafında tenvir edecek malûmat veremez mi? Adeta onu yanıma kâtip almak istiyorum.

Parr anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı. Yale devam etti:

— Evet, bunu biraz cüretkârane bulacağınızı biliyorum. Fakat ben de zannettiğiniz kadar deli değilim Sonra yazıhanemde öyle çalınacak kıymetli şeyler de yoktur. Bir kere kızı daima gözlerimin önünde bulunduracağım. Eğer Kızıl çenber'le münasebeti varsa, muhabere filân ediyorsa, bunu öğrenmek benim için daha kolay olacaktır. Daha sonra bu kız beni çok alâkadar ediyor.

Parr güldü:

— Demek bunun için kızın demin elini sıkmıştınız.

— Eliyle ruhiyatını yoklamak istedim. Elinden aldığım intibaa göre, bu kız meş'um bir tesirin altında bulunuyor. Her halde kendi kendine hareket etmiyor. Arkasında birisi var.

— Kızıl çenber mi?

— Olabilir. Her halde gidip şu kızla görüşeceğim.

Yale öğleden sonra Thalia'nın apartımanına gitti. Kapıyı açan hizmetçi, ziyaretçiyi küçük bir salona aldı. Bir saniye sonra da genç kız, dudaklarında tatlı bir tebessümle salona girdi. Ziyaretçisini tanıyınca:

— Vay, siz misiniz? dedi, korkarım ki bana iyi iyi nasihaltlar vermeğe geldiniz.

— Hayır, bilâkis size bir iş teklif etmek istiyordum.

Genç kız gözlerini kaldırdı, müstehziyane:

— Tahkikatınızda size yardım için mi? Öyle olduğuna göre, demek ki bir hırsızı yakalamak için, bir hırsız kullanmak lâzımgeliyor. Yoksa beni ıslaha mı çalışacaksınız? Çok kimseler bunu istiyor da...

Thalia piyanonun taburesine oturdu, polis hafiyesi ile alay ettiği besbelliydi.

— Sahi Miss Drummond siz niçin hırsızlık ediyorsunuz?

Kız tereddütsüz cevap verdi:

— Çünkü tabiatım öyle... Daüssirka dediğiniz hırsızlık hastalığına yalnız zenginler tutulmazlar ya...

— Bari hırsızlık yaptıktan sonra, içinizde tatmin edilmiş bir his duyuyor musunuz? Ben bunu yalnız merak ettiğim için değil, tetkik ettiğim bir mevzu olduğu için soruyorum.

— Oh, içimde geniş bir rahatlık hissediyorum. Küçük bir apartımanım var. Iyi bir hizmetçim var, açlıktan ölmüyorum... Demek ki zahmete de değiyor. Peki, bana teklif etmek istediğiniz iş neydi, onu söyleyiniz. Yoksa beni de bir kadın polis memuru mu yapmak istiyorsunuz?

[Arkası var]

VERESİYE SERİNLİK

Her hangi bir cereyan prizine takılabilir

Elektrik Vantilâtörü

Sayesinde istediğiniz kadar

Serinlik Temin edebilirsiniz.

SATiE'de

12 AY VADE İLE SATILIR

Satış yerleri:

Salıpazar mağazası:
Salıpazarı, Necati Bey caddesi No. 428 - 436 Tel. 44963

Metro Han:
Tünel Meydanı, Beyoğlu Telefon: 44800

Elektrik Evi:
Beyazıt Mürekkepçiler caddesi, Telefon: 24378

Kadıköy:
Muvakkithane caddesi, Telefon: 60790

Büyükada:
23 Nisan caddesi. Telefon; 56 - 128

Üsküdar:
Şirketi Hayriye iskelesi. Telefon 60312

TAKSİM'DEKİ SERGİYİ ZİYARET EDİNİZ

ISTANBUL BELEDIYESI ILANLARI

	Senelik kirası	Muvakkat teminat
Süleymaniyede Hocahamza mah. Kepenekcisinan s. 5 yeni No. lı 10 odalı Siyavispaşa medresesi	420	31,5
Haskôyde Keçecipiri mah. Kumbara cad. 48 yeni No. lu bi rodalı kâgir ev	24	1,80
Üskiidarda Kefçededе mah. Hâkimiyet cad. Ahmediye medresesi dershane odası	36	2,70

Yukarıda senelik kirası ve muvakkat teminatı yazılı mahaller 936 senesi mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere açık arttırmaya konulmuştur. İstekliler şeraiti anlamak üzere her gün levazım müdürlüğüne müracaat etmeli, arttırmaya girmek için de hizalarında gösterilen muvakkat teminat makpuz veya mektubile beraber 16-5-935 perşembe günü saat 15 de daimî encümende bulunmalıdır. (İ) (2263)

	Sahası M.murabbaı	Teminatı muvakkate	Bir M. murabbaı kıyıneti
Büyükadada Yalı sokağında eski Banyolar çıkmazında 4 M. yüzlü arsa	300	67,50	3
Aksaray yangın yerinde 70 oda ve 1851 harita No. da 25 metro yüzlü arsa	25	4,70	2,50
Karagümrükde Debağzade mah. Fevzipaşa cad. 18-19 haritada bir yüzü 9 metre 20 S. diğer yüzü 1 metre 30 S. yüzlü arsa	26,40	23,80	12

Yukarıda semti, sahası, muvakkat teminatı ve tahmin bedelleri yazılı B. malı arsalar satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Bu arsalarla alâkası olnlarla satın almak isteyenler şeraiti anlamk üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli ,arttırmaya girmek için de hizalarında yazılı muvakkat teminat makpuz veya mektubile beraber ihale günü olan 16-5-935 Perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (2262)

	Senelik kirası	Muvakkat teminat
Saray burnunda Yedekciler köşkü sokak 800 M. murabbaındaki çiroz kurutma yeri	20	1,50
Un kapanında Haci Halil Aktar mahallesi Kuru Çeşme sokak 8/10 No. 2 kat 4 odalı hane	48	3,60

Yukarıda semti ve senelik kirasile muvakkat teminatı yazılı mahaller 936 senesi Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuşdur. Talib olanlar şeraiti anlamak üzere her gün Levazım müdürlüğüne müracaat etmeli, arttırmaya girmek için de hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubu ile beraber ihale günü olan 30-5-935 perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B) (2529)

	Senelik kirası	Muvakkat teminat
Küçükpazarda Sarı Musa mah. Yeni Hal meydanında 5 numaralı baraka	120	9
Küçükpazarda Sarı Musa mah. Yeni Hal meydanında 1 numaralı baraka	120	9
Küçükpazarda Sarı Musa mah. Yeni Hal meydanında 3 numaralı baraka	120	9
Küçükpazarda Sarı Musa mah. Yeni Hal meydanında 2 numaralı baraka	120	9
Küçükpazarda Sarı Musa mah. Yeni Hal meydanında 4 numaralı baraka	120	9

Yukarıda semti ve muvakkat teminatları yazılı mahaller teslim tarihinden itibaren müşahare suretile kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuşdur. Talib olanlar şeraiti anlamak üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli, arttırmaya girmek isteyenler de hizalarında yazılı muvakkat teminat

FLIT Bayıltmaz ÖLDÜRÜR!

Haşaratı ÖLDÜRÜNÜZ

Niçin tesiri şüpheli (Haşarat öldürücü mayi) ler tecrübe etmeli ?. Bu kıymetsiz ve taklit mayiler ne haşaratı öldürüp sizi onları iz'acatından kurtarırlar, ne de tehlikelerine karşı himaye ederler. Bu tesiri şüpheli mayileri kullanmak bayhude bir israftır. Huzur ve emniyetiniz için müsirren FLİT isteyiniz. FLİT, bütün haşaratı hakikaten ve ebediyen öldürür. Leke yapmaz, taze ve latif kokuludur. Siyah kuşaklı ve asker resimli sarı teneke-lere dikkat ediniz. *Fiatlar tenzilatlı.*

Umumî Deposu : J. CRESPİN, İst. Galata, Voyvoda Han 1

makbuz veya mektubile beraber ihale günü olan 27-5-935 pazartesi günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B) (2530)

Emrazi Zühreviye hastanesi için lüzumu olan 75 x 50 ve 70 x 40 boyunda iki tane kristal ayna pazarlıkla alınacaktır. İstekliler şartnameyi levazım müdürlüğünde görebilirler. Pazarlığa girmek için de 2490 numaralı kanunda yazılı vesika ve 1 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber ihale günü olan 16-5-935 perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (B.) (2602)

	Senelik kirası	Muvakkat teminat
Arnavutköyünde Lûtfiye mah. Küçük Ayazma So. eski 12 No. yeni 27 No. 2 katlı 3 odalı kâgir ev.	48	3,60
Arnavutköy Lûtfiye Mah. Ön So. yeni 7/9 numaralı 2 kat 3odalı kâgir ev.	72	5,40
Kapalıçarşıda Takkeciler so, yeni 22 numaralı dükkân.	24	1,80

Yukarıda yazılı mahaller 936 senesi sonuna kadar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuşdur. Talib olanlar şeraiti anlamak üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli, arttırmaya girmek için de hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubile beraber ihale günü olan 27-5-935 pazartesi günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (İ) (2525)

	Muhammen Bedeli	Mu. Te.
Süleymaniyede Kirazlı Mescit mahallesinde eski 9 numaralı Kirazlı Mescit medresesi ankazı	75	5, 65
Bebekde Bebek caddesinde yanmış baraka ankazı	9	0, 70

Yukarıda semti ve muvakkat teminatı yazılı iki parça ankaz satılmak üzere ayrı, ayrı açık arttırmaya konulmuşdur. Talib olanlar şeraiti anlamak üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmeli ,arttırmaya girmek için de hizalarında gösterilen muvakkat teminat makbuz veya mektubu ile beraber ihale günü olan 20-5-935 pazartesi günü saat 15 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (İ) (2406)

Hem kendisi ıstırap çekiyor, hem de başkalarını üzüyor.

Devasız bir dert mi?
HAYIR BIRKAÇ KAŞE

GRiPiN

İle geçecek şiddetli bir baş ağrısı

GRiPiN

BÜTÜN ISTIRAPLARI DİNDİRİR

Diş, Sinir, adele bel ağrılarını üşütmekten mütevellit sancı ve sızıları keser. Gripe nezleye karşı çok müessirdir

Bütün eczanelerde bulunur. Fiyatı 7,5 kuruştur.

GRiPiN: Radyolin Diş macunu fabrikasının mütehassıs kimyagerleri tarafından imal edilmektedir.

Kartal Malmüdürlüğünden:

Mahallesi	Mevkii	Cinsi	Müştemilâtı
Pendik	Camlıkta Demir yolu kenarında	Ahşap Köşk	Alt Kat bir oda bir kiler bir hela üst kat etrafı koridor bir sandık odası bir helâ.

Yukarıda yazılı köşk 1 Haziran 935 ten itibaren bir sene müddetle icarı açık arttırmaya konulmuştur. İsteklilerin ihale günü olan 27-5-935 pazartesi günü saat 12 de Kartal Malmüdürlüğüne müracaatları. (2667)

15 Mayısta çıkacak olan 7 No. lı

YARIM AY'da

Şair NAZIM HIKMET: Çok canlı ve en yeni bir şiiri ile;

SUAD DERVİŞ
NACİ SADULLAH
Nizameddin Nazif

Çok kuvvetli birer makaleleri ile Merhum Kemal Ahmet hakkında çıkan bir yazıya, cevap veriyorlar.

Yarım AY'ın bu fevkalâde sayısını mutlaka okuyunuz.

Mukaddema Ortaköy Portakalpaşa çiftliği sokağı 27 numaralı hanede mukim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Karabete (Beyker şirketinde muhasebeci)

Istanbul İkinci İcra Memurluğundan :

Emniyet Sandığına rehnetmek suretile mezkûr Sandık idaresinden 5-11-929 tarih ve 32155 numaralı senet mucibince istikraz eylediğiniz yirmi iki liranın tesviye edilmemesi hasebile meblâğı mezbur borcunuzun yüzde dokuz faiz ve yüzde üç komisyon ve faiz ve komisyon ve masarif yekûnundan yüzde ki buçuk muamele vergisi ve masarifi icraiye ile maan tahsili hususunun temini zımnında merhun bulunan bir altın saat maa kordon. Icra ve Iflâs Kanununun 145 inci maddesine tevfikan paraya çevrilmesi için daireye müracaatta bulunan alacaklı mezkûr Sandık idaresi tarafından talep edilmesi üzerine olbaptaki maddei kanuniye dairesinde tanzim ve berayi tebliğ mübaşirine tevdian tarafınıza gönderilen ödeme emri zahrına mübaşirinin vermiş olduğu meşruhatta mezkûr mahalde ikamet etmediğiniz bildirilmiş olmasına mebni tebligatı muktaziyenin bir ay müddetle ilânen tebliği takarrür etmiş olmakla tarihi ilândan itibaren 934 - 2790 dosya numarasile müddeti muayyenei mezkûre zarfında icranın durmasını mutazammın şifahî veya tahrirî olarak bir itirazı kanunî serd veya borcunuzu eda eylemediğiniz takdirde müddeti mezkûrenin hitamını müteakıp berveçhi talep merhun mücevheratınızın paraya çevrilmesi hususundaki muamelâtı icraiyenin gıyabınızda infazına iptidar kılınacağı malûmunuz olmak ve bu hususiaki ödeme emrinin tebliği makamına kaim bulunmak üzere keyfiyet ilânen tebliğ kılınır. (2647)

Bu sene siz de bir FRIGIDAIRE alacaksınız!

İLK TAKSİT 10 LİRA

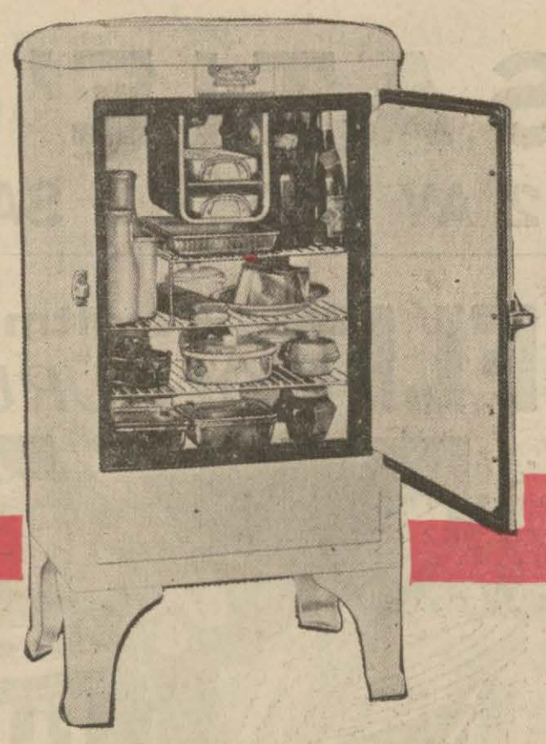

ARTIK ÜZÜNTÜNÜZ Sona Ersin

Senelerdenberi gözünüzde tüten bu sıhhat kolaylık aletine nihayet kavuşacaksınız!

Şimdiye kadar özlediğiniz "FRiGiDAiRE„ soğuk hava dolabı bu sene yuvanızı şenlendirecektir. Yalnız 10 liradan ibaret olan ilk taksidi ödeyerek siz de bir FRiGiDAiRE alabileceksiniz. (40) mumluk bir elektrik ampulünden daha az cereyan sarfeden FRiGiDAiRE yuvanız için sıhhat kaynağı olacaktır. FRiGiDAiRE dünyada bir tanedir. FRiGiDAiRE markasını taşımayan soğuk hava dolabı hakikî FRiGiDAiRE değildir.

BOURLA Biraderler

İstanbul (Galata) - Ankara - İzmir

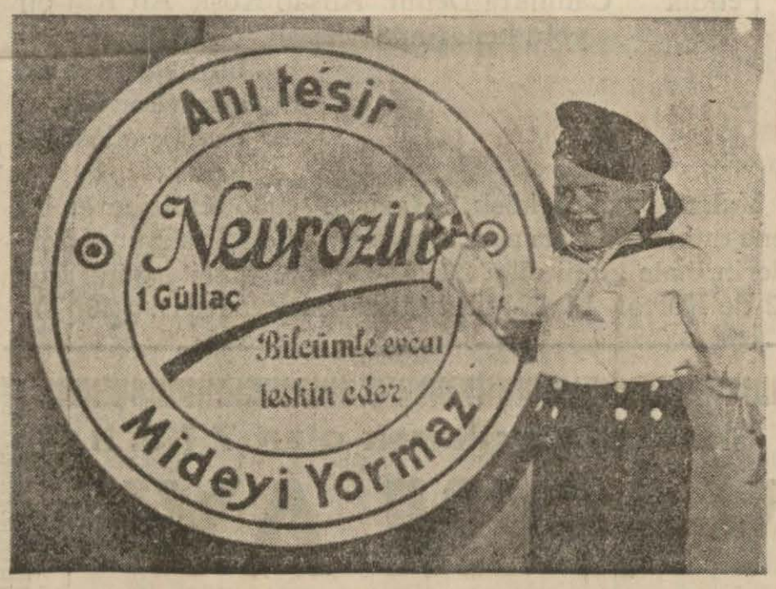

Son günlerde havaların birdenbire değişmesi yüzünden kendimi dehşetli üşüttüm. GRİPE yakalanmıştım. BAŞIM, DİŞİM, BELİM her tarafım ağrıyordu. Şu gördüğünüz NEVROZİN'den aldım. Hiçbir sancım ve hastalığım kalmadı.

YAŞASIN NEVROZİN

3581

RADYOLİN

En büyük sergilerde 18 diploma 48 madalya kazanmıştır. Böyle güzel dişler yalnız **RADYOLİN** kullananların dişleridir.

Diş tabipleri diyor ki:

"Dişlerin ve ağzın sıhhati sabah ve akşam günde 2 defa dişleri temizlemekle kabildir.„

Radyolin, bilkimya saf kalaylı tüblerdedir.

Gramofon fiatına

TAKSİTLE

bir

PHİLİPS RADYOSU

Bütün Avrupa istasyonlarını mükemmel alır.

Fiatı 75 T. Lirası

Istanbul için satış yeri :

HELİOS MÜESSESATI

Galata, Voyvoda caddesi No. 18-20

İstanbul birinci iflâs memurluğundan :

Müflis Alaçamlı (Hacı Hüseyinzade) Nadirin yanan iflâs dosyası yenileneceğinden alacaklıların 29-5-935 çarşamba günü saat 14 de ellerinde bulunan evrak ve vesaik ile ve vekil olanların vekâletnamelerile birlikte memuriyetimize müracaatları ilân olunur. (11518)

ZAYİ — Nüfus tezkeremi ve tatbik mühürümü kaybettim. Mezkûr mühürle hiçbir borç senedim yoktur. Yeni mühür yaptırdım ve yeni nüfus tezkeresi çıkarttım. Diğerlerinin hükmü kalmamıştır. Fettah

MİKA RADYO

SPARTON

En son çıkan Model 63,6 lâmbalı, Dinamik hoparlörlü, yüzde 30 tenzilâtla

Yalnız 76 lira

Antensiz 70 den fazla istasyondan, HER CEREYANLA ÇALIŞAN Yegâne Radyodur. Fırsattan istifade ediniz. Voyvoda caddesi, Nazlı han, Galata Tel 49021

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

Hissedarlarına:

1933 ve 1934 yılları kazanç payları ancak Bankamızın Aslî hisse senedleri üzerindeki kuponları karşılığında ödenmekde olduğundan muvakkat hisse makbuzlarını henüz değiştirmeyenler veya teahhütlerini tamamlamayanlar bir an evvel muvakkat makbuzlarını Banka Genel Müdürlüğüne göndermek veya teahhütlerini tamamlamak suretile aslî senetlerini ve kazanç paylarını almaları menfaatları icabı olduğunu sayın hissedarlarımıza bildiririz. (2488) 3494

Dr. Hafız Cema

Dahiliye mütehassısı

Cumadan başka günlerde (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118.

Muayenehane ve ev telefonu 22398. Kışlık telefonu 21044

Umumî neşriyat ve yazı işleri Müdürü: Etem İzzet BENİCE
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Şirketi, İstanbul, Ankara caddesi, 100.— Basıldığı yer : TAN matbaası.